საქართველოს რესპუბლიკა

დაარსებულია 1918 წელს.

ხუთშაბათი, 27 აპრილი, 2006 წელი.

№ 82 (5420)

იმისთანა წმინდა საქმეში, როგორიც ბეჭდვითი სიტყვაა, ცუღლუტობით და ჭორებით ბურთის გატანა ყველა უკადრისობაზე უსაძაგლესია.

ელექტრონული ფოსტა: sakresp@gol.ge

ვებ გვერდი: www.open.ge/sakartvelos-respublika

ფასი 50 თეთრი.

თანამედროვე ჯაყოიზმი

ისტორიის ოსური მითოლოგემის შესახებ

იხ. მე-6 გვ.

„მშობლიური ენა ჰიტლერის რეჟიმსაც არ აუკრძალავს“

იხ. მე-2 გვ.

მივლინებებში ხელისუფლებას ოპოზიციაც წაეხმარება

იხ. მე-2 გვ.

საქართველო და ახალი მსოფლიო წესრიგი: ახალი გზები და ახალი მიზნები

იხ. მე-4 გვ.

ალკოჰოლის ომი

იხ. მე-10 გვ.

ამერიკელები ცდილობენ, დააჩქარონ უკრაინის გაწევრება ნატოში

იხ. მე-11 გვ.

ხალხს შუქის ფულის გადახდა მაინც გაუჭირდება

იხ. მე-2 გვ.

„საქართველოს მოქალაქეები თავს საცდელ ბოცვრებად გრძნობენ“

იხ. მე-10 გვ.

„დიდი რვიანი“ და საქართველო

იხ. მე-5-6 გვ.

15 წელი! – ეს ხომ ცოტა დრო არ არის...

იხ. მე-8 გვ.

საქართველოში განახლებადი ენერგიის დიდი რეზერვებია

იხ. მე-7 გვ.

◉ კანონმდებლები

„მშობლიური ენა ჰიტლერის რეჟიმსაც არ აუკრძალავს“

გალის რაიონის სკოლებში შეიძლება, ქართულ ენაზე სწავლება აიკრძალოს. ეს გასაკვირი არა, მაგრამ შემაშფოთებელი ნამდვილად არის. სეპარატისტული რეჟიმი ამ გადაწყვეტილებისთვის ნიადაგს თანდათან ამზადებდა და უფრო და უფრო ავიწროებდა გალის მოსახლეობას. ახლა კი, გამორიცხული არ არის, ამ შედარებითი ქმედებების ხისტი და მისთვისვე წამგებიანი ნაბიჯით ჩანაცვლება გადაწყვიტოს – აფხაზეთის დე ფაქტო მთავრობამ შეიძლება 12 მაისს დაადგინოს, რომ 1 სექტემბრიდან გალის რაიონის სკოლებში სწავლება რუსულ ენაზე წარიმართოს.

ეს ინფორმაცია გაეროს დამკვირვებლებმაც დაადასტურეს, რამაც, ბუნებრივია, საქართველოს ხელისუფლება შეაშფოთა. ამ თემაზე გუშინ პარლამენტში განცხადებით გამოვიდა განათლების, მეცნიერების, კულტურისა და სპორტის კომიტეტის თავმჯდომარე ნოდარ გრიგალაშვილი. მისი თქმით, თუ აფხაზეთის დე ფაქტო ხელისუფლება განზრახულს შეასრულებს, გაუგონარ დანაშაულს ჩაიდენს, რასაც საერთაშორისო საზოგადოების მწვავე რეაქცია მოჰყვება. მშობლიური ენა ჰიტლერის რეჟიმსაც არ აუკრძალავს, – აღნიშნა ნოდარ გრიგალაშვილმა. სხვა დეპუტატთა მსგავსად, ისიც იმედოვნებს, რომ აფხაზეთის დე ფაქტო ხელისუფლება ასეთ მძიმე პოლიტიკურ შეცდომას არ დაუშვებს.

განათლების კომიტეტის თავმჯდომარის განცხადებას ვიცე-სპიკერიც გამოეხმაურა. მიხეილ მაჭავარიანმა კოლეგებს მიაწოდა აფხაზეთის დე ფაქტო ხელისუფლების ინფორმაცია, რომლის თანახმადაც, გალის რაიონის სკოლებიდან ქართული ენის გამოდევნა არ იგეგმება. რამდენად სანდოა ეს ინფორმაცია და გვაქვს თუ არა მშვიდად ყოფნის საფუძველი, ალბათ, უახლოეს მომავალში გაირკვევა. თუ აფხაზეთის დე ფაქტო ხელისუფლება ნაკისრ ვალდებულებებს არ შეასრულებს და

ქართულ ენაზე სწავლებას აკრძალავს, საქართველოს პარლამენტის რეაქცია სათანადო იქნება. ქვეყნის უმაღლესი საკანონმდებლო ორგანო ყოველ ღონეს იხმარს, რომ ეს გადაწყვეტილება საერთაშორისო თანამეგობრობის ჩარევით აღიკვეთოს.

მანამდე კი უოპოზიციო პარლამენტს სხვა საკითხებზე აქვს საფიქრალი. პარასკევს შრომის კოდექსი უნდა განიხილონ. ეს ის პროექტია, რომელსაც ბევრი მოწინააღმდეგე ჰყავს, მაგრამ სხდომაზე ეს, ალბათ, ნაკლებად შესამჩნევი იქნება, რაკი მხოლოდ უმრავლესობა განიხილავს. ოპოზიცია არც საქართველოსა და თურქეთის მთავრობებს შორის ბათუმის აეროპორტის ერთობლივი გამოყენების შესახებ მიღწეულ შეთანხმებას იწონებდა, მაგრამ გუშინ პარლამენტმა ისე განიხილა, საყვედური არავის წამოსცდენია. ეკონომიკური განვითარების მინისტრის მოადგილის ზაზა ჭელიძის განცხადებით, ხელშეკრულება, რომლის რატიფიცირებაც უახლოეს მომავალში იგეგმება, ბათუმის აეროპორტის განვითარებისათვის უმნიშვნელოვანესია – ამ აეროპორტით მრავალი გადამზიდავი დაინტერესდება, საერთაშორისო რეისების რაოდენობაც ბევრად გაიზრდება. ხელშეკრულებას ძალზე მომგებიანი უწოდა საგარეო ურთიერთობათა კომიტეტის თავმჯდომარემაც, ამასთან, კოტე გაბაშვილმა ორი ქვეყნის მთავრობების შეთანხმების ოპონენტებიც გააკრიტიკა – უსაფუძვლო პრეტენზიები აქვთო.

ოპოზიციის არყოფნამ პლენარული სხდომები ადრინდელზე მეტად მოსაწყენი გახადა მედიისთვისაც და, ხშირ შემთხვევაში, თავად დეპუტატებისთვისაც (ცხადია, სეირის ყურების სურვილსა და მონატრებას არ ვგულისხმობ). პარლამენტის სხდომა ერთ გრძელ მონოლოგს დაემსგავსა, საწინააღმდეგო აზრის, პასუხის, ალტერნატივის გარეშე. თუმცა, ზოგჯერ თავად უმრავლესობის წევრები ცდილობენ, განსხვავებული პოზიცია გამოხატონ. მაგალითად, გუშინ ელენე თევდორაძემ ჩვეულებისამებრ დაიცვა პატიმართა უფლებები, რაც მის თანაფრაქციელებს დიდად არ მოსწონებიათ.

პატიმრებს პაემნების რაოდენობა უმცირდებათ. თუ ადრე მათ უფლება ჰქონდათ, თვეში ხუთჯერ შეხვედროდნენ ახლობლებს, ახლა ეს რიცხვი ორამდე მცირდება (ქალთა კოლონიაში შვიდი პაემნის ნაცვლად სამი იქნება, ბავშვთა კოლონიაში კი – ოთხი). ნიკა გვარამიას თქმით, თავდაპირველად პროექტში თვეში მხოლოდ ერთი პაემნის უფლება იყო გათვალისწინებული, მაგრამ ელენე თევდორაძის პროტესტის შემდეგ ორზე შეჯერდნენ, თუმცა, ადამიანის უფლებათა დაცვის კომიტეტის თავმჯდომარეს არც ეს აკმაყოფილებს. სავარაუდოდ, მისი უკმაყოფილება ბევრს ვერაფერს შეცვლის. უმრავლესობას ხომ ყოველთვის თავისი გააქვს.

რუსუდან გახარია

◉ ინფორმაცია

მობრძანდით პაემანზე... ციხეში!

სასჯელაღსრულების დეპარტამენტი, „პატიმრობის შესახებ“ კანონის თანახმად, ვალდებულია, საპატიმროებში პაემნებისთვის ოთახი გამოყოს. „პატიმრობის შესახებ“ კანონპროექტი, რომელიც პატიმრებისთვის პაემნების რაოდენობას ამტკიცებს, საქართველოს პარლამენტმა გუშინ მესამე მოსმენით განიხილა.

როგორც პარლამენტის ადამიანთა უფლებების დაცვის კომიტეტის თავმჯდომარე ელენე თევდორაძემ სხდომაზე განაცხადა, „პატიმრობის შესახებ“ კანონპროექტის მეორედ მოსმენისას იგი სტრასბურგში იმყოფებოდა და სწორედ მისი თხოვნით გადაიდო კანონპროექტის რამდენიმე მუხლის განხილვა, რომელიც პატიმრებისთვის პაემნების რაოდენობას განსაზღვრავდა.

ელენე თევდორაძის განცხადებით, ამ საკითხთან დაკავშირებით შეთანხმება მოხერხდა და კანონპროექტში ჩაიდო მუხლი, რომლის მიხედვით მკაცრი რეჟიმის დაწესებულებაში მყოფ პატიმარს თვეში ერთი პაემანის უფლება ექლევა, საერთო რეჟიმის დაწესებულებებში – ორი, ქალთა კოლონიაში მყოფ პატიმარს - სამი, ხოლო არასრულწლოვან პატიმარს – ოთხი პაემნის უფლება ენიჭება.

„მოგვეცით ხელფასი!“

ზუგდიდში, დადიანების სასახლის თანამშრომლები 6 თვის სახელფასო დავალიანების გაცემას მოითხოვენ.

იმ შემთხვევაში, თუ მოთხოვნები უახლოეს ხანში არ დაკმაყოფილდება, დადიანების სასახლის თანამშრომლები მუზეუმის დახურვით და მუშაობის შეწყვეტით იმუქრებიან.

ინტერპრესნიუსი

◉ მთავრობა

ხალხს შუქის ფულის გადახდა მაინც გაუჭირდება

მთავრობის გუშინდელმა სხდომამ იმსჯელა „ელექტროენერგეტიკისა და ბუნებრივი გაზის შესახებ“ საქართველოს კანონის პროექტში შესატან ცვლილებებსა და დამატებებზე.

მთავრობის სხდომის დასრულების შემდეგ, პრემიერ-მინისტრმა ზურაბ ნოღაიდელმა ჟურნალისტებს აცნობა, რომ მალე გაიზრდება ელექტროენერგიაზე დაწესებული ტარიფი.

„ვინც ნაკლებ ელექტროენერგიას მოიხმარს, უფრო ნაკლები უნდა გადაიხადოს, ხოლო – ვინც მეტს, შესაბამისად, მეტი. ამაზე ამჟამად ენერგეტიკის სამინისტრო მუშაობს“, – თქვა პრემიერმა.

ტარიფები დადგინდება სამი საფეხურის მიხედვით. ვისაც აქვს კომუნალური მრიცხველი ან მოიხმარს 0-დან 100 კილოვატსაათამდე ელექტროენერგიას, მათთვის სხვა ტარიფი დაწესდება, მეორე საფეხური მოიცავს 100-დან 300-მდე კილოვატსაათს, ხოლო მესამე საფეხური ითვალისწინებს 300 კილოვატსაათზე მეტს.

ნოღაიდელის თქმით, პირველ კატეგორიაში შევა რეგიონებში მცხოვრებ ელექტროენერგიის მომხმარებელთა 90 პროცენტი და თბილისში მცხოვრებთა 65 პროცენტი.

ამის გარდა, მთავრობა დამატებით სუბსიდიას გამოყოფს ჩვენი ყველაზე გაჭირვებული 400 ათასი ოჯახისთვის, ანუ საქართველოს მოსახლეობის 30 პროცენტს გაზრდილი ტარიფი არ შეეხება და მათ მიერ მოხმარებული ელექტროენერგია ამ სუბსიდიით დაიფარება.

ზურაბ ნოღაიდელის განმარტებით, 400 ათასი ადამიანი შემოსავლების შედეგად შეირჩევა. ნაკლები შემოსავლის მქონე ოჯახები ტარიფის ზრდის კომპენსაციისთვის მიიღებენ სრულ თანხას. მოქალაქეებმა უნდა მიმართონ განცხადებით ჯანმრთელობის დაცვის სამინისტროს, სადაც მათ საკითხს შეისწავლიან.

ახალი ტარიფი მაისის შუა რიცხვებში ამოქმედდება. პრემიერის თქმით, წლეულს სახელმწიფო ბიუჯეტიდან ელექტროენერგიისა და გაზის სუბსიდირებისთვის 150 მილიონი ლარი გამოიყოფა.

ფაქტი ერთია: ხალხს შუქის ფულის გადახდა მაინც გაუჭირდება, რადგან ცხოვრება ყოველმხრივ ძვირდება!

თამარ შაიშმელაშვილი

მონაწილეთა სიმრავლის მიუხედავად...

აღმასრულებელი ხელისუფლება მზად არის, ნებისმიერ მწვავე შეკითხვას უპასუხოს, – ასეთი კომენტარი გააკეთა საქართველოს პრემიერ-მინისტრმა ზურაბ ნოღაიდელმა სახელმწიფო კანცელარიაში გუშინ დაგეგმილი პრესკონფერენციის დაწყებამდე.

პრესკონფერენცია, ასეთი ფორმატით (მასში აღმასრულებელი ხელისუფლება სრული შემადგენლობით მონაწილეობდა და მთავრობის წევრები ქართული და უცხოური საინფორმაციო საშუალებების წარმომადგენელთა კითხვებს უპასუხებდნენ) პრეზიდენტის ინიციატივით გაიმართა.

ეს პრაქტიკა ნამდვილად მოსაწონია, რადგან პრესკონფერენციაზე მწვავე და საქმიანი კითხვებიც იყო და ამომწურავი პასუხებიც (თუმცა ზოგიერთი პასუხი დიპლომატიური ხერხების მეშვეობით

საგნობრივი პასუხისგან თავის არიდების მცდელობას მაინც წააგავდა), რაც საერთო-საქვეყნო საქმისთვის უთუოდ სასარგებლოა, მაგრამ ერთი მაინც საკითხავია: რად არ იყვნენ ამ ღონისძიებაზე უფრო ფართოდ წარმოდგენილი ბეჭდვითი მედიის წარმომადგენლები?

ღონისძიებაში მონაწილეთა სიმრავლის მიუხედავად, ეს კითხვა ბევრს გაუჩნდა.

გიორგი მახარობლიძე

◉ აქტუალური თემა

მივლინებებში ხელისუფლებას ოპოზიციაც წაეხმარება

გუშინ პარლამენტის ვიცე-სპიკერმა მიხეილ მაჭავარიანმა დეპუტატებს დავალება მისცა, რომ ნებისმიერ ქვეყანაში მივლინებით წასვლის დროს თან იქონიონ სოფლის მეურნეობის სამინისტროს მიერ მიღებული სპეციალური პრეს-რელიზი, რომელშიც იქნება ინფორმაცია საფრანგეთში ჩატარებული ლაბორატორიული კვლევის შესახებ, რომლის მიხედვითაც ქართულ ღვინოში არანაირი პესტიციდები აღმოჩენილი არ არის. საერთაშორისო დონეზე ამ ინფორმაციას დეპუტატები მივლინების დროს გაიტანენ.

ვიცე-სპიკერის ამ ინიციატივას ალბათ, ოპოზიციაც მხარს დაუჭერს. ცნობილია, რომ ბოიკოტის მიუხედავად, ოპოზიციონერი დეპუტატები მივლინებაში მაინც დადიან. ყოველ შემთხვევაში, მათ ეს უმრავლესობის წევრებმა „წამოაძახეს“. თუ ბოიკოტი გაქვთ გამოცხადებული, მივლინებაში რატომ დადიხართო, ოპოზიციას ამაზე თავი არ უმართლებია, რაც იმის მიმანიშნებელია, რომ მივლინებების ბოიკოტირებას არ აპირებენ და სავარაუდოდ არც ქართული ღვინის პოპულარიზაციის ამ ფორმაზე უარს არ იტყვიან.

ბოიკოტის თემასთან დაკავშირებით, ვიცე-სპიკერი და „მრეწველები“ კვლავ ურთიერთგამომრიცხავ განცხადებებს აკეთებენ. მოგეხსენებათ, მიხეილ მაჭავარიანმა ამას წინათ პარლამენტის თავმჯდომარეს განუცხადა, რომ კონსულტაციები „მრეწველებთან“, რომელიც საგადასახადო კოდექსს შეეხებოდა, წარმატებით დასრულდა და „მრეწველთა“ მოთხოვნების 90 პროცენტი გაზიარებულია. „მრეწველები“ კი აღნიშნავენ, რომ ხელისუფლებამ მხოლოდ ტექნიკური ხასიათის შენიშვნები გაიზიარა. კარგ მთქმელს კარგი გამგონე უნდაო, – ასკვნის ვიცე-სპიკერი.

მიხეილ მაჭავარიანი, პარლამენტის ვიცე-სპიკერი: „უმეტესი ნაწილისთვის, ვინც ელოდებოდა, რომ „მრეწველები“ დარბაზში დაბრუნდებოდნენ, ეს კონსულტაციები საბოლოო შედეგის მომტანი არ იყო, მაგრამ პარლამენტარიზმისთვის კი ნამდვილად გახლდათ შედეგიანი. კარგ მთქმელს კარგი გამგონე უნდა და ეს მათი პრობლემაა. ჩვენ სულ არ გვქონდა პრობლემა, ეს ხალხი, გინდა თუ არა, დარბაზში შემოგვეტყუებინა“.

„მრეწველებს“ ოფიციალური განცხადება, რომ მათი არც ერთი მოთხოვნა უმრავლესობამ არ გაიზიარა, ჯერ არ გაუკეთებიათ, კიდევ ერთ კვირას დაგელოდებითო.

ოპოზიცია იმუქრება, რომ მთელ ქვეყანას, საქართველოშიც და საქართველოს გარეთაც გააგებინებენ, რომ ქვეყანაში არის ერთპარტიული, ავტორიტარული მმართველობა და ამით ხელისუფლებას დისკომფორტს, მათ შორის პოლიტიკურ პრობლემებსაც შეუქმნიან. პარლამენტის თავმჯდომარე მათ ურჩევს, რომ თუკი მთავარი პრეტენზია პარლამენტის ერთპარტიულობაა, ოპოზიციამ თავად არ უნდა შეუწყოს ხელი ამ ერთპარტიულ რეჟიმში პარლამენტის მუშაობის გადასვლას.

ნინო ბურჯანაძე, პარლამენტის თავმჯდომარე: „ჩვენ მზად ვართ კონსტრუქციული დიალოგისთვის, მაგრამ სადაც შეთანხმება მიღწეული იქნება, იქ, რა თქმა უნდა, მნიშვნელოვანია, ითქვას, რომ შეთანხმება არის და გარკვეული ნაბიჯები წინ იდგმება“.

რაც შეეხება საარჩევნო კოდექსს, კერძოდ, ცენტრალური საარჩევნო კომისიის დაკომპლექტების წესის შეცვლას, რასაც ოპოზიცია დაჟინებით ითხოვს, მიხეილ მაჭავარიანი განმარტავს, რომ ამ საკითხთან დაკავშირებით კომპრომისი არჩევნების გადადებას ნიშნავს. ხელისუფლება კი შემოდგომაზე დანიშნული თვითმმართველობის არჩევნების გადადებას არ აპირებს.

მზია გელენავა

საქართველოს ბანკი
BANK OF GEORGIA

N	აქტივები	ლარი	უცხ. ვალუტა	სულ
1	[illegible]	14 608 039	22 503 294	37 171 333
2	[illegible]	37 559 838	88 411	37 000 249
3	[illegible]	5 550 000	45 671 409	51 171 409
4	[illegible]	0	0	0
5	[illegible]	3 038 733	0	3 038 733
5.1	[illegible]	121 955 882	273 363 415	395 318 307
5.2	[illegible]	-7 078 144	-28 646 615	-35 724 759
6	[illegible]	114 875 738	244 714 800	359 590 548
7	[illegible]	3 258 197	2 478 218	5 704 412
8	[illegible]	1 043 232	X	1 043 232
9	[illegible]	9 868 834	0	9 868 834
10	[illegible]	38 112 031	X	38 112 031
11	[illegible]	26 899 860	35 737 129	62 637 989
12	[illegible]	254 831 076	351 185 338	606 016 414
	ვალდებულებები			
13	[illegible]	165 484	2 882 986	3 048 390
14	[illegible]	68 058 344	72 218 139	140 297 483
15	[illegible]	13 543 030	28 739 481	42 282 511
16	[illegible]	17 933 369	120 170 720	138 104 289
17	[illegible]	1 787 300		1 787 300
18	[illegible]	59 080 000	109 153 557	129 153 557
19	[illegible]	589 954	4 301 148	4 891 102
20	[illegible]	15 289 908	34 162 538	49 592 446
21	[illegible]	0	0	0
22	[illegible]	135 188 559	371 649 101	506 837 660
	სააქციო კაპიტალი			
23	[illegible]	15 464 558	X	15 464 558
24	[illegible]	0	X	0
25	[illegible]	0	X	0
26	[illegible]	37 934 392	X	37 934 392
27	[illegible]	0	X	0
28	[illegible]	40 200 241	X	40 200 341
29	[illegible]	5 579 033	X	5 579 033
30	[illegible]	99 178 754	X	99 178 754
31	[illegible]	234 367 313	371 649 101	606 016 414

[illegible]

[illegible]

N	[illegible]	ლარი	უცხ. ვალუტა	სულ
	[illegible]			
1	[illegible]	184 128	150 558	334 686
2	[illegible]	5 300 921	9 322 846	14 623 767
2.1	[illegible]	59 860	7 733	67 596
2.2	[illegible]	1 175 468	3 230 393	4 405 861
2.3	[illegible]	787	14 817	15 604
2.4	[illegible]	15 132	40 387	55 519
2.5	[illegible]	285 735	153 835	439 598
2.6	[illegible]	511 871	1 222 334	1 734 205
2.7	[illegible]	65 833	153 817	219 650
2.8	[illegible]	2 969 878	3 355 007	6 324 885
2.9	[illegible]	218 334	1 124 503	1 342 837
3	[illegible]	231 974	0	231 974
4	[illegible]	0	0	0
5	[illegible]	5 717 023	9 473 404	15 190 427
	[illegible]			
6	[illegible]	183 448	222 218	405 666
7	[illegible]	477 994	2 423 799	2 901 793
8	[illegible]	13 704	253 116	266 820
9	[illegible]	40 973	0	40 973
10	[illegible]	167 109	1 182 738	1 349 847
11	[illegible]	0	0	0
12	[illegible]	883 220	4 083 878	4 967 098
13	[illegible]	4 833 803	5 389 526	10 223 329
	[illegible]			
14	[illegible]	1 234 807	2 084 371	3 239 178
14.1	[illegible]	1 316 496	2 332 486	3 648 982
14.2	[illegible]	91 689	328 115	419 804
15	[illegible]	0	0	0
16	[illegible]	2 835	0	2 835
17	[illegible]	0	0	0
18	[illegible]	1 826 932	0	1 826 932
19	[illegible]	-16 847	0	-16 847
20	[illegible]	67 649	0	67 649
21	[illegible]	136 288	491 033	627 321
22	[illegible]	349 936	3 180	353 116
23	[illegible]	3 592 410	2 498 984	6 091 394
	[illegible]			
24	[illegible]	126 180	261 926	388 106
25	[illegible]	742 217	514 860	1 257 077
26	[illegible]	5 393 645	0	5 393 645
27	[illegible]	99 194	0	99 194
28	[illegible]	1 825 335	0	1 825 335
29	[illegible]	1 909 824	87 076	1 996 900
30	[illegible]	9 296 595	863 862	10 160 457
31	[illegible]	-5 704 185	1 635 122	-4 069 063
32	[illegible]	-870 382	7 024 648	6 154 266
33	[illegible]	1 417 868	X	1 417 868
34	[illegible]	0	X	0
35	[illegible]	51 547	X	51 547
36	[illegible]	1 469 415	X	1 469 415
37	[illegible]	-2 339 797	7 024 648	4 684 851
38	[illegible]	631 410		631 410
39	[illegible]	-2 971 207	7 024 648	4 053 441
40	[illegible]			0
41	[illegible]	-2 971 207	7 024 648	4 053 441

[illegible]

[illegible]

ინფორმაცია

„რაც იქ გააკეთეთ, აქ არ გაგივათ“!

„მე მოგმართავ შენ, ამერიკა! მე მოგმართავ შენ, „ისრაელო! ის რაც გააკეთეთ უკრაინაში და ის, რაც თქვენ გააკეთეთ საქართველოში, აქ არ გაგივათ!“,–ასეთი განცხადება გააკეთა რუსეთის სათათბიროს დეპუტატმა, საერთო ფრაქციული ჯგუფის „რუსეთი – ისლამური სამყარო“-ს კოორდინატორმა, პოლიტოლოგმა და ისლამურად მოაზროვნე შამილ სულთანოვმა რუსული სააგენტოსთვის მიცემულ ინტერვიუში. სულთანოვი ისლამური სახელმწიფოს ირგვლივ განვითარებულ მოვლენებზე საუბრობს და პროგნოზებს აკეთებს. პოლიტოლოგი ომის დაწყებას სკეპტიკურად უყურებს და ამერიკელთა მუქარას „ბლეფს“ უწოდებს. მისი თქმით, ყოველივე რაც ხდება სტრატეგიული თამაშია და სხვა არაფერი.

ამერიკელები არ იცნობენ ირანს – ეს მათთვის დახურული საზოგადოებაა“, – ამბობს შამილ სულთანოვი.

პოლიტილოგი ირანს იმ მოვლენების გამო, რაც ამჟამად იქხდება, ისლამური სამყაროს ლიდერობას უწინასწარმეტყველებს.

ჯი-ეიჩ-ენი

გამოფენა

საქმიანი შეხვედრები [illegible] ფონზე

„შერატონ მეტეხი პალასში“ საერთაშორისო კონფერენციები ჩვეულებრივ ამბად იქცა. მისასალმებელია, რომ ასეთ ღონისძიებებს სხვადასხვა შინაარსის გამოფენებიც მიემატა. ერთ-ერთი ასეთი გამოფენა გუშინ გაიხსნა და ტელეკომუნიკაციებსა და საინფორმაციო ტექნოლოგიებს, პოლიგრაფიას, რეკლამასა და მედიას მიეძღვნა.

ორგანიზატორებმა სანახაობრივ მხარეზეც იზრუნეს: დარბაზში შესულ სტუმრებს ეგებებოდნენ თვალმახარა ქალიშვილები და ოჩოფეხებზე შემდგარი ჭაბუკი. ისინი ყველას გულუხვად სთავაზობდნენ სუვენირებს. მერე მუსიკა აჟღერდა და ახალგაზრდა წყვილმა ცეკვა „ქართული“ შეასრულა. ამ ერთი შეხედვით უბრალო „ილეთმა“ მასპინძლებზეც და სტუმრებზეც ფრიად კეთილი გავლენა მოახდინა. გამოფენის ორგანიზატორები არიან ბრიტანული საგამოფენო კომპანია ITE Group PLC და მისი ექსკლუზიური პარტნიორი საქართველოში კომპანია „იტესა-კავკასია“, ოფიციალური მხარდამჭერები – ეკონომიკური განვითარების სამინისტრო, საქართველოს კომუნიკაციების ეროვნული კომისია და გაეროს განვითარების პროგრამა.

როგორც გამოფენის გახსნისას ეკონომიკური განვითარების მინისტრის მოადგილემ დავით წიკლაურმა ბრძანა, ეს ღონისძიება ხელს შეუწყობს დაინტერესებულ პირთა საქმიანი ურთიერთობების განვითარებას. შეთავაზებული პროგრამები კი მართლაც ნაირ-ნაირია: ტელეკომუნიკაციები და ქსელები; საკაბელო და უმავთულო ტექნოლოგიები; პროგრამული უზრუნველყოფა და ავტომატიზაციის სისტემები; დაცვითი და უსაფრთხოების სისტემები; კომპიუტერები და კომპიუტერული ტექნიკა; ტელემაუწყებლობის ტექნოლოგიები; ტელერადიო მაუწყებლობის მოწყობილობები; საოფისე მოწყობილობები და ტექნოლოგიები; სწავლა და განათლება, საბეჭდი მოწყობილობები, ფოტოლაბორატორიები; ბეჭდვითი და სარეკლამო მომსახურება... ერთი სიტყვით, რა გინდა, სულო და გულო!

გამოფენა კარს უღებს ყველას, ვისაც წამყვანი მწარმოებლების, საინფორმაციო და ტელეკომუნიკაციათა ტექნოლოგიების თანამედროვე სერვის-პროვაიდერების, უახლესი მიღწევების გაცნობა სურს. თავისი პროდუქცია წარმოადგინა მსოფლიოს რვა ქვეყნის ოცზე მეტმა კომპანიამ, მათ შორის საქართველომ, რუსეთმა, ისრაელმა, უკრაინამ, სომხეთმა, ჩინეთმა, თვით გაერომ. ის კი არა, ჯეოსელმა საგანგებო გაზეთიც კი მიუძღვნა ამ ღონისძიებას. იგი წლის საუკეთესო ბიზნეს-კომპანიად არის აღიარებული. ეს ფაქტი ხელიდან არ გაუშვა ცნობილმა მხატვარმა ლუკა ცხირტლაძემ, რომლის სხარტულა „დღეს ქართველები რასაცელიან, ეს, რა თქმა უნდა, ჯეოსელია“ მთელს დარბაზში იკითხება.

ბოლო წლების მანძილზე საქართველოში განსაკუთრებული გაქანება მიიღო სატელეკომუნიკაციო და საინფორმაციო ტექნოლოგიების განვითარებამ, რომელიც დიდ გავლენას ახდენს ეკონომიკის ინფრასტრუქტურაზე. საგულისხმოა, რომ მთლიანი შიდა პროდუქტის რეალურმა ზრდამ 2005 წელს 9,3 პროცენტი შეადგინა, გარევაჭრობის ბრუნვამ კი 3 მილიარდ 358 მილიონი დოლარი, რაც წინა წლისაზე 34,6 პროცენტით მეტი იყო. ეს ტენდენცია წლევანდელ წელსაც ახასიათებს.

გამოფენა ორ დღეს გასტანს. დღეს „შერატონ მეტეხი პალასში“ მოეწყობა კონფერენცია, რომელიც მიეძღვნება როგორც სექტორის შემდგომ განვითარებას, ისე საინფორმაციო ტექნოლოგიების გამოყენებას. მონაწილეობას მიიღებენ გაეროს, სამინისტროების, კომპანიებისა და კორპორაციების წარმომადგენლები.

გუჯა რთველაძე

◎ ჰორიზონტი

საქართველო და ახალი მსოფლიო წესრიგი: ახალი გზები და ახალი მიზნები

პოსტკომუნისტური ეპოქა უფრო რთული და წინააღმდეგობებით აღსავსე გამოდგა, ვიდრე ველოდით. ყოველ შემთხვევაში, ფაქტი ფაქტად რჩება: კომუნისტური იმპერიის დაშლამ და ორპოლუსიანიდან ერთპოლუსიან მსოფლიოზე გადასვლამ უფრო მეტი პრობლემა წარმოშვა, ვიდრე გადაჭრა. ამ პრობლემების ლომის წილი რუსეთზე მოდის. საბჭოთა კავშირის სამართალმემკვიდრე თითქმის უცვლელად აგრძელებს იმ იმპერიულ ტრადიციებს, ჯერ კიდევ „ოქროს ურდოს" ეპოქიდან რომ იღებს თავის მასაზრდოებელ ფესვებს. განსაკუთრებით რთული სოციალურ-ეკონომიკური და სამხედრო-პოლიტიკური ვითარება შეიქმნა ევრაზიის სუბკონტინენტზე, კერძოდ კი, ჩვენს უშუალო რეგიონში — კავკასიაში.

უკანასკნელ წლებში ჩვენს ქვეყანაში განვითარებული მოვლენებიც ამის ასახვაა. თუ გვინდა, რომ დავძლიოთ ახლო წარსულის ეს მძიმე მემკვიდრეობა, მის წარმომშობ მიზეზებს უნდა ჩავწვდეთ ღრმად. რუსეთი ჩვენი დიდი მეზობელია და გვინდა-არ გვინდა, ამ რეალობაზე უნდა აიგოს ქართული პოლიტიკაც. ისტორიამ ისე ინება, რომ ორივე ქვეყანა და ორივე ხალხი მჭიდროდ გადაეჯაჭვა ერთმანეთს თავისებური ისტორიული ბედისწერით ჯერ კიდევ გიორგი რუსიდან დაწყებული და სტალინით დამთავრებული...

მეზობელს არ ირჩევენო, იტყვიან, მაგრამ ისიც ცხადია, რომ კეთილმეზობლური ურთიერთობა მარტო ერთი მხარის ნება-სურვილზე არაა დამოკიდებული. რუსეთის დღევანდელი პოლიტიკური ხელმძღვანელობა, რომელიც მთლიანად სლავოფილურ იდეოლოგიაზეა დაფუძნებული, ლამის ყველა თავის ძველ თუ ახალ უბედურებას ქართველობას გვაბრალებს. ბუნებრივია, რომ ჩვენ ვერ დაველოდებით იმას, თუ როდის შეიცვლება რუსეთის სლავოფილური პოლიტიკა ე. წ. **„ზაპადნიკური"** პოლიტიკით. პოლიტიკური რეალიზმიც ხომ, უპირველეს ყოვლისა, იმას ნიშნავს, რომ ფაქტები და მოვლენები მიიღო ისე, როგორც ისინი სინამდვილეში არის. სხვანაირად, პოლიტიკაც, როგორც შესაძლებლის მიღწევის ხელოვნება, ვერასოდეს იქნება წარმატებული.

ჩვენი წარუმატებლობანიც ბევრწილად იმით აიხსნება, რომ არ ვითვალისწინებთ და შესატყვის პოლიტოლოგიურ ანალიზს არ ვუკეთებთ ჩვენს ირგვლივ მიმდინარე მოვლენებს. „ბოროტების იმპერია" (არადა, ისტორიას „სიკეთის იმპერია" ჯერ არ ახსოვსძ და მისი „გათიშე და იბატონეს" პოლიტიკა იქით იყოს (სხვანაირი პოლიტიკა მათ არც აქვთძ, ჩვენ თვითონ უნდა ვიყოთ იმ სიმაღლეზე, რომ არ ავყვეთ და არ წამოვეგოთ ამ ცბიერ პოლიტიკას და მისგან გამომდინარე ნებისმიერ პროვოცირებას, სეპარატიზმის წაქეზება იქნება ეს თუ სამოქალაქო დაპირისპირება და ომი. ტყუილა ხომ არ შექმნა ჩვენმა ხალხმა და ჩვენმა ისტორიამ ეს სიბრძნე — **„რაც მოგივა დავითაო, ყველა შენი თავითაო"...**

ჩვენი აზრით, ქართული პოლიტიკის წარმატებისათვის არსებობს რამდენიმე ისეთი რეზერვი, რომელთა მაქსიმალური ეფექტიანობით გამოყენება მნიშვნელოვან სამსახურს გაუწევს ჩვენს ეროვნულ-სახელმწიფოებრივ განვითარებას. ახალი გზები და ახალი მიზნებიც აქედან ჩნდებიან. XXI საუკუნე უკვე დღეს „იდეების საუკუნედ" მონათლეს და ჩვენთვის ერთ-ერთ ასეთ დიდ სტრატეგიულ იდეად უნდა მივიჩნიოთ **„ბალტიის-შავი-კასპიის ზღვების ახალი გეოპოლიტიკური სივრცის"** იდეა, როგორც „ფორმირების პროცესში" მყოფი ახალი მსოფლიო წესრიგის ერთ-ერთი მნიშვნელოვანი კომპონენტი. მოვიყვანთ რამდენიმე არგუმენტს ამის საილუსტრაციოდ:

1. თავისი გეოგრაფიული მდებარეობით საქართველოსა და კავკასიას თავისებური **„დამაკავშირებელი ხიდის"** ფუნქცია აქვს დასავლეთსა და აღმოსავლეთს, ჩრდილოეთსა და სამხრეთს შორის. ეს ერთი მხრივ, ხელსაყრელი გეოპოლიტიკური ვითარება, მეორე მხრივ, განაპირობებს იმას, რომ ორ ზღვას შორის მდებარე ეს რეგიონი დღევანდელი მსოფლიო პოლიტიკის მთავარ ასპარეზად და დაპირისპირების არეალად იქცა, რაც **„მეორე ბალკანეთად"** გადაქცევის რეალურ საფრთხეს უქმნის კავკასიას. **„თუ კავკასიას დავკარგავთ, რუსეთს მომავალი არა აქვს!"** — ასეთია რუსეთის პოლიტიკური ელიტის დოქტრინა დღეს, რაც მეტად დესტრუქციულ როლს ასრულებს კავკასიის დემოკრატიული და მშვიდობიანი განვითარებისათვის.

2. ასეთ პირობებში დიდი მნიშვნელობა აქვს ამ ორი ზღვისა და მასთან ერთად ბალტიისპირა პოსტკომუნისტური ქვეყნების საერთო ძალისხმევას დემოკრატიული პროცესების განვითარებისა და თავისებური **„კოლექტიური უსაფრთხოების"** უზრუნველყოფისათვის. ეს სივრცე აერთიანებს ყოფილი საბჭოთა კავშირის და **„ვარშავის პაქტის"** თითქმის ყველა ძირითად ქვეყანას, რაც, ამასთან, წარმოშობს პოსტკომუნისტური ეპოქის პრობლემათა იდენტურობას მთელ ამ სივრცეზე. ეს თანაბრად ეხება როგორც ენერგეტიკულ და სოციალურ-ეკონომიკურ, ისე კულტურისა და სამხედრო-პოლიტიკურ სფეროს.

3. ეს ერთიანი ინტერესები ორგანულად უკავშირდება ევროპული ერთიანობისა და სოლიდარობის სამომავლო განვითარებას, ისევე, როგორც ნატოს **„აღმოსავლეთით გაფართოების სტრატეგიასაც"**. ბალტიის-შავი-კასპიის ზღვების ახალი გეოპოლიტიკური სივრცე ქმნის ევრაზიის იმ თავისებურ სამკუთხედსა და გეოგრაფიულ რკალს, რომელსაც შეუძლია შეასრულოს კატალიზატორის როლი დემოკრატიული და ინტეგრაციული პროცესების განვითარებაში მსოფლიოს ამ ყველაზე დიდ სუბკონტინენტზე. სხვათა შორის, ეს შედის რუსეთის სტრატეგიულ ინტერესებშიც, თუ მას მართლაც სურს დემოკრატიული განვითარება, დასავლეთთან თანამშრომლობა და არა მასთან დაპირისპირება და კონფრონტაცია. სხვა თუ არაფერი, **„დიდი რვიანის"** წევრობა ავალდებულებს მას ამას...

4. ევრაზიის ერთ-ერთი დიდი პრობლემა ფუნდამენტალიზმისა და ტერორიზმის და მათი მკვებავი წყაროების — იარაღით უკანონო ვაჭრობის, ნარკობიზნესის და შავი ფულის გათეთრების დილემაა. სწორედ ამ ფენომენმა წარმოშვა ერაყი-ირანი-ავღანეთის თავისებური **„გლობალური ჯაჭვი"**, რომელიც საფრთხეს უქმნის ევრაზიასაც და მსოფლიოს მშვიდობიან განვითარებასაც. არც ისაა დასამალი ფაქტი, რომ ამ პროცესებში აქტიურად არიან ჩართული ზოგიერთი ქვეყნის სპეცსამსახურები და სხვა ოფიციალური სახელმწიფო სტრუქტურები. ვფიქრობთ, დადგა დრო, სახელმწიფოებრივად ორგანიზებულ ამ ძალებს მსოფლიოს ერთიანი დემოკრატიული ძალისხმევა დაუპირისპირდეს. სხვანაირად ამ რეაქციული ალიანსის დამარცხება შეუძლებელი გახდება. **„აბრეშუმის დიდი გზა"** არ უნდა გადაიქცეს ტერორიზმის, ნარკობიზნესისა და იარაღით უკანონო ვაჭრობის გზად.

5. აღსანიშნავია, რომ ლუბლიანის იოან-პავლე II კათოლიკური უნივერსიტეტი ახლო მომავალში ატარებს საერთაშორისო კონფერენციას პოსტკომუნისტური ეპოქის ამ მეტად დიდმნიშვნელოვან პრობლემაზე. ეს იმას ნიშნავს, რომ ეს იდეა ნელნელა იკვლევს თავის გზას. ბალტიის-შავი-კასპიის ზღვების ახალი გეოპოლიტიკური სივრცე იმსახურებს იმას, რომ მას განსაკუთრებული ყურადღება მიექცეს ჩვენი მხრიდანაც. კარგი იქნება, თუ თბილისშიც ჩატარდება მსგავსი სამეცნიერო-პრაქტიკული კონფერენცია.

ვფიქრობ, უპრიანი იქნება ერთობლივი პოლიტოლოგიური ცენტრის შექმნაც, ამ სივრცეში არსებული ქვეყნების დიპლომატთა და პოლიტოლოგთა მონაწილეობით. თეორიულთან ერთად მას შეიძლება ჰქონდეს სასწავლო ფუნქციაც, რაც ხელს შეუწყობს ახალი კადრებისა და ახალი თაობების აღზრდას დემოკრატიზმისა და ტოლერანტიზმის სულისკვეთებით. ეს იქნება ჩვენი წვლილი ახალი მსოფლიო წესრიგის ფორმირებაში.

ლევან ბატიაშვილი,
ივანე ჯავახიშვილის სახელობის თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტის დიპლომატიისა და საერთაშორისო ურთიერთობათა მაგისტრი.

◎ ინფორმაცია

სტიქიასთან ხუმრობა არ შეიძლება

პარლამენტარი რამინ გოგოხია წალენჯიხის რაიონის სოფელ ფახულანში ნაპირსამაგრი სამუშაოების ჩასატარებლად მთავრობისაგან დაფინანსების გამოყოფას მოითხოვს.

მისი თქმით, რამდენიმე კვირის წინ ენგურმა გადმოხეთქა დამცავი მიწაყრილი და 25-მდე სახლი დატბორა.

„მართალია მიწაყრილი შეკეთდა, თუმცა ეს დამშვიდების საშუალებას არ იძლევა, რადგან ენგურს ნებისმიერ დროს შეუძლია დაანგრიოს ეს მიწაყრილი და სოფლის მოსახლეობა სასიცოცხლო საფრთხის წინაშე აღმოჩნდეს", — განაცხადა გოგოხიამ.

იგი ამ საკითხის შესასწავლად სპეციალური სამთავრობო კომისიის გამოყოფას მოითხოვს.

ჯი-ეიჩ-ენი

ცესკო მარკირებისთვის შესაბამის სითხეს ეძებს

საქართველოს ცენტრალური საარჩევნო კომისიის თავმჯდომარე გურამ ჩალაგაშვილი უარყოფს მედიით გავრცელებულ ინფორმაციას, თითქოს ცესკო მომავალი არჩევნებისთვის მარკირების გაუქმებას აპირებს. ჩალაგაშვილმა გუშინ გამართულ პრეს-კონფერენციაზე აღნიშნა, რომ 8 აპრილს არასამთავრობო ორგანიზაცია „ახალი თაობა — ახალი ინიციატივის" მიერ ჩატარებული ექსპერიმენტის შედეგად ცხადად გამოჩნდა, რომ რამდენიმე თეთრად ღირებული სითხის მეშვეობით ადვილად შესაძლებელია მარკირების სითხის ხელიდან მოცილება. „ჩვენ ხელთ არსებული მარკირების სითხით მარკირების პროცედურის ჩატარება მიზანშეუწონელია, რადგან მისი მოცილება არის საკმაოდ ადვილი. მარკირების პროცედურის გაუქმება კი პარლამენტის პრეროგატივაა", -აღნიშნა ჩალაგაშვილმა.

მისივე თქმით, რადგან მოქმედი კანონმდებლობა მოითხოვს არჩევნების დროს ამომრჩევლის მარკირებას, ცესკო აგრძელებს მოლაპარაკებებს საერთაშორისო ორგანიზაციებთან და ეძებს ისეთ სითხეს, რომლის მოშორებაც ერთი-ორი დღე შეუძლებელი იქნება. „ასეთი სითხის მოძიების შემდეგ ცესკო-ს აღარ ექნება უფლება მარკირების სითხის გამოყენება მიზანშეუწონლად მიიჩნიოს," — თქვა საარჩევნო კომისიის თავმჯდომარემ.

„გაჭირვებული მოსახლეობის სუბსიდირება გაგრძელდება"

ელექტროენერგიის ტარიფის მოსალოდნელ გაძვირებასთან დაკავშირებით საქართველოს მთავრობა სოციალურად დაუცველი მოსახლეობისათვის სახელმწიფო ბიუჯეტიდან სუფსიდიის გამოყოფაზე მუშაობას იწყებს.

როგორც გუშინ, მთავრობის სხდომის დაწყების წინ, პრემიერ-მინისტრმა ზურაბ ნოღაიდელმა განაცხადა, გასული წლის ბოლოს რუსეთმა ბუნებრივი აირის გადასახადი მკვეთრად გააძვირა. გაიზარდა დანახარჯებიც ელექტროენერგიის სექტორზე, თუმცა მთავრობამ ელექტროენერგიაზე მანამდე არსებული ტარიფი 2006 წლის დასაწყისიდან მთელი ზამთრის განმავლობაში შეინარჩუნა „შესაბამისად, ამას მოჰყვა 100 მლნ. ლარის სუბსიდია სახელმწიფო ბიუჯეტიდან, სამწუხაროდ, დღის წესრიგში უკვე ელექტროენერგიის ტარიფის გაზრდა დადგა. პრეზიდენტის დავალებაა ისეთი მექანიზმის შემუშავება, რომლის მიხედვითაც, რაც უფრო ნაკლებ ელექტროენერგიას მოიხმარს მომხმარებელი, მით ნაკლებ თანხას გადაიხდის იგი. რაც მთავარია, გაჭირვებული მოსახლეობისათვის უნდა გაგრძელდეს სუბსიდირება. ამისათვის სახელმწიფო ბიუჯეტიდან დამატებით 30 მლნ. ლარამდე გამოვყოფთ. შესაბამისად, გავაგრძელებთ 2006 წლის სახელმწიფო ბიუჯეტში შესატან ცვლილებებზე მუშაობას", — აღნიშნა ზურაბ ნოღაიდელმა.

მედიანიუსი

◎ რეპლიკა

ძალიად ეროვნული?!

ახლოვდება ზაფხული, რომელიც მუდმივ თანამგზავრს — უმაღლეს სასწავლებელში მისაღებ გამოცდებს იახლებს თან — ზაფხული აბიტურიენტთა (და არა აბითურიენტთა, როგორც ეს ჰგონია ერთ მაღალჩინოსან „განმანათლებელს"ძ მღელვარებისა. ჩვენ კი ვთქვით, მისაღებიო, მაგრამ განათლების დარგის ზემდგომმა მოხელეებმა ეს საზაფხულო ციებ-ცხელება, მოგეხსენებათ, „ერთიან ეროვნულ გამოცდებად" მონათლეს. სწორედ აქა ვართ: ერთიანი, ანუ ყველასათვის ერთიანი, ყველასათვის საერთო დიახაც, გასაგებია, მაგრამ ეროვნული გამოცდები სრულიად გაუმართლებელია.

საკვირველია, ღმერთმანი, ამ საქმეს რომ ამდენი ვინმე დასტრიალებს — პარლამენტის შესაბამისი კომიტეტის თავმჯდომარე, განათლებისა და მეცნიერების მინისტრი თავისი მოადგილეებიანად, სათანადო საგამოცდო ცენტრის ხელმძღვანელი და სხვანიც, **ნუთუ ერთი მაინც, ერთხელ მაინც არ დაფიქრდა, რომ საერთოდ, ეროვნული გამოცდები უაზრობაა** (ერთგვარი პირობითობით, ეროვნულად შეიძლება მივიჩნიოთ მხოლოდ გამოცდები ქართულ ენასა და ლიტერატურაში, საქართველოს ისტორიაში, საქართველოს გეოგრაფიაში...ძ? **ეგებ აგვიხსნან, რას ხედავენ ეროვნულს მათემატიკაში, ფიზიკაში, ქიმიაში, არა ერთ სხვა საგანში ჩასატარებელ გამოცდებში? რატომ არის ეროვნული რუსულ, ინგლისურ, გერმანულ, სხვა უცხო ენებში გამოცდები? როგორ „გაიეროვნულონ" გამოცდები საქართველოში მცხოვრებმა ეროვნულ უმცირესობათა წარმომადგენელმა აბიტურიენტებმა — რუსებმა, სომხებმა, აზერბაიჯანელებმა, ოსებმა, ქურთებმა თუ სხვებმა?**

რუსეთში მიხვდნენ ეროვნულობასთან გამოცდების შეუთავსებლობას და „Единые государственные экзамены" შემოიღეს. ჩვენ არც „სახელმწიფო" გვეჩვენება მთლად მართებულად — „სახელმწიფოდ" უმაღლესი სასწავლებლის გამოსაშვებ, დამამთავრებელ გამოცდებს მოვიხსენიებდით — თუმცა „ეროვნულს" უთუოდ სჯობს. ეგეც კია, რუსეთის საქმეა, თავის გამოცდებს რას დაარქმევს...

არადა, ჩვენს შემთხვევაში გამოსავალი მარტივია: დავაწესოთ **„ერთიანი მისაღები გამოცდები"** ან **„ერთიანი შესასვლელი გამოცდები"** და თუ ვისაც ჯერ არს, ჭკუაში დაუჯდება, გავხადოთ კიდევაც ოფიციალური.

მართალია, გამოსაცვლელი იქნება ბლანკები, დამღები და სხვა ატრიბუტები, რაც ხარჯებს მოითხოვს, მაგრამ ეს უკვე სამინისტროს პრობლემაა და არა ჩვენი — კეთილ ინებონ და დაშვებული შეცდომა თავადვე გამოასწორონ.

საამისოდ კი, პირველ რიგში, საჭიროა წინამდებარე პუბლიკაციის გაცნობა განათლების დარგის „მამებისა" თუ „დედების" მხრივ — მიუხედავად იმისა, რომ ქვეყნის პრეზიდენტი არ კითხულობს ქართულ პრესას...

მეორე რიგში კი ისაა გასათვალისწინებელი, რომ ხელისუფალთ მარტო თავიანთი ნაფიქრალ-ნათქვამ-ნაკეთები ნუ ეჩვენებათ სწორი და ხანდახან სხვათა აზრსაც მიაყურადონ.

ისიც საოცარია, რომ „ეროვნული" ამოვძირკვეთ იქ, სადაც, ჩვენი ფიქრით, არსებითად უნდა დარჩენილიყო (მაგალითად, პირადობის დამადასტურებელ საბუთებშიძ და იქ დავსვით, სადაც არცთუ გონივრულად გამოიყურება.

სულ ბოლოს აღვნიშნავთ, რომ ხსენებული თემით ავტორები ცალ-ცალკე და თავის დროზე, უკვე გამოვიდნენ პრესაში, თუმცა მლაღადებლებად დარჩნენ უდაბნოსა შინა. **ეგებ გაერთიანებული ხმა მაინც მიაწვდინონ სამინისტროს კედლებს...**

გიორგი გოგოლაშვილი, თამაზ ებანოიძე

◎ გლობუსი

„დიდი რვიანი“ და საქართველო

„დიდი რვიანის“ შეხვედრამდე სამი თვე დარჩა. 15-17 ივლისს მსოფლიოს 8 უძლიერესი ეკონომიკის ქვეყანა სანკტ-პეტერბურგის სამიტზე შეხვდება ერთმანეთს. რუსეთი პირველად მასპინძლობს ასეთი მაღალი დონის შეხვედრას. ბუნებრივია, აქედან გამომდინარე, მრავალი კითხვა ებადება მკითხველს არა მარტო რუსეთის, არამედ სამიტის მიმართაც. რუსეთის მიმართ დასმული კითხვები არახალია, მათ ობიექტური მიზეზები გააჩნიათ, რაც დაკავშირებულია ერთგვარ ეჭვთან რუსეთის ეკონომიკური განვითარების მიმართ. ექსპერტ-ეკონომისტთა გარკვეული ნაწილი მიიჩნევს, რომ რუსეთის ეკონომიკა მკვეთრად ჩამორჩება „დიდი რვიანის“ დანარჩენი ქვეყნების ეკონომიკას. ზოგი კი მიიჩნევს, რომ უკანასკნელ წლებში განხორციელებულმა წარმატებულმა ეკონომიკურმა ნაბიჯებმა რუსეთი საგრძნობლად წასწია წინ. რუსეთი დღეს „დიდი რვიანის“ წევრ სახელმწიფოებთან: აშშ-თან, დიდ ბრიტანეთთან, საფრანგეთთან, გერმანიასთან, იაპონიასთან, იტალიასთან და კანადასთან ერთად მსოფლიოს მნიშვნელოვან ეკონომიკურ სახელმწიფოდ მოიხსენიება. ცნობისათვის შეგახსენებთ, რომ „დიდი რვიანის“ ქვეყნებზე მოდის მსოფლიო ექსპორტის 49 პროცენტი და სამრეწველო წარმოების 51 პროცენტი.

რუსეთის „დიდ რვიანში“ გაწევრიანება 1997 წლის, დენვერის სამიტზე მოხდა. 1998 წლის, მორიგ, ბირმინჰემის შეხვედრაზე „დიდი შვიდეული“ „დიდ რვიანად“ გადაკეთდა.

„დიდი რვიანი“ არა მარტო ეკონომიკურად განვითარებული ქვეყნების ეკონომიკურ საკითხებზე მსჯელობის შეხვედრაა, მას კარგა ხანია პოლიტიკური ხასიათიც აქვს. სწორედ ეს პასუხობს რუსეთის ამ კლუბში მონაწილეობის სკეპტიკოს-ექსპერტთა კითხვებს. „დიდი რვიანი“ გვერდს ვერ აუვლის რუსეთს და ეს მოსაზრება არა მარტო რუსული პოლიტიკური აზროვნების ნაყოფია, არამედ „რვიანის“ წევრი ყველა ქვეყნის. ყველასთვის ნათელია, რომ არც რუსეთი და არც მსოფლიოს ნებისმიერი ქვეყანა, არ არის იმის შემძლე, რომ მარტომ ადეკვატურად მოახდინოს რეაგირება მსოფლიოს თანამედროვე საფრთხეებსა და გამოწვევებზე. სწორედ ამიტომ რუსეთს და „რვიანს“ სჭირდებათ ერთმანეთი. რუსეთმა კანონიერად დაიკავა ადგილი ელიტარულ კლუბში.

რუსეთის „დიდ რვიანში“ ყოფნას ზოგიერთი მიიჩნევს, როგორც კომპენსაციას აღმოსავლეთ ევროპის ნატოში შესვლასთან დაკავშირებით. ზოგიც თვლის, რომ ქვეყნის დემოკრატიული განვითარების გზის არჩევისათვის გააწევრიანეს რუსეთი „რვიანში“. სხვა მოსაზრებებიც არსებობს. მაგალითად რუსეთის ენერგეტიკული პოტენციალის გამოყენება და სხვა. ცხადია, ყველა ჩამოთვლილ მოსაზრებას აქვს არსებობის უფლება, მაგრამ ისიც მხედველობაშია მისაღები, რომ დღევანდელი რუსეთის ეროვნული პროდუქტის წარმოების ტემპი გაცილებით მაღალია, ვიდრე „დიდი რვიანის“ დანარჩენი წევრების. ექსპერტების აზრით, იზრდება რუსეთის ვალუტისა და ოქროს რეზერვები, ფართოვდება რუსეთის ეკონომიკაში უცხოური ინვესტიციები. რუსეთი მევალე ქვეყნიდან, კრედიტორ ქვეყნად გადაიქცა.

სამიტის მოახლოებასთან ერთად ფართოვდება ანტირუსული კამპანია არა მარტო ევროპაში, არამედ აშშ-ც. ცეცხლზე ნავთი დაასხა რუსეთის პრეზიდენტის ყოფილი მრჩევლის ილარიონოვის პრეს-კონფერენციამ აშშ-ი. ილარიონოვი ცნობილია ერთობ კრიტიკული განცხადებებით რუსეთის ხელისუფლების მიმართ. მან ამჯერადაც არ უღალატა ტრადიციას და რუსეთის ხელისუფლების კრიტიკასთან ერთად „დიდ რვიანს“, სანკტ-პეტერბურგის სამიტის შემდეგ, დაშლა უწინასწარმეტყველა. ილარიონოვის აზრით, სანკტ-პეტერბურგის სამიტის შემდეგ, რუსეთი იძულებული იქნება დატოვოს კლუბი, ვინაიდან დემოკრატიული განვითარების პარამეტრებით რუსეთი არ შეეფერება „დიდი რვიანის“ მოთხოვნებს. თუ რამდენად ახდება ილარიონოვის წინასწარმეტყველება, ეს მალე გამოჩნდება. ისე კი ისიც უნდა ითქვას, რომ ვაშინგტონი შეშფოთებულია რუსეთში დემოკრატიული განვითარების დამუხრუჭებით, აღნიშნულის შესახებ არაერთხელ განაცხადეს სენატორმა მაკკეინმა და სახელმწიფო მდივანმა კონდოლიზა რაისმა. ამ უკანასკნელმა მოურიდებლად განაცხადა, რომ რუსეთის პოზიცია ეწინააღმდეგება „დიდი რვიანის“ წევრობის სტატუსს. მაკკეინმა კი მოუწოდა „დიდი რვიანის“ დანარჩენ წევრებს, ბოიკოტი გამოუცხადონ სანკტ-პეტერბურგის შეხვედრას.

ერთობ კრიტიკულია 20 ამერიკელი პოლიტიკოსისა და ექსპერტის მიერ მომზადებული 100-გვერდიანი მოხსენება სათაურით: „რუსეთის არასწორი მიმართულება: რა შეუძლია და რა უნდა აკეთოს აშშ-მა“. მოხსენების ავტორები აკრიტიკებენ აშშ-ს დღევანდელ ხელისუფლებას და პრეზიდენტს, რუსეთთან მოჭარბებულად მჭიდრო პარტნიორობაში. მათი აზრით, აშშ და დასავლეთი, რუსეთთან პარტნიორობაში, უნდა მიმართავდნენ შერჩევითობას, რომელიც უნდა ეხამებოდეს კარგად გათვლილი ზეწოლის მეთოდებს.

აშშ აშკარად უკმაყოფილოა რუსეთის დღევანდელი საშინაო და საგარეო კურსით. მოხსენებაში აღნიშნულია, რომ დღევანდელი რუსეთი ნაკლებად გახსნილი და დემოკრატიულია, ვიდრე რამდენიმე წლის წინათ. ამერიკელებს არ მოსწონთ რუსეთის ძალისხმევა, შეზღუდოს ამერიკის გზა. ცენტრალური აზიის ქვეყნების სამხედრო ბაზებისაკენ; რუსეთის ურთიერთობა ჰამასთან, ჩინეთისთვის იარაღის და სამხედრო ტექნოლოგიის მიყიდვა.

მოხსენებაში ხაზგასმით არის აღნიშნული, რომ გაიზრდება აშშ-ს და რუსეთის კონფრონტაცია აღმოსავლეთ ევროპაში, კავკასიაში, ცენტრალურ და აღმოსავლეთ აზიაში. ასეთი მეტოქეობა ნაკლებად დააკმაყოფილებს აშშ-ს, ამიტომაც მან თავი უნდა აარიდოს კონფრონტაციას, ვინაიდან დაპირისპირება გაზრდის რუსეთის პოლიტიკურ ელიტაში მყოფი იმ ადამიანების გავლენას, რომლებიც ეწინააღმდეგებიან რუსეთ-ამერიკის თანამშრომლობასა და პარტნიორობას.

ჩვენთვის განსაკუთრებით ყურადსაღები უნდა იყოს მოხსენების ის ადგილი, სადაც აღნიშნულია, რომ აშშ-მა რუსეთს არ უნდა დაუშალონ უპირატესობის მოპოვება მეზობელ სახელმწიფოებში. რეგიონში რუსეთის ინტერესის არსებობა პატივისცემას იმსახურებს, მაგრამ არაფერი კანონიერი არ არის იმაში, რომ მეზობელ ქვეყნებს საერთაშორისო ეკონომიკაში ჩართვის შესაძლებლობა შეეზღუდოს, ან შეეზღუდოს მოკავშირის და პარტნიორის შერჩევა, დემოკრატიული განვითარება.

შეერთებული შტატების პოლიტიკით არც რუსეთია მოხიბლული. მისი აზრით, აშშ აშკარად და დაუფარავად ერევა დსთ-ს წევრი ქვეყნების საშინაო საქმეებში. ხელს უწყობს და ორგანიზებას უკეთებს ე.წ. ფერად რევოლუციებს, ადანაშაულებს რუსეთს ავტორიტარულ მმართველობაში და სხვა. ურთიერთსაყვედურები ჯერ არ გაშორებია დაშვებულ ჩარჩოებს, მაგრამ თუკი პოლემიკა ოდნავ მაინც გადაცდება ზომიერებას, მას აუცილებლად მოჰყვება ორი ქვეყნის ურთიერთობის გამწვავება. ზემოთ ნახსენებ ამერიკელ პოლიტიკოსთა მოხსენებაში მნიშვნელოვანი ის არის, რომ მიუხედავად ნეგატიური შეფასებისა, რუსეთი ანგარიშგასაწევი სახელმწიფოა და მასთან კონფრონტაცია ტრაგედიით დამთავრდება არა მარტო ორი ქვეყნისთვის, არამედ მსოფლიოსთვისაც. ამიტომაც არის მოხსენებაში გამახვილებული ყურადღება დიალოგისკენ.

ორი გიგანტის ჭიდილი საქართველოზეც მოქმედებს. საქართველოს მიერ აღებული დასავლური კურსი, საქართველოს პოლიტიკოსთა მხრიდან რუსეთის ხელისუფლების თავდავიწყებული, ზომადაკარგული კრიტიკა, რუსეთის პრეზიდენტის მიმართ გამოთქმული შეურაცხმყოფელი განცხადებები, პიროვნული დაცინვა და სხვა მსგავსი ქმედებები, აღიზიანებს მოსკოვს და განაწყობს მას ხელი შეუწყოს ჩვენში არსებულ, ისედაც მძიმე ეკონომიკური მდგომარეობის გაუარესებას. რუსეთის ბაზრიდან ქართული ბოსტნეულის, ხილის, ციტრუსების, ღვინის და მინერალური წყლების გამოდევნა, იმ ბედოვლათი პოლიტიკური ნაბიჯის შედეგია, რასაც, სამწუხაროდ, ახორციელებს საქართველოს ხელისუფლება. ამაზე უკვე არაერთხელ ითქვა და დაიწერა, რომ ქართული პროდუქციის გამოდევნა, პოლიტიკური ნაბიჯია. ხოლო გარკვეული დოზით ამ პროდუქციის უხარისხობაც. შორს ვარ იმ აზრისაგან, რომ ყველაფერი უხარისხობას, ფალსიფიკაციას მიეწეროს, მაგრამ არც ამის უარყოფა შეიძლება.

ქართული ღვინის ფალსიფიკაცია გასული საუკუნის სამოცდაათიან წლებში იღებს სათავეს. საბჭოთა კავშირის ჯილდოების მოტრფიალე საქართველოს კომპარტიის ლიდერმა ე. შევარდნაძემ, დაავალება მისცა ქართველ მეღვინეებს წარმოებული პროდუქციის მანამდე არნახული რაოდენობით გაზრდის თაობაზე. „ქართულმა ღვინომ სიკეთესთან ერთად, მიუღებელი სახელიც — „ფალსიფიცირებული“ შეიძინა. სანაცვლოდ იყო გარდამავალი დროშები და ორდენები. საბჭოთა კავშირის დროს არაერთხელ ჰქონია ადგილი ქართველ მეღვინეთა ფალსიფიცირებულ პროდუქციასთან დაკავშირებულ სასამართლო პროცესებს რუსეთის ამა თუ იმ ქალაქში. არანაკლები ხმაური და პროდუქციის ხარისხის გაუარესება მოჰყვა ქართული ჩაის წარმოების გაზრდას. შევარდნაძის სურვილი იყო, დიდი საბჭოთა ბაზრის მხოლოდ ქართული ჩაით დაკმაყოფილება. ერთ დროს საქართველო, საბჭოთა ბაზრის მოთხოვნის 97 პროცენტს აკმაყოფილებდა. მაშინ ალტერნატივა არ არსებობდა, მაგრამ საბჭოთა კავშირის დაშლის შემდეგ, რუსეთის მოსახლეობას დიდი არჩევანის შესაძლებლობა გაუჩნდა. გაიზარდა კონკურენცია, გაიზარდა სუფთა პროდუქტის მოხმარების სურვილი. სამწუხაროდ, ისტორიას ჩაბარდა ქართული ღვინის ხარისხით გაოცებული და დაჩოქილი ფრანგი ბარონი ლერუა. გასული საუკუნის სამოციან წლებში საქართველოში ჩატარებული მსოფლიო ღვინის კონგრესის და ბარონი ლერუას დაჩოქილმა, შთამბეჭდავმა კინო თუ ფოტოკადრებმა, მთელი მსოფლიო შემოიარა.

იხ. მე-6 გვ.

◎ ინფორმაცია

იყიდება სს „კარტოგრაფიის“ სახელმწიფო წილი

სს „კარტოგრაფიის“ 32,28 პროცენტიანი სახელმწიფო წილი 150 000 დოლარად იყიდება. საქართველო ეკონომიკური განვითარების სამინისტრომ მისი პრივატიზაციის მიზნით განაცხადების მიღება უკვე დაიწყო, რაც 27 აპრილამდე გაგრძელდება.

შს „კარტოგრაფიის“ საქმიანობის სფეროს წარმოადგენს ტოპოგეოდეზიური, თემატური, ეკოლოგიური, საცნობარო, ტურისტული რუკებისა და ატლასების ფოტოგეგმების და სხვა კარტოგრაფიული პროდუქციის გამოსაცემად მომზადება და მათი გამოცემა.

ობიექტი თბილისში, ფორე მოსულიშვილის ქუჩაზე №1-ში მდებარეობს. ობიექტის საწესდებო კაპიტალი 687 103 ლარია, დებიტორული დავალიანება — 88 565 ლარი, ხოლო კრედიტორული დავალიანება — 44 921.

აუქციონი ეკონომიკური განვითარების სამინისტროში 27 აპრილს 18 საათზე გაიმართება.

ჯი-ეიჩ-ენი

იქმნება ქართველ მეღვინეთა საკოორდინაციო ჯგუფი

ქართველ მეღვინეთა საკოორდინაციო ჯგუფი სავარაუდოდ, 4-კაციანი შემადგენლობით დაკომპლექტდება, საიდანაც ორი მეღვინე, ერთი ჯანდაცვის და ერთიც სოფლის მეურნეობის სამინისტროს წარმომადგენელი იქნება.

ჯგუფი ქართული ღვინის თაობაზე მიმდინარე მოლაპარაკებებს გააკონტროლებს, როგორც რუსულ, ასევე ევროპელ პარტნიორებთან.

— გვაქვს წინადადება, რომ შეიქმნას მუშა ჯგუფი ბიზნესის და მთავრობის წარმომადგენლების მონაწილეობით, რომელიც პერმანენტულ სამუშაო პროცესს წარმართავს რუსეთის შესაბამის სტრუქტურებთან ქართული ღვინის რუსეთის ბაზარზე დაბრუნებასთან დაკავშირებით, — განაცხადა „ღვინის მწარმოებელთა კავშირის“ გამგეობის თავმჯდომარემ ლევან კოზერიძემ.

„ღვინის მწარმოებელთა კავშირის“ წევრებმა გუშინწინ, გვიან ღამით, დახურულ კარს მიღმა თათბირი გამართეს.

„ლეიბორისტები“ პრინციპს არ ღალატობენ

„საქართველოს ლეიბორისტული პარტია“ ელექტროენერგიის ტარიფის 15 თეთრამდე მოსალოდნელ გაზრდას აპროტესტებს და ამ ფაქტს ქვეყნის მოსახლეობის ენერგორეპრესიად აფასებს.

როგორც გუშინ საქართველოს ენერგეტიკის მარეგულირებელი ეროვნული კომისიის შენობასთან გამართულ პრესკონფერენციაზე პარტიის პოლიტიკურმა მდივანმა გიორგი გუგავამ განაცხადა, „სააკაშვილის ხელისუფლება მოსახლეობის სოციალურ გენოციდს მიზანმიმართულად ახორციელებს, რაც, შესაძლოა, სოციალური ბუნტის საფუძველი გახდეს“.

„ლეიბორისტების“ განცხადებით, მოსალოდნელი სოციალური პრობლემების გარდა, დენის ტარიფის გაძვირებით ხელისუფლება „საქართველოს საკონსტიტუციო სასამართლოს შესახებ ორგანულ კანონს“ არღვევს. გუგავას თქმით, კანონის 25-ე მუხლის მე-4 პუნქტის თანახმად, „საკონსტიტუციო სასამართლოს მიერ სამართლებრივი აქტის ან მისი ნაწილის არაკონსტიტუციურად ცნობის შემდეგ, არ შეიძლება ისეთი სამართლებრივი აქტის გამოცემა, რომელიც შეიცავს იმავე შინაარსის ნორმებს, რომლებიც არაკონსტიტუციურად იქნა ცნობილი“.

დენის ტარიფის გაძვირებასთან დაკავშირებით „ლეიბორისტების“ სარჩელი საკონსტიტუციო სასამართლომ ერთხელ უკვე დააკმაყოფილა და ტარიფის გაძვირება არაკონსტიტუციურად სცნო. იმ შემთხვევაში, თუ ტარიფი გაიზრდება, „ლეიბორისტები“ ფართომასშტაბიან საპროტესტო აქციებს და სასამართლოში სარჩელის შეტანას გეგმავენ.

ინტერპრესნიუსი

◎ ინფორმაცია

თუ ზეიმია, ზეიმი იყოს!

ისრაელის დამოუკიდებლობის 58-ე წლისთავი საქართველოში 3 მაისს უპრეცედენტო მასშტაბით აღინიშნება.

ისრაელის ელჩის საქართველოში შაბთაი ცურის განცხადებით, საზეიმო ღონისძიებების გრანდიოზულობა მნიშვნელოვნად განაპირობა ისრაელისა და საქართველოს ურთიერთობის სრულიად ახალ ფაზაში გადასვლამ. ორ სახელმწიფოს შორის ურთიერთობა ყველა სფეროში დინამიკურად ვითარდება, ამიტომ იგი იმედს გამოთქვამს, რომ ეს ურთიერთობა კვლავ გაგრძელდება.

3 მაისს რუსთაველის თეატრში დაგეგმილია კონცერტი, რომელშიც მონაწილეობას მიიღებენ საქართველოსა და ისრაელის ესტრადის ვარსკვლავები: მორის ჯანაშვილი, ალონ ჟანი, ლელა წურწუმია, მერაბ სეფაშვილი, თემურ წიკლაური და ანსამბლი „სუხიშვილები“. საღამო წარიმართება თბილისის საკონცერტო ჯაზ-ორკესტრის თანხლებით.

კონცერტზე მოწვეულები არიან საქართველოს საკანონმდებლო და აღმასრულებელი ხელისუფლების, დიპლომატიური კორპუსისა და ებრაული თემის წარმომადგენლები, ასევე საზოგადო მოღვაწეები, სტუმრები ისრაელიდან და სხვა ქვეყნებიდან.

იმავე საღამოს რუსთაველის თეატრის ფოიეში გაიხსნება გამოფენა სახელწოდებით „ქართველი მხატვრები ებრაულ თემაზე“.

აღნიშნული კონცერტის ტელეტრანსლაცია ისრაელის ერთ-ერთი ტელეარხით განხორციელდება.

ინტერპრესნიუსი

სიმართლე კი ასეთია

თანამედროვე ჯაყოიზმი

ისტორიის ოსური მითოლოგემის შესახებ

ქართველ ერს თავისი მრავალსაუკუნოვანი არსებობის მანძილზე არაერთ სხვადასხვა ხალხთან ჰქონია ურთიერთობა. მათ შორის არიან ოსები, რომლებსაც ქართველებმა გაჭირვებისას ხელი გაუწოდეს, საკუთარ მიწა-წყალზე დაასახლეს. მაგრამ მათ შეთავაზებული მეგობრობისა და სიკეთის წილ ძირძველი ქართული ტერიტორიების მითვისება დაიწყეს რუსეთის იმპერიის წაქეზებით და შესაბამისად შექმნეს ყალბი ისტორია, გააუკუღმართეს ქართულ-ოსური ურთიერთობანი. ამ თვალსაზრისით სიყალბისა და ცრუ ისტორიის უმაღლესი ნიმუშია 1994 წელს სანკტ-პეტერბურგში დაბეჭდილი სქელტანიანი წიგნი, რომლის განხილვასაც ეძღვნება ეს წერილი.

დიდხანს ვფიქრობდით, საჭირო იყო თუ არა აღნიშნულ წიგნზე გამოხმაურება. ბევრი ფიქრისა და განსჯის შემდეგ, მაინც გადავწყვიტეთ მასზე რეცენზიის დაწერა. წიგნზე გამოხმაურება იმანაც გადაგვაწყვეტინა, რომ მასში საქართველოს ისტორია და ქართულ-ოსური ურთიერთობები არა მარტო თავდაყირაა დაყენებული, არამედ იმანაც, რომ ჩვენი გუშინდელი „მოყვარენი“ ქართველ ერს ცილს სწამებენ, მის კულტურას და ისტორიას აკნინებენ და შეურაცხყოფას აყენებენ. ამასთანავე, ოსები არაფრისგან, ხელოვნურად თხზავენ საკუთარი ქვეყნისა და ხალხის ისტორიას და ყველაფერი ეს ხდება საქართველოს ისტორიისა და ქართული კულტურის მიჩქმალვის ფონზე. ამ თვალსაზრისით ოსი ავტორები არც სხვა მეზობელ ხალხებს (მაგალითად, ინგუშებს) ინდობენ.

ხაზგასასმელია, რომ წიგნს ოსეთსა და ოსებზე ერთ გარკვეულ ჟანრს ვერ მივაკუთვნებთ.

ამ კრებულში დაბეჭდილია ნაწყვეტი საგაზეთო და საჟურნალო სტატიებიდან, მოგონებებიდან, მოგზაურთა ჩანაწერებიდან, სამეცნიერო ნაშრომებიდან. მაგრამ გარკვევით უნდა ითქვას, რომ ყველა ის მასალა როდი მოხვდა წიგნში, რომელიც საერთოდ ოსებისა და ოსეთის შესახებ თქმულა და დაწერილა. ამ თვალსაზრისით ბევრ რამეს წიგნის შემდგენელი მკითხველს უმალავს და ბეჭდავს იმას, რაც ყალბ წარმოდგენას შეუქმნის მკითხველს თავისი ხალხის შესახებ. განსაკუთრებით მიჩქმალულია ის სამეცნიერო ნაშრომები, საისტორიო წყაროები და საბუთები, რომლებშიც ოსი ხალხის ჭეშმარიტი ისტორიაა გადმოცემული. აგდებული დამოკიდებულება აქვთ ქართული საისტორიო წყაროების მიმართ. არადა, ქართული საისტორიო წყაროები, რომლებსაც ისინი ცრუმეცნიერულს უწოდებენ, თითქმის ერთადერთი წყაროა, რომლითაც ოსთა ისტორიის ესა თუ ის მონაკვეთი შეიძლება იქნას აღდგენილი.

მივყვეთ თანამიმდევრობით.

წიგნს წამძღვარებული აქვს ვრცელი შესავალი, რომელსაც სათაურად ჰქვია „შემდგენლისაგან“. მისი ეპიგრაფი კი შემდეგი სიტყვებია: „Благодарю Судьбу свою за то, что на этот свет родился Осетином!“. ეპიგრაფიდან უკვე ცხადია, რა ხასიათის კრებულთან გვაქვს საქმე. ასეთი სიტყვები ხომ თანამედროვე ცივილიზებულ სამყაროში ჩვეულებრივ ფაშიზმად კვალიფიცირდება. მაგრამ ქვევით და ქვევით თუ ჩავუყვებით წიგნს, ვნახავთ, რომ მისი შინაარსი ჩვეულებრივ ფაშიზმზე უარესია.

შემდგენელს იმიტომ გადაუწყვეტია ასეთი წიგნის შედგენა, რომ აემაღლებინა ოსთა ნაციონალური შეგნება. სამწუხაროდ, აცხადებს ის, უკანასკნელ დროს გაზეთებისა და ჟურნალების ბევრი პუბლიკაცია საზოგადოებრიობის უკმაყოფილებას იწვევს თავისი არაკომპეტენტურობითა და ტენდენციურობით. ე.ი. შემდგენელი გვპირდება, რომ მის წიგნში თავმოყრილი მასალა კომპეტენტურიც იქნება და არატენდენციურიც. ჩვენ ქვემოთ ვნახავთ, თუ რა კომპეტენტური და რა არატენდენციური არიან სქელტანიანი წიგნის შემდგენელიცა და რედაქტორებიც. სამწუხაროდ, წიგნი აგრძელებს და აღრმავებს იმ ტენდენციას, რასაც საბჭოთა ხელისუფლების დროს რამდენიმე ოსმა ავტორმა ჩაუყარა საფუძველი. ესაა ისტორიის შეგნებული გაყალბება, არარაობისაგან ისტორიის შექმნა, რაც იწვევდა და იწვევს უბრალო ოსი ხალხის მოტყუებასა და გაბრიყვებას, ხალხში ყალბი ისტორიის დანერგვასა და საბოლოოდ ეროვნული ფსიქიკის მოშლას, ფაშისტური ტენდენციების წარმოქმნას.

მთელ წიგნს წითელ ზოლად გასდევს იდეა, რომ ჩრდილოეთ კავკასიის ჩრდილოეთ ოსეთის ავტონომიური წარმონაქმნი, რომელიც რუსეთის სახელმწიფოს შემადგენლობაში შედის და საქართველოს შემადგენლობაში საბჭოთა ხელისუფლების დროს არსებული და დღეს ისტორიის კუთვნილებად ქცეული ე.წ. სამხრეთ ოსეთის ავტონომიური ოლქი, ერთი ქვეყანაა, ოსეთია, ანუ ირისტონია. წიგნის ყდის შიდა ნაწილზე დაბეჭდილია სწორედ ამის დამადასტურებელი რუკა, რომელიც, თავის დროზე, კალოევის წიგნში „Осетины“ დაიბეჭდა, რის შემდეგაც არა ერთ გამოცემაში ოსი ავტორები იმეორებენ მას, თუმცა ეს ანტიმეცნიერული და ანტიქართული რუკა ქართველმა ავტორებმაც დაუფიქრებლად გადმობეჭდეს კრებულში, რომელსაც სახელად „Осетинский вопрос“-ი ჰქვიან. სამწუხაროდ, როგორც ჩანს, ჩვენში ზოგიერთმა კვალიფიცირებულმა სპეციალისტმა რუკის წაკითხვა არ იცის. ისტორიის ვრცელ მანძილზე ე.წ. ჩრდილოეთ ოსეთი და ე.წ. სამხრეთ ოსეთი არასოდეს არ ყოფილა ერთიანი ქვეყანა, ერთიანი ოსეთი. არც ცალ-ცალკე ყოფილან ისინი სახელმწიფოებრიობის მსგავსი რაიმე პოლიტიკური ერთეულები. თავი რომ დავანებოთ საბჭოთა ხელისუფლების დროს ხელოვნურად შექმნილ ე.წ. სამხრეთ ოსეთს, რეალურად, როგორც ქვეყანა, დღევანდელ ფარგლებში არც არასოდეს არსებულა ჩრდილოეთ ოსეთიც. XVIII-XIX საუკუნეთა მიჯნაზე ოსები მხოლოდ ჩრდილოეთ კავკასიის ოთხ მთიან ხეობაში ცხოვრობდნენ ჩაკეტილად, ერთმანეთისგან დამოუკიდებლად. ამავე დროს, ოსები XVII ს-ის მეორე ნახევრიდან მიგრირებული იყვნენ და XVIII-XIX სს-თა მიჯნაზე ცხოვრობდნენ მხოლოდ შიდა ქართლის უკიდურეს მთიან მონაკვეთში. ამავე დროს, ცნობილია, რომ აღნიშნული დროისთვის ჩრდილოეთ კავკასიის მთებში განსახლებულ ოსებს ერთიანი თვითსახელწოდებაც არ ჰქონდათ (**იხ.** Н.Г. Волкова, Этнонимы и племенные названия Северного Кавказа, М., 1973, с. 100-121). მხოლოდ XVIII ს-ის ბოლოსა და XIX ს-ში მისცეს მათ საშუალება რუსეთის ხელისუფლებმა ჩრდილოეთ კავკასიის ვიწრო, მაღალმთიანი და ჩაკეტილი ხეობებიდან ჩრდილოეთ კავკასიის მთისწინეთსა და ბარში განსახლებულიყვნენ, რომელზედაც მხოლოდ საბჭოთა ხელისუფლების დამყარების შემდეგ მიეცათ საშუალება შეექმნათ სახელმწიფოებრივი, უფრო სწორად, ადმინისტრაციული გაერთიანება ჩრდილოეთ ოსეთის სახელწოდებით. რაც შეეხება ოსთა წინაპრებად მიჩნეულ ალანებსა და VI-XIII სს-ის მათ ადრეკლასობრივ სახელმწიფოებრივ გაერთიანებას, ის დღევანდელი ჩრდილოეთ ოსეთისაგან საკმაოდ დაშორებით, ჩრდილოეთ კავკასიის სტეპებში არსებობდა.

დავუბრუნდეთ ზემოხსენებულ რუკას. ამ რუკის სხვადასხვა ასპექტების მსჯელობას თავი რომ დავანებოთ, ამჯერად მხოლოდ იმას აღვნიშნავთ, რომ მასზე დატანილი ოიკონიმები და ჰიდრონიმები შეგნებულადაა დამახინჯებული, რათა მკითხველმა ქართული ენის კვალი ვერ შენიშნოს, ვერ შენიშნოს იმ ენის კვალი, რომელსაც შეუქმნია ყველა ტოპონიმი, რომელიც შიდა ქართლის ამ პროვინციაშია. ოსები ან თარგმნიან ქართულ ტოპონიმებს, ანდა ფონეტიკურად ისე ცვლიან, რომ საქმეში ჩაუხედავ მკითხველს მათი შემქმნელი უდავოდ ოსი ხალხი მოეჩვენება. რამდენიმე მაგალითის მოყვანით დავკმაყოფილდებით. მდინარეს დიდი ლიახვის ნაცვლად აწერია „Стыр Леуахи“, პატარა ლიახვს – „Чысыл Леуахи“. ქსანი წარმოდგენილია „Чсан“-ად, ქემერტი – „Чемерт“-ად, ღრომი – „Тром“-ად, ბალანთა – „Балан“-ად. მყინვარწვერს აწერია: „г. Казбек (хох Сонад)“ – ყველამ ხომ არ იცის, რომ ზოგიერთი ჩრდილოეთ კავკასიელი ხალხი (მაგალითად, ყაბარდოელები) და გვიანი პერიოდის (XVII-XVIII სს.) ზოგიერთ რუსული წყარო ქართველებს „სონე“-ს, „სონა“-ს უწოდებდნენ. ოსები ლენინს კვლავ ვერ ელევიან და ქსნის ხეობის დაბა ახალგორს ისევ „Ленингор“ აწერია.

განსახილველ წიგნში არაერთი სხვა რუკაცაა დაბეჭდილი და უმჯობესია მათზე საუბარი აქვე დავამთავროთ. წიგნის ერთ-ერთი თავის სახელწოდებაა „Аланы и алания“ (с.52-81). აქ დაბეჭდილია რუკა „Рост Римского государства (III в. до н. е _ в. н. е.)“. საყურადღებოა, რომ საქართველოს სამხრეთით რუკაზე დატანილია არმენია, ხოლო ჩრდილოეთ კავკასიის სტეპებში – ალანია. რუკაზე არსადაა დატანილი არც კოლხეთისა და არც ქართლის (იბერიის) სახელმწიფოები. მათ ადგილზე მხოლოდ თეთრი ლაქებია მოცემული. ცხადია, რისი შთაბეჭდილებაც უნდა შეუქმნან მკითხველს წიგნის შემდგენლებმა. 1959 წელს დაბეჭდილ ჩრდილოეთ ოსეთის ისტორიიდან გადმობეჭდილია რუკა, რომლის სახელწოდებაა „ალანების ტერიტორია პროკოფი კესარიელთა (VI ს.) და სომხური გეოგრაფიით (VII ს.)“. ამ რუკის მიხედვითაც ქართველებს ჯერ სახელმწიფოებრიობა არ გვქონდა და მისი შემდგენლების ვარაუდით ქართველები საქართველოს ტერიტორიაზე, როგორც ჩანს, ჯერ არ იყვნენ მოსული. მთელ აღმოსავლეთ საქართველოს აწერია „Аланы“. ამას გარდა, იგივე ალანებს ჩრდილოეთ კავკასიის ორ ერთმანეთისგან დაშორებულ რეგიონებშიც უცხოვრიათ. ვფიქრობთ, ამ ნონსენსზე დაწვრილებით ყურადღების გამახვილება არც ღირს.

როლანდ თოფჩიშვილი

(გაგრძელება იქნება)

ინფორმაცია

13,3 მილიონი ევრო შავი ზღვის აუზის ქვეყნებისათვის

თანხა 2007-2013 წლებში ამ რეგიონის ქვეყნების ერთმანეთთან და ევროკავშირთან ინტეგრაციის პროცესს შეუწყობს ხელს, გაიზრდება მონაწილე ქვეყნების გავლენა გადაწყვეტილების მიღების პროცესში. ამის შესახებ ევროპულ და ევროატლანტიკურ სტრუქტურებში ინტეგრაციის საკითხებში საქართველოს სახელმწიფო მინისტრის პრესსამსახურში განაცხადეს.

მინისტრი გიორგი ბარამიძე ბელგიაში სამუშაო ვიზიტს აგრძელებს, სადაც ბრიუსელში 24-26 აპრილს ევროპის სამეზობლო პოლიტიკის ფარგლებში საზღვრისპირა რეგიონების თანამშრომლობის შესახებ საერთაშორისო კონფერენცია მიმდინარეობს. გიორგი ბარამიძის განცხადებით, შეხვედრა მნიშვნელოვანია იმ თვალსაზრისით, რომ „ის ევროკავშირის ქვეყნებთან საქართველოს თანამშრომლობის ახალი ინსტრუმენტის გამოყენების პირველი მცდელობაა“.

ლტოლვილის სტატუსს ითხოვს

საქართველოს სახალხო დამცველის აპარატს საქართველოში რეგისტრირებული საერთაშორისო არასამთავრობო ორგანიზაციის „რწმენისა და სინდისის თავისუფლების კავკასიური ცენტრის“ ხელმძღვანელმა აზერ რამისოგლუ სამედოვმა განცხადებით მიმართა.

განცხადებაში ნათქვამია, რომ სამედოვმა ლტოლვილის სტატუსის მინიჭების შესახებ ლტოლვილთა და განსახლების სამინისტროს 17 აპრილს მიმართა, მაგრამ ამ განცხადების განხილვის შედეგი მისთვის დღემდე არავის უცნობებია.

საქართველოს სახალხო დამცველს სოზარ სუბარს მიაჩნია, რომ აზერ სამედოვთან მიმართებაში არსებობს ყველა ის გარემოება, რომლის გათვალისწინებითაც იგი აღიარებულ უნდა იქნას „ლტოლვილის სტატუსის შესახებ“ გაეროს 1951 წლის კონვენციის დაცვის ქვეშ მყოფ პირად.

რაც არ გერგება...

ფინანსური პოლიციის საგამოძიებო დეპარტამენტის თბილისის სამართველოს მითვისების ფაქტზე წინასწარი გამოძიება დაიწყო.

როგორც ინტერპრესნიუსს ფინანსურ პოლიციაში განუცხადეს, საქმე ეხება სს „იპ 195-ე საჯარო სკოლას“, რომლის დირექციას გაქირავებული აქვს სხვადასხვა ფართი, შემოსული თანხები არამიზნობრივად იხარჯებოდა. გარდა ამისა, გამოძიების ინფორმაციით, გაქირავებული ფართის კომუნალური გადასახადების გადახდაც სკოლის ბიუჯეტიდან ხდებოდა. დაწყებულია კომპლექსური რევიზია, რაც ზუსტ ზარალს დაადგენს.

ინტერპრესნიუსი

გლობუსი

„დიდი რვიანი“ და საქართველო

(მეხუთე გვერდიდან)

ყოველივე აღნიშნული, ტკბილ მოგონებად დარჩება, ვინაიდან მეღვინეობაში დღეს არსებული ვითარება ოპტიმიზმის საფუძველს არ იძლევა. დღეს, მეღვინეობაში დასაქმებული „სპეციალისტები“ გადამყიდველების სახეს უფრო ქმნიან, ვიდრე მეღვინის, ღვინის ტექნოლოგის. არაპროფესიონალიზმმა, ზერელობამ, იოლი გზით ბევრი დოლარის უცბათ შოვნის სურვილმა, ცუდი შედეგი მოგვიტანა. შებღალული სახელის აღდგენა-გამოსწორებას ათეული წლები დასჭირდება, ხოლო აპრობირებული ბაზრების დაბრუნებას კიდევ უფრო მეტი.

ჩინეთის გარდაქმნის ავტორი, თანამედროვე ჩინეთის უდიდესი პოლიტიკოსი, დენ სიაოპინი, გარდაქმნის დაწყების წინ დაუფარავად აცხადებდა: „არ არის აუცილებელი დაჟინებით იძახო ლამაზი ვარ, როდესაც მახინჯი ხარ“. დენ სიაოპინო ამას, იმდროინდელ ჩინეთს უსადაგებდა. ალბათ დროა, ჩვენც კრიტიკულად მივუდგეთ ჩვენს საქმიანობას, თავი დავანებოთ თითიდან გამოწოვილ „წარმატებებს“ და რაც მთავარია, შევეშვათ სხვის ლანძღვას.

რუსეთმა საქართველოს მოუქნელ პოლიტიკას, ასევე მოუქნელი და ტლანქი გადაწყვეტილება შეაგება. ჯიხვების რქებით შეტაკების ხმა კარგა ხანია გასცდა ორივე ქვეყნის საზღვრებს და საერთაშორისო სარბიელზე მსჯელობის საგნად იქცა. სამწუხაროდ, არც აქ ჩანს ჩვენთვის პოზიტიური გამოსავალი. სიტყვიერი გულშემატკივრობა დიდი შვების მომტანი ვერ იქნება. ძალას, სიძლიერეს, თავისი გააქვს. ძნელია მხოლოდ შენს მიმართ განაწყო დასავლეთი, რომელიც ანგარიშს უწევს თანამედროვე რუსეთს და მის პოტენციალს, სამხედრო ძალას. დასავლეთში ნაკლებად მოიძებნება პოლიტიკოსი, რომელიც თუნდაც ფსევდოდემოკრატიულ რუსეთს, საქართველოს გულისთვის გადაიმტერებს. არავინ იცის, გაღიზიანებული დათვი რას მოიმოქმედებს. დასავლეთს უდიდესი ენერგიის და რესურსის გაღება მოუნდა, რათა რუსეთი დღევანდელ დონემდე მოეყვანა. დასავლეთი გადაყრის ამდენ შრომას საქართველოს სანაცვლოდ? დაუბრუნდება ის ცივი ომის პერიოდის შიშით აკანკალებულ ცხოვრებას და რუსული ბირთვული რაკეტებით გამოწვეულ საშინელ სიზმარს? ძალიან საეჭვოა. სწორედ ეს არის აღნიშნული ზემოთმოყვანილი ამერიკელი 20 პოლიტიკოსის მოხსენებაში. სადაც მიუხედავად რუსეთის გაღიზიანებული კრიტიკისა, პრიორიტეტი მაინც დიალოგს ენიჭება.

ალბათ დადგა დრო, როდესაც კარდინალური ნაბიჯები უნდა გადაიდგას ორივე ქვეყნის მხრიდან. ვითარების გამოსწორების მიზნით სასურველი იქნებოდა, ორი ქვეყნის პოლიტიკოსთა მხრიდან ურთიერთლანძღვა-გინების შეწყვეტა, სამოქალაქო ინსტიტუტების მკვეთრი ამოქმედება, არასამთავრობო ორგანიზაციების პერმანენტული შეხვედრა-საუბრების წამოწყება, მასმედიის, ხელოვნების სხვა დარგების სპეციალისტების დიალოგის დაწყება და სხვა.

„დიდი რვიანი“ არის მთავარი საგარეო პოლიტიკური და ფინანსურ-ეკონომიკური პოლიტიკის განმსაზღვრელი ინსტიტუტი. სამიტი შესაძლებლობას აძლევს მონაწილე ქვეყნების ლიდერებს განიხილონ მსოფლიო პოლიტიკის ყველაზე მნიშვნელოვანი საკითხები და უნდა ვიმედოვნოთ, რომ ჩვენი დასავლელი კეთილისმსურველები გაკვრით მაინც გაიხსენებენ საქართველოს.

ჰამლეტ ჭიპაშვილი,
პოლიტოლოგი.

ძიება

საქართველოში განახლებადი ენერგიის დიდი რეზერვებია

კიდევ ერთხელ ენერგოკრიზისის თავიდან აცილების გზების შესახებ

ენერგეტიკული პრობლემა საქართველოში ვერა და ვერ მოგვარდა. მისი ასეთი გაჭიანურება ცხადყოფს, რომ ვერ გამოინახა პრობლემის გადაჭრის რეალური გზები და არ განხორციელდა შესაბამისი ღონისძიებები. ბოლო წლებში ჩვენი ხელისუფლების ძალისხმევით არსებული გენერაციის სისტემების რეაბილიტაციის პრობლემები წყდება, თუმცა ეს ჯერ კიდევ არასაკმარისია. ენერგეტიკული პრობლემა ქვეყანაში თბური ენერგიის და ელექტროენერგიის დეფიციტს გულისხმობს. სითბური ენერგია საჭიროა მოსახლეობისთვის, საწარმოებისთვის და ელექროენერგიის საბაზისო წყაროებისთვის. საქართველოს სითბური ენერგიის საკუთარი წყაროები არ გააჩნია. ამიტომ ასეთი ენერგიის ალტერნატივების მოძებნა მთლიანად ხელისუფლების სწორ საგარეო პოლიტიკაზეა დამოკიდებული, ეს კიდევ ერთხელ ნათლად ახლახანს დავინახეთ.

ჩვენი ძირითადი თბოელექტროსადგური – „თბილსრესი“ ძველი ტექნოლოგიებით აგებული ობიექტია, რომლის ნეგატიური ეკოლოგიური გავლენა ცხადია. საჭიროა თანამედროვე ტექნოლოგიებით აგებული თბოელექტროსადგურები, რათა ქვეყანას ჰქონდეს საჭირო სიდიდის საბაზისო ელექტროენერგია. ამ მიმართულებითაც დადებითი (მაგრამ არასაკმარისი) ძვრები შეინიშნება, რისი მაგალითიც ახლახან აგებული თბოელექტროსადგურია. საქართველოში დიდი რეზერვებია განახლებადი ენერგიის ისეთ წყაროებში, როგორებიცაა წყლის, ქარის, მზის ენერგიები. აუცილებელია ახალი მიკრო, მინი და მცირე ჰიდროელექტროსადგურების მშენებლობა. ისინი სტანდარტული უნიფიცირებული კონსტრუქციული ელემენტების ბაზაზე აიგება და 1-2 წელიწადში იწყებს ფუნქციონირებას, თუმცა

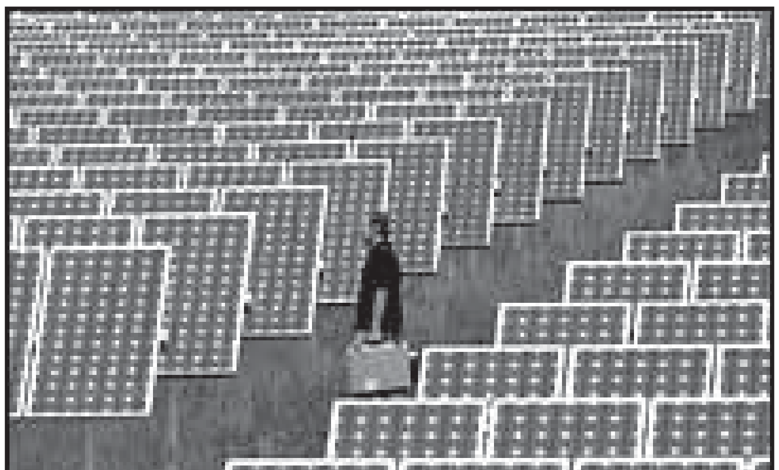

მაქსიმალურ ენერგიას მთელი წლის განმავლობაში ვერ უზრუნველყოფს. ეს დიდი მოცულობის ინვესტიციებს საჭიროებს. კერძოდ, ჰიდროელექროსადგურის 1 კვტ დადგმული სიმძლავრის მშენებლობა მინიმუმ 1000 აშშ დოლარი დაჯდება.

მზის ენერგიის, ასევე ქარის ენერგიის გამოყენება ელექტრო და სითბური ენერგიის მისაღებად, საქართველოს რიგი რეგიონებისათვის შესანიშნავი არატრადიციული ალტერნატივებია და ისეთი ბუნებრივი პირობების და გეოგრაფიული მდებარეობის მქონე ქვეყნისათვის, როგორიც საქართველოა, სწორედ რომ უპრიანია. ქვეყნის ენერგეტიკული პოლიტიკა ამ მიმართულებითაც უნდა ვითარდებოდეს.

ყოველივე ზემოთ ნათქვამი ელექტროენერგიის გენერაციის ახალი წყაროების შექმნას ეხება.

ქვეყანაში ელექტროენერგიის მოხმარების შესწავლას საინტერესო შედეგამდე მივყავართ. ამის თაობაზე ჩვენ ადრეც ვიუწყებოდით (იხ. „საქართველოს რესპუბლიკა“ № 122. 2004 წ.). 1989 წლიდან საქართველოში ელექტროენერგიის მოხმარება ყველა სფეროში შემცირდა: მრეწველობაში 11-ჯერ, ტრანსპორტში – 3-ჯერ, სოფლის მეურნეობაში – 122-ჯერ, მშენებლობაში – 25-ჯერ და ა. შ. ერთადერთი სფერო, სადაც მოხმარებამ თითქმის 3-ჯერ იმატა და მთელი მოხმარების თითქმის 45 პროცენტს მიაღწია, მოსახლეობაა. მოსახლეობის მიერ მოხმარებული ელექტროენერგიის თითქმის 25 პროცენტი კი ბინების განათებაზე იხარჯება. განათების თანამედროვე ტექნოლოგიებს თუ გამოვიყენებთ, შესაძლებელია იგივე განათების პირობებში მოხმარებული ენერგიის 5-ჯერ შემცირება. კერძოდ, იგულისხმება ე. წ. ენერგოდამზოგი ნათურების გამოყენება, რომლებიც შედარებით ძვირია (5-10 ლარი), მაგრამ 10-ჯერ მეტ დროს მუშაობენ (6-7 წელი). თუ საქართველოში ერთ ოჯახს მინიმუმ 1 ცალი 60-ვატიანი და 3 ცალი 100-ვატიანი ჩვეულებრივი (ე. წ. ვარვარის) ნათურის ნაცვლად 1 ცალი 12-ვატიანი და 3 ცალი 20-ვატიანი ენერგოდამზოგი ნათურა ექნება, ერთი წლის განმავლობაში თითოეული ოჯახი დაზოგავს 60 ლარს, ხოლო მათი მუშაობის მთელ დროის განმავლობაში – თითქმის 400 ლარს. ამასთან, თბილისში მოხმარებული სიმძლავრე თითქმის 100 მეგავატით შემცირდება, ხოლო საქართველოში – 400 მეგავატით. თბილისში, სადაც 350 ათასი ოჯახია, ამისთვის საჭიროა მინიმუმ 1,4 მილიონი ნათურის გავრცელება, რაც სწრაფად არის შესაძლებელი და საჭიროებს დაახლოებით 7 მილიონ ლარს, მაშინ, როცა 100 მეგავატი სიმძლავრის ჰიდროელექტროსადგურის მშენებლობას თითქმის 200 მილიონი ლარი და რამდენიმე წელიწადი დასჭირდება.

ელექტროენერგიის დაზოგვა შეამცირებს ატმოსფეროში CO_2-ის ემისიას, რაც გააუმჯობესებს ეკოლოგიურ მდგომარეობას. ეს კი საზოგადოების მდგრადი განვითარების ერთ-ერთი პირობაა.

როგორც გამოკვლევებმა გვიჩვენა, დიდი რაოდენობით ენერგოდამზოგი ნათურების გამოყენებამ შეიძლება ზიანი მიაყენოს ელექტრულ ქსელებს. საქმე ის არის, რომ უცხოური ენერგოდამზოგი ნათურები ელექტრული ქსელიდან დამახინჯებულ (არასინუსოიდურ ანუ მაღალი სიხშირეების შემცველ) დენს მოიხმარს. შედეგად ნათურა ქსელიდან აქტიური სიმძლავრის გარდა ე. წ. დამახინჯების რეაქტიულ სიმძლავრესაც მოიხმარს, რომელიც აქტიურ სიმძლავრეს თითქმის ორჯერ აღემატება. ასე რომ, მოხმარებული აქტიური სიმძლავრის წილი მთლიანად მოთხოვნილ, ანუ სრულ სიმძლავრეში (სხვანაირად – სიმძლავრის კოეფიციენტი) 40-50 პროცენტის ტოლია. რეაქტიული სიმძლავრე სინათლის წარმოქმნაში არ მონაწილეობს და მხოლოდ ნათურაში არსებული ელექტრონული სქემის ფუნქციონირებისთვის არის საჭირო. ეს კი უცხოური სქემის ნაკლია.

ამგვარად, ენერგოდამზოგი ნათურა ქსელიდან ვარვარების ნათურასთან შედარებით მხოლოდ ორჯერ ნაკლებ სრულ სიმძლავრეს (ენერგიას) მოიხმარს. ელექტროენერგიის საოჯახო მრიცხველი კი აღრიცხავს მხოლოდ აქტიურ ენერგიას, რომელიც ხუთჯერ იზოგება. საბოლოოდ, ელექტროქსელის დატვირთვა მხოლოდ ორჯერ მცირდება და არა ხუთჯერ. დამახინჯების სიმძლავრის მიმოქცევის დროს ქსელსა და ნათურას შორის ხდება ნეგატიური მოვლენები: ძაბვის ფორმის დამახინჯება, ნეიტრალურ გამტარში დენის ძლიერ გაზრდა, ელექტროქსელში აქტიური სიმძლავრის დანაკარგების გაზრდა. ეს უკანასკნელი გამოწვეულია როგორც რეაქტიული სიმძლავრით, ასევე დენის სიხშირის გაზრდის გამო გამტარების წინაღობის გაზრდით. შედეგად ხდება ტრანსფორმატორების და კაბელების გადახურება იმ დროსაც კი, როცა დატვირთვები ნორმებს არ აჭარბებენ. მეტიც, ამგვარი ნათურების „წყალობით“ ელექტროენერგიის მრიცხველები დანახარჯს რეალურისგან განსხვავებულს უჩვენებენ.

ამავე დროს ხდება იზოლაციის დაზიანება და შედეგად ავარიები. ამგვარად, ენერგოდამზოგი ნათურების დიდი რაოდენობით ჩართვა საქართველოს სუსტ ელექტროქსელში დაუშვებელია. მაღალგანვითარებულ ქვეყნებში ელექტროქსელის ელემენტები ენერგოდამზოგი ნათურების მსგავს მომხმარებელზე არიან გაანგარიშებული. ამიტომ ასეთი ნათურების მავნე გავლენა გამორიცხულია. საქართველოს ელექტროქსელები კი დამახინჯების რეაქტიული სიმძლავრეების გასატარებლად მზად არ არიან. ამიტომ უნდა გამოვიყენოთ მხოლოდ მაღალი სიმძლავრის კოეფიციენტის მქონე (არანაკლებ 0,9-0,95) ენერგოდამზოგი ნათურები. ასეთი ნათურების სქემა ჩვენს მიერ შექმნილია, გამოცდილია და დაპატენტებულია. მათი გამოყენებით თბილისში დაიზოგება მინიმუმ იმდენი ენერგია, რამდენის იმპორტსაც ვაწარმოებთ რუსეთიდან და სომხეთიდან. ამისათვის საჭიროა შესაბამისი წარმოების და ნათურების მოსახლეობაში სწრაფი გავრცელების მენეჯმენტის შექმნა.

საქართველოს ენერგეტიკაში არსებული პრობლემების გადასაწყვეტად საჭიროა შემუშავდეს ეროვნული ენერგეტიკული პროგრამა (გეგმა) და შესაბამისი საკანონმდებლო ბაზა. უნდა შეიქმნას მაღალი სტატუსის მქონე შესაბამისი ორგანო. ამის გამოცდილება არის გერმანიაში, იტალიაში, სხვა ქვეყნებში. ამერიკაში ფუნქციონირებს ენერგიის განახლებადი წყაროების ეროვნული ინსტიტუტი (ლაბორატორია), რომელიც პრეზიდენტის ბრძანებით შეიქმნა. ასეთი მაღალი სტატუსი ფინანსების მოზიდვას უწყობს ხელს. მისი ბიუჯეტი წელიწადში 95 მილიონ დოლარს შეადგენს. გერმანიაში მზის ენერგოსისტემების ინსტიტუტის წლიური ბიუჯეტი 17 მილიონ ევროს შეადგენს. ეს ორგანიზაციები ქმნიან ახალ ტექნოლოგიებს, რომლებსაც კომერციული გამოყენება აქვთ. იტალიაში მოქმედებს ეროვნული ენერგეტიკული პროგრამა, რომლის ბიუჯეტი 400 მილიონი დოლარია (5 წელი). ქვეყნის კანონები ითვალისწინებენ შეღავათებს ალტერნატიული ენერგიის მწარმოებლებისათვის და სხვადასხვა სახის შეღავათიან კრედიტებს. კანონების ძირითადი მიზანი გარემოს დაცვაა. შედეგად ამ ქვეყნებში მზის ელექტროსადგურებმა მთელი წარმოებული ენერგიის 9 პროცენტი გამოიმუშავა და CO_2-ის ემისია 229 მილიონი ტონა პირობითი საწვავით შემცირდა.

შვეიცარიაში ექსპერტთა კომისია ხელმძღვანელობს სამუშაოებს ექვსი პროგრამის ფარგლებში. ამ პროგრამების რეალიზაციაზე ყოველწლიური ხარჯები 30 მილიონ შვეიცარიულ ფრანკს აჭარბებს. ასეთი ძალისხმევით ამ ქვეყანამ მზის ენერგიის გამოყენების სფეროში ერთ-ერთი წამყვანი პოზიცია დაიკავა. აქ ენერგიის 57 პროცენტი განახლებადი წყაროებიდან მიიღება. იგი ჩამორჩება მხოლოდ ნორვეგიას (99 პროცენტი) და ავსტრიას (78 პროცენტი). მზის ელექტროსადგურები გამოიმუშავებენ 150 მეგავატ სიმძლავრეს.

მზის ენერგიის ჯამური წლიური სიდიდე საქართველოში 1500-1600 კილოვატსაათის ტოლია ერთ კვადრატულ მეტრ ფართობზე და მნიშვნელოვნად აღემატება ზემოთ ჩამოთვლილ ქვეყნებში ანალოგიურ მაჩვენებელს. აუცილებელია მისი გამოყენება, რაც ენერგოკრიზისის პრობლემების გადაჭრაში დაგვეხმარება. საქართველოს ტერიტორიის ფართობზე მოსული მზის ენერგიის მხოლოდ 1 პროცენტის (ასი მილიარდი კილოვატსაათი) გამოყენებით მივიღებთ ელექტროენერგიას, რომელიც თითქმის ექვსჯერ აღემატება ჩვენი ქვეყნისათვის საჭირო ელექტროენერგიის სიდიდეს.

დავით დვალი,
ტექნიკის მეცნიერებათა დოქტორი, პროფესორი, საქართველოს ტექნიკური უნივერსიტეტი.

ინფორმაცია

ოჰ, ეს ჩერნობილი!

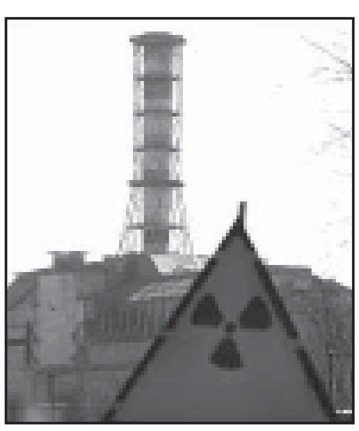

ჩერნობილის ატომური ელექტროსადგურის მე-4 ბლოკზე 1986 წლის 26 აპრილს მომხდარი აფეთქების შედეგად საქართველოს მოსახლეობის დიდ ნაწილში დღემდე მატულობს ენდოკრინოლოგიურ, ონკოლოგიურ და ფსიქიკურ დაავადებათა რაოდენობა. აფეთქების 20 წლისთავთან დაკავშირებით გუშინ „მწვანეთა მოძრაობის“ ლიდერმა გიორგი გაჩეჩილაძემ პრესკონფერენცია გამართა.

მისი თქმით, აფეთქებიდან 15 წლის შემდეგაც კი, საქართველოს მოსახლეობის 47% ჩიყვით არის დაავადებული. 2004 წლისთვის ჩიყვით დაავადებული იყო 6-დან 12 წლამდე ბავშვების 36 %, ხოლო 12-დან 16 წლამდე ბავშვების 38%.

გაჩეჩილაძის განცხადებით, იოდდეფიციტის მქონე დედების მიერ დაბადებულ ბავშვებში გონებრივი განვითარების კოეფიციენტი 15%-ზე დაბალია. არანაკლებ ცუდი მდგომარეობაა სიმსივნით დაავადების თვალსაზრისით, თუ 1995 წელს საქართველოში კიბოთი 4200 ადამიანი გარდაიცვალა, 2004 წელს ეს რაოდენობა 8400-მდე გაიზარდა.

– მიუხედავად ასეთი მძიმე შედეგებისა, საქართველოში რადიაციაზე დაკვირვების არანაირი სისტემა არ არსებობს, – აცხადებს „მწვანეთა“ ლიდერი და მოითხოვს საქართველოს ხელისუფლებამ აღადგინოს რადიომეტრული ქსელი და რადიაციაზე დაკვირვების სისტემა, უზრუნველყოს კატასტროფის შედეგად დაზარალებული რეგიონების მოსახლეობის უფასო გამოკვლევები და საერთაშორისო ორგანიზაციებთან თანამშრომლობით მათი მკურნალობა.

ჩერნობილში დაღუპულთა მემორიალი გუშინ ქუთაისში გაიხსნა, რომელსაც უკრაინის ელჩი მიკოლა სპისი ესწრებოდა.

გაზეთი „ქართლის ხმა“

შიდა ქართლში ახალი თავისუფალი გაზეთი „ქართლის ხმა“ გამოვიდა. გაზეთი გორელმა ჟურნალისტებმა საბა წიწიკაშვილმა და თამარ ოქრუაშვილმა დააფუძნეს.

ისინი მანამდე რეგიონის გაზეთებში, ჯერ გაზეთ „თრიალეთში“ და ბოლოს კი „ხალხის გაზეთში“ მუშაობდნენ.

გაზეთის პირველ ნომერში ყურადღება ეთმობა სოციალურ პრობლემას, რომელიც შიდა ქართლის მოსახლეობას ბოლო პერიოდში შეექმნა. საუბარია, გლეხებისთვის ხილის და სხვა პროდუქციის გასაღებისას არსებულ ხელისშემშლელ პირობებზე.

ხაშურის ყოფილი გამგებელი ვოვა ჯობაძე გაზეთს ექსკლუზიურ ინტერვიუს აძლევს, სადაც იგი ასაბუთებს, რომ იგი კვლავ რაიონის გამგებლად ითვლება. „მე ვიცი, რომ კვლავ გამგებელი ვარ, მაგრამ კაბინეტში ხომ არ შევეჭრები?“ - ამბობს იგი. ვოვა ჯობაძე 2004 წლის 17 დეკემბერს კაბინეტიდან გამოაძევეს.

ახალი გამგებელი ნოე ტაბატაძე საქართველოს პრეზიდენტმა 2006 წლის იანვარში დანიშნა. მანამდე ხაშურის გამგებლის პოსტს სხვადასხვა პიროვნებები ითავსებდნენ. ვოვა ჯობაძე ასაბუთებს, რომ დიდი უკანონობა მოხდა, რაშიც დიდი წვლილი შიდა ქართლის გუბერნატორმა მიხეილ ქარელმა შეიტანა.

ინტერპრესნიუსი

პრობლემა

თავისი დაარსების დღიდანვე საბიბლიოთეკო ასოციაცია იღვწის რა ქვეყანაში საბიბლიოთეკო საქმიანობის განვითარებისათვის, ყოველ გაზაფხულზე წელიწადში ერთხელ აწყობს ბიბლიოთეკების კვირეულს – „თქვენი ბიბლიოთეკა“, კვირეულის ორგანიზებაში ასოციაციას თანდათანობით შემოუერთდნენ კულტურის, განათლების სამინისტროები და სხვა სამთავრობო და არასამთავრობო ორგანიზაციები, ყოველ წელს იზრდება აღნიშნული ღონისძიების მასშტაბი, როლი, მნიშვნელობა და ბიბლიოთეკის თანამდგომთა რიცხვი, მაგრამ ბიბლიოთეკების პრობლემები ქვეყანაში, სამწუხაროდ, დღემდე მოუგვარებელია.

ძვირფასო მკითხველო, მიაკითხეთ თქვენი უბნის ბიბლიოთეკას კვირეულის დღეებში, იგი უთუოდ დაგარწმუნებთ, თუ რაოდენი ძალა აქვს წიგნს, ცოდნას, უახლეს ინფორმაციას თქვენი ცხოვრებისათვის, ჩვენი ქვეყნის ახალი ინფორმაციული საზოგადოების ჩამოყალიბებისათვის.

27 აპრილი საქართველოს ბიბლიოთეკების კვირეულის გახსნის დღეა!

15 წელი! – ეს ხომ ცოტა დრო არ არის...

ინფორმაციული საზოგადოების ჩამოყალიბება და ბიბლიოთეკა

ქართულ სინამდვილეში საზოგადოების განვითარების საგრძნობლად ნელი ტემპი არ შეიძლება რომ არ იყოს ამა თუ იმ მოაზროვნის დამაფიქრებელი საგანი, ეს ასეც არის, ერთეულები ფიქრობენ, გამოხატავენ თავიანთ აზრს, შეხედულებას, კონცეპციებს, ცდილობენ ახსნან ზანტად მიმდინარე პროცესის მიზეზები, მაგრამ ერთეულების ცდა საქმეს ვერ უშველის, მთელი რიგი დარგები, მეცნიერებათა სხვადასხვა სფეროების მიზანდასახულობა და ერთიანი მექანიზმის შექმნაა საჭირო, მაგრამ ყოველივე ეს საზოგადოების აღმასვლასა და ცივილიზებულ, სამოქალაქო საზოგადოების ჩამოყალიბების საქმეს მაინც ვერ უშველის თუ თავად სახელმწიფოს გამოკვეთილმა და მოქნილმა პოლიტიკამ არ იმოქმედა და ხელი არ შეუწყო ამ საშურ საქმეს, როგორც საბიბლიოთეკო დარგის ერთ-ერთ მცოდნეს. ღრმად მჯერა, რომ საზოგადოების განვითარების მრავალფეროვან ასპექტებში ბიბლიოთეკებს შეუძლიათ დიდი წვლილი შეიტანონ, მაგრამ მხოლოდ იმ შემთხვევაში, თუ სახელმწიფო პოლიტიკაში თავისი კუთვნილი, ღირსეული ადგილი დაეთმობა ბიბლიოთეკების როლს და მნიშვნელობას. სამწუხაროდ, ჯერჯერობით ეს, ე.ი. სახელმწიფო ნება ბიბლიოთეკების გამოყენებისა, არც თუ ისე აქტიურია.

იმ შემთხვევაში, თუ სახელმწიფო პოლიტიკაში გაჩნდება ადგილი ბიბლიოთეკების დანიშნულებისამებრ გამოყენებისა, ცხადია შესაბამისად ამოქმედდება ის საკმაოდ დიდი მექანიზმი, რომელსაც საქართველოს საბიბლიოთეკო ქსელი ჰქვია, ამას მალაპარაკებს რწმენა იმისა, რომ სამოქალაქო საზოგადოების ჩამოყალიბების პროცესში უდიდესი როლი საზოგადოების ცოდნას, განათლებას და ინფორმაციულობას უჭირავს, ინფორმაციულობის კერა კი ბიბლიოთეკაა.

„ინფორმაციული საზოგადოება“, „სამოქალაქო საზოგადოება“ – ეს გამოთქმები კარგა ხანია დამკვიდრდა ლიტერატურაშიც, სასაუბრო მეტყველებაშიც. სამოქალაქო საზოგადოება ეს არის კულტურის, სულიერი ცხოვრების და ა.შ. სფეროებში სოციალურ-ეკონომიკური დამოკიდებულების მომცველი ცნება. სამოქალაქო საზოგადოება პირველადია სახელმწიფოსთან მიმართებაში და გულისხმობს საზოგადოების წევრების უფლებების, თავისუფლების, მოვალეობების არსებობას, რაც თავის მხრივ გარანტირებულს ხდის საზოგადოების წევრთა შემოქმედებითი შრომის ავტონომიურობას.

ჩვენს სინამდვილეში ჯერჯერობით ინფორმაციული საზოგადოების ჩამოყალიბება დიდი პრობლემებით მიმდინარეობს, მაგრამ დასაფიქრებელი ჩამოყალიბების ჭირვეული პროცესი როდია, მთავარია ვინ აქცევს ამ პრობლემებს ყურადღებას, გამოყოფენ თუ არა ამ პრობლემებს, აანალიზებენ თუ არა მოვლენებს და კეთდება თუ არა რაიმე იმისთვის, რომ ინფორმაციული საზოგადოების ჩამოყალიბების პროცესი გამართლების პერსპექტიულ კანონზომიერებით მიმდინარეობდეს. უკვე 15 წელი გავიდა მას შემდეგ, რაც უარვყავით საზოგადოების განვითარების სოციალისტურ-კომუნისტური გზა და სრულიად ახალი სამოქალაქო და ინფორმაციული საზოგადოების განვითარების გზას დავადექით, მაგრამ არ იგრძნობა აქტიური, მიზანდასახული მუშაობა ამ მიმართულებით. ყოველივე ეს მარტო არასამთავრობო ორგანიზაციებისა და ასოციაციების მოსაწესრიგებელ- დასარეგულირებელი საქმე როდია. თავად სახელწიფომ უნდა იზრუნოს ამაზე. არადა ჩვენთან ახალი საზოგადოების განვითარების პროცესი თითქოს მხოლოდ საბაზრო ეკონომიკას გადააბარეს და ესეც ინერტულად, სუმბურულად. პასიურობენ ჩვენი პოლიტოლოგები, სოციოლოგები, აღნიშნული დარგების მეცნიერები, არა გვაქვს ჩვენი საკუთარი ცხოვრებისეული გამოცდილების, ჩვენი ფსიქოლოგიური წყობის, საკუთარი ტრადიციების და ადათების საფუძველზე და ბაზისზე შექმნილი ლიტერატურა, რომელიც დაგვეხმარება და დაგვანახებს თუ რა გზით შეიძლება დღევანდელი ქართველი ხალხის განვითარება, რა მეთოდები და ხერხებია საჭირო იმისათვის, რომ დაჩქარდეს ახალი საზოგადოების ჩამოყალიბება. ძალიან სუსტია ინფორმაციულობა. არ ვიცით სად რა ორგანიზაცია ყალიბდება, რისთვის, რატომ, რა პროგრამით და რა მიზნით. მაგალითად, საოცარია ის ფაქტი, რომ ძირფესვიანად, არსებითად შესაცვლელი ქართული ტელევიზიის დირექტორს ირჩევენ და ხალხმა არ იცის არც ერთი ასარჩევი წევრის პროგრამა, არსად არ გამოქვეყნებულა მათი შეხედულებები, აზრები. ხალხს არ აინტერესებს (და არც არის ასეთი ინტერესი სავალდებულო) ვის რამდენი ქვეყნის და რამდენი უმაღლესი სკოლა აქვს გავლილი, მთავარია ნიჭიერება და სურვილი, უნარი, ხასიათობრივი მონაცემები და რაც უპირველესია – ორგანიზატორული ნიჭი – გამოცდილება-პრაქტიკა. ამ თვისებების დანახვა მეტნაკლებად შეიძლებოდა კანდიდატთა პროგრამებში, რომელიც თვალად არ გვინახავს.

ქართველი ხალხი – რათა იგი ჩამოყალიბდეს სამოქალაქო-ინფორმაციულ საზოგადოებად - დასაკვალიანებელია. დიდი მუშაობაა საჭირო. ამ მუშაობას სხვა ინფორმაციულ-სოციოლოგიურ ცენტრებთან ერთად ბიბლიოთეკები გვთავაზობენ. ბიბლიოთეკებს აქვთ ამის აკადემიური საფუძველი. მათი მუშაობის სტილი და სისტემა ძალიან ადვილად გარდაიქმნება ახალი საზოგადოების განვითარების პროცესისათვის, ახლებურად მოაზროვნეთა ხელშეწყობისა და მომსახურებისათვის. საჭიროა გააზრება: რას ვაკეთებთ, რისთვის და სად. საჭიროა თანამედროვე ტექნოლოგიებით აღჭურვილობა, უახლესი ლიტერატურით დაკომპლექტება, მოხერხებული, მოქნილი ქსელი, ბიბლიოთეკართა გადამზადება (დავარქვათ ამას ვორქშოფები, თრეინინგები და რაც გნებავთ ყველაფერი ის, რასაც ქართულად ცოდნის ამაღლება და ინფორმაციულობა ჰქვია). ჩვენ გვსურს ინფორმაციული სამოქალაქო საზოგადოების აშენება, მაგრამ რაში და სად ვლინდება ეს. რატომ გვგონია, რომ ყველაფერს რაღაც საოცარი, არაჯანსაღი მეთოდებით განვითარებული დღევანდელი ბაზარი გადაწყვეტს. ვიცით კი ნამდვილად ჯანსაღია თუ არაჯანსაღი, სასარგებლო თუ უსარგებლო, მავნე თუ კეთილისმყოფელი ის ეკონომიკური სვლა, რომელიც დღეს საქართველოს ეკონომიკურ სფეროში ფუნქციონირებს. საიდან ჩნდება (ჩნდება კი?) მატერიალური დოვლათი და როგორ ხდება მისი გადანაწილება. ვინ არიან ქართველი მდიდრები და რა სარგებლობა (თუ მავნებლობა) მოაქვთ მათ ხალხისთვის, რა გზებით და როგორ გაჩნდნენ ისინი!

ინფორმაციის არქონა საზოგადოებას წინ ვერ წასწევს. ვისაუბროთ ამ საჭირბოროტო საკითხებზე და თან ვცადოთ და გავიაზროთ თანამედროვე სიახლეების პროცესში ბიბლიოთეკების როლი სამოქალაქო-ინფორმაციული საზოგადოების ფორმირებაში. საჭიროა ახალი ცოდნით ახლებურად გადახალისება, საჭიროა ინფორმაციული დოკუმენტები, წიგნები, საინტერესოა ის ფაქტი, რომ რუსეთის ფედერაციულ რესპუბლიკაში გასული საუკუნის 90-იანი წლებიდან მოყოლებული დღემდე რუსი ავტორების მიერ 100 წიგნია გამოცემული სათაურით – „სამოქალაქო საზოგადოება“. ეს ნიშნავს საზოგადოების მოთხოვნას და ინტერესებს ამ თემისადმი. ეს უკვე პროცესია! ვისურვებდი ჩვენს მეცნიერებს, სოციოლოგებს, ეკონომისტებს, პოლიტოლოგებს განსაკუთრებული ყურადღება მიექციათ ამ თემისადმი. ვთქვათ ის, რაც ხდება და გამოვთქვათ საკუთრი მოსაზრება თუ როგორ შეიძლება ქართულ ნიადაგზე ახალი საზოგადოების ჩამოყალიბების პროცესის წარმართვა, 15 წელი! – ეს ხომ ცოტა დრო არ არის, რა შეიძლებოდა გაკეთებულიყო ამ დროის განმავლობაში, რა ვერ გაკეთდა და რატომ! – აი, რას ითხოვს ხალხი.

თუმცა, ჯერ კიდევ დაბეჯითებით ვერ ვიტყვით, რომ ხალხი აქტიურია და მომთხოვნი. სამწუხაროდ, ეს ასე არ არის და ესეც კვლევის საგანია. ამ რამდენიმე დღის წინათ ახალგაზრდა, მაგრამ უკვე ცნობილი ისტორიკოსი სვიმონ მასხარაშვილი ტელევიზიის საშუალებით გვესაუბრა საქართველოს XI საუკუნის ეპოქაზე. საინტერესო ეპოქაა ჩვენი ისტორიისა, საინტერესო და ისტორიული ფაქტებით დატვირთული საუბარი იყო. დიდი ინფორმაცია მიიღო საქართველოს ისტორიით დაინტერესებულმა საზოგადოებამ. თემები: საქართველოს მოსახლეობა, ურთიერთობები საზღვარგარეთთან, საქართველოს სამხედრო საქმე, ქართული პოლიტიკა, საქართველოს, როგორც ერთ-ერთი მოწინავე სახელმწიფოს როლი იმდროინდელ მსოფლიოში, ინფორმაციულობა და ბიბლიოთეკა – აღნიშნული თემები თანამედროვე თვალთახედვითაც არის გადასახედი, გასაანალიზებელი და ეს არ იქნება ხედვა უკან, პირიქით. ჩვენი ისტორიის მნიშვნელოვანი საუკუნეების ანალიტიკური გააზრებანი მიგვანიშნებს და დაგვეხმარება დღევანდელი საკვანძო საკითხების გახსნაში, რომ უკეთ და საფუძვლიანად დავმკვიდრდეთ მომავალში. ჩვენ უნდა მოვიცალოთ ამისთვის და არ დავუტოვოთ ადგილი ჩვენი ისტორიის მტრულად მჩხიბავებს, – ესეც ინფორმაციული საზოგადოების ჩამოსაყალიბებლად შემზადების ერთ-ერთი საფუძვლიანი გზაა. განა ჩვენ არ უნდა ვიცოდეთ, რომ ჩვენი XI საუკუნის დემოკრატი (დღევანდელი გაგებით!ძ მეფე საბრძოლო სანგარში ჩამჯდარი, როგორ შეიტყუა წიგნის კითხვამ, რის შედეგადაც დაშვებულმა შეცდომამ მასვე მოახდევინა ბოდიში სამასი თანამესანგრე ჯარისკაცის წინაშე?

თემას რომ არ გადავუხვიოთ, ამჯერად თავს შევიკავებ ასეთი ისტორიული ექსკურსებისაგან. მკითხველის ინფორმაციულობისათვის მინდა შეგახსენოთ, რომ 2003 წლის დეკემბერში ჟენევაში, კაცობრიობის ისტორიაში პირველად შეიკრიბა150 ქვეყნის მსოფლიო სამიტი, რომლის მიზანი იყო ახალი ათასწლეულის ინფორმაციული საზოგადოების გლობალური ამოცანების მსჯელობა: როგორ უნდა შენდეს ინფორმაციული საზოგადოება.

ინფორმაციული საზოგადოება ისე, როგორც სამოქალაქო საზოგადოება ურთიერთგადამკვეთი ცნებებია და განიხილება, როგორც მუდმივი ევოლუციური პროცესი.

ჩვენთვის საინტერესოა ის ფაქტი, თუ რას გვეუბნება იუნესკოს მანიფესტი საჯარო ბიბლიოთეკებზე: საზოგადოებისა და პიროვნების თავისუფლება, აყვავება და განვითარება მიეკუთვნება ძირითად საკაცობრიო ღირებულებებს, მაგრამ მათი შექნა შეიძლება მხოლოდ მაშინ, როდესაც კარგად ინფორმირებულ მოქალაქეებს უნარი შესწევთ განახორციელონ თავიანთი დემოკრატიული უფლებები და ითამაშონ აქტიური როლი საზოგადოებაში. მაგრამ აქვე უნდა ვთქვათ, რომ უკვე არც ისე ცოტა დრო გავიდა მას შემდეგ, რაც ჭეშმარიტების შემეცნების ტექნოლოგია და ინფორმაციების მოძიების საშუალებები საგრძნობლად შეიცვალა. საზოგადოების მიერ შექმნილი ინფორმაციულ-კომუნიკაციური ტექნოლოგიები თითქმის მსოფლიოს ყველა კუთხეში მოქმედებენ, რომელთა გამოყენება საზოგადოებას უპირატესობას აძლევს ცხოვრების ყველა სფეროში.

სამწუხაროდ, ამ მხრივაც ვერ ვიტყვით, რომ საქართველოში ინფორმაციული საშუალებების პრობლემა გადაჭრილი გვქონდეს, ჩემი თვალსაზრისით, უნდა შემდგარიყო რუკა, სადაც ასახული იქნებოდა საკომუნიკაციო-საინფორმაციო ტექნოლოგიების ქსელის დანერგვის პერსპექტიული სურათი, რასაკვირველია, ეს საკითხი სპეციალისტთა ბჭობის საგანია და მეც ვცდილობ სიფრთხილე გამოვიჩინო და თავიდან ავიცილო „ჭკუის დამრიგებლის“ და „არამკითხე მოამბის“ არასახარბიელო როლი, მაგრამ მაინც ტექნოლოგიების საკითხებში გულშემატკივრის პოზიციებიდან ვფიქრობ, რომ ისე, როგორც ბევრი სხვა სისტემების დაუგეგმაობა (ქალაქის არქიტექტურის, წყალკანალიზაციის, ელქსელის და სხვ.ძ ამუხრუჭებს და ზოგჯერ მთლიანად ანგრევს ამა თუ იმ სისტემის განვითარებას, იგივე არ დავმართოთ ახალი საინფორმაციო ტექნოლოგიების დანერგვის საქმესაც...

ერთი სიტყვით, ინერტულობას, დაუგეგმაობას, გაუთვალისწინებლობას, უპასუხისმგებლობას და არაკვალიფიკაციურობას, არაჯანსაღ თუ უსახურ საბაზრო ეკონომიკას და სხვა მრავალს იმ გზაზე როდი მივყავართ, რომელზედაც ჩვენ ამ წერილში ვსაუბრობთ. სამოქალაქო საზოგადოება, იგივე ინფორმაციის საზოგადოება, იგივე ცოდნის, განათლების, კულტურის დანერგვის სურვილით აღჭურვილი, მოქმედი, აქტიური, თავისი ნების თამამად გამომხატველი, თავისი უფლებების დამცველი, მოვალეობების მკაცრად შემსრულებელი, ინფორმაციის შემქმნელი და გამავრცელებელი საზოგადოებაა, რომელსაც მიუძღვის დემოკრატიზაცია. ამ როლის ინიციატორებად და შემსრულებლებად სხვასთან ერთად, ისევე როგორც განვითარებულ ქვეყნებში ხდებოდა, გამოდიან საქართველოს ბიბლიოთეკები, რომელთაც დიდი იმედი აქვთ სახელმწიფოს რანგში აყვანილი, მიზანდასახული საბიბლიოთეკო პოლიტიკისა.

ინფორმაციული საზოგადოების მსოფლიო სამიტის მასალებში აღნიშნულია, რომ „საჭიროა ისეთი საჯარო დაწესებულებების გამაგრება, როგორებიც არიან ბიბლიოთეკები, არქივები, მუზეუმები და სხვა ხელმისაწვდომი კოლექტიური პუნქტები, იმისათვის, რომ დავეხმაროთ დოკუმენტალური ჩანაწერების დაცვაში და ინფორმაციის თავისუფალ, თანაბარუფლებიან მოპოვებაში.“ ბიბლიოთეკა, ამ დოკუმენტში პირველ ადგილზე შემთხვევით როდია მოხვედრილი. ეს იმას ნიშნავს, რომ სამოქალაქო საზოგადოების ჩამოყალიბებაში ბიბლიოთეკა აუცილებელი პირობაა, არ არსებობს სხვა ისეთი ორგანიზაცია, სადაც თავისი ინტელექტის დასახვეწად, ინფორმაციების მისაღებად თავისი სურვილის და მოთხოვნილებების მიხედვით იმდენი მომხმარებელი შედიოდეს, რამდენიც ბიბლიოთეკაში (მხედველობაში დიდი მასშტაბის საჯარო ბიბლიოთეკები გვაქვსძ. ხალხი მას ეტანება, როგორც ერთ-ერთ გამორჩეულ დემოკრატიულ საინფორმაციო ინსტიტუტს, სადაც პიროვნება თავისუფალია და თავად ირჩევს სასურველ ინფორმაციას. ინფორმაცია კი მსხვილ ბიბლიოთეკებში განუსაზღვრელია.

ბიბლიოთეკები წარმოადგენენ იმ სოციალურ ინსტიტუტებს, რომლებიც საზოგადოებრივი მნიშვნელობის ფუნქციების რეალიზებას ახდენენ, უზრუნველყოფენ დემოკრატიული განვითარების დინამიურ ხასიათს მულტიკულტურულ საზოგადოებაში, ცოდნის უწყვეტი მასივის გაფართოების საფუძველზე გამოხატავენ თანამედროვე საზოგადოების პლურალიზმს, წარმოადგენენ გამაერთიანებელ ძალას თავისი ადგილმდებარეობისაგან დამოუკიდებლად.

კაცობრიობის მიერ მისი განვითარების ისტორიის მანძილზე მოპოვებული უნივერსალური ცოდნის სარწმუნო, ყოვლისმომცველი წყაროები ბიბლიოთეკებში, არქივებში, მუზეუმებში და სხვა განათლების, მეცნიერების და კულტურის დაწესებულებებშია თავმოყრილი.

დღეს მსოფლიო დგას ინფორმაციული რევოლუციის ბოლო ზღვარზე, ანუ ინფორმაციის ავტომატიზირებული დამუშავებიდან ცოდნის კომპიუტერული წარმოდგენით კიბერსივრცეში და მათი უშუალო გაცვლა-გამოცვლით მოცემულ მეტაბაზაზე დაყრდნობით, რასაც შეიძლება მოჰყვეს ეგრეთ წოდებული „ხელოვნური ინტელექტის“ წარმოშობა.

ცოდნის საზოგადოების ფორმირება უეჭველად უნდა მოხდეს „ცოდნის ბაზის“ ფუნდამენტზე, რაც შეეხება „ხელოვნურ ინტელექტს, იგი გლობალური პრობლემაა და ეს თემა უფრო ღრმა და ძირეულ მსჯელობას მოითხოვს.

დაბოლოს, დღესაც სადავოა, რა უწყობს ხელს სახელმწიფოს აყვავებას – ეკონომიკა თუ განათლება და კულტურა. მეცნიერთა დიდი ნაწილი ამ უკანასკნელთა მხარეზეა, რადგან თავად განათლება და კულტურა სახელმწიფოს წარმომქმნელი სტრუქტურებია და სახელმწიფო თავის მხრივ ვალდებულია შესაბამისი სახსრები ჩადოს კულტურასა და განათლებაში, გაამაგროს ისინი, რადგან ამ სფეროებით ფორმირდება სახელმწიფო, სამწუხაროდ, ვერ ვიტყვით, რომ ამ აზრს ეთანხმებოდეს დღევანდელი ქართული პოლიტიკა. ამ მხრივ საინტერესოა გასული წლის ოქტომბრის არჩევნებში მონაწილე დეპუტატობის კანდიდატთა განცხადებები, რაც საკვსებით შორს დგას ქვეყნის პრიორიტეტად კულტურისა და განათლების სფეროების ჩათვლისაგან. პირიქით, „საქართველოს არ სჭირდება ამდენი პროფესორი და აკადემიკოსი, ისინი უნდა შევამციროთ... უმთავრესია ყურადღება გამახვილდეს სოფლის მეურნეობის განვითარებაზეო“, ამბობდა ერთ-ერთი მათგანი, და როგორ მოხერხდებოდა ცოდნის, განათლების, კულტურის, იდეების და ინფორმაციების გარეშე ამ მართლაც და მნიშვნელოვანი დარგის – სოფლის მეურნეობის განვითარება, იმას კი არ უწყოდა.

ასე რომ, პოლიტიკურ და საზოგადოებრივ ცხოვრებაში საქმიანი მონაწილეობა, სამოქალაქო საზოგადოების ჩამოყალიბება და დემოკრატიის განვითარება შესაძლებელია როგორც დამაკმაყოფილებელი განათლების მიღების, ასევე ცოდნის, იდეების, კულტურისა და ინფორმაციის შეუზღუდავი ხელმისაწვდომობის შემთხვევაში.

გულნარა სტურუა

მილორად პავიჩი

მწვანე წიგნი

ისლამური წყაროები ხაზართა საკითხის შესახებ

ქუ (Driopteria filix chazarica) – ნაყოფია, წარმოშობით კასპიის ზღვის სანაპიროდან. დაუბმანუსი✡ ამ ნაყოფზედ შემდეგ რასმე წერს: „ხაზარნი▽ ერთს ისეთ ხეხილს ახარებენ, რომლის ნაყოფი სხვაგან არსად მწიფდება. ამ ნაყოფს თევზის ქერცლის თუ გირჩის ქიცვისდამაგვარი გარსი აქვს, სხმით მაღლა, ზედა ტოტებს ასხია და ისეა ჩამოკიდებული, თევზი გეგონება, რომელიც მიკიტანთ თავიანთი სამიკიტნოების შესასვლელთან ლაყუჩებით უკიდიათ, რათა შორიდანვე ჩანდეს, რომ იქ უხათი გიმასპინძლებენ. ხანჭამისად ეს ნაყოფი ისეთ ხმას გამოსცემს, სკვინჩა ჩიტის ხმიანობას მიამგვანებ. გემოთი გრილია, ცოტა მომლაშო. შემოდგომით, როს ნაყოფი სავსებით მჩატდება და შიგან კურკა გულსავით უცემს, ტოტიდან ჩამოვარდნილი მცირე ხანს ისე ფრენს ლაყუჩების ქნევაქნევით, თითქოს ქარის ტალღებში მოცურავდეს. ბიჭები საკენჭურით აყრევინებენ, ხოლო ხან ბურაული ცდება და ნისკარტით აიტაცებს ხოლმე ამ ნაყოფს, დარწმუნებული, რომ თევზი დაიხელთა. ამად უბნობენ ხაზარნი: „ღორმუცელა არაბთ, ვითარცა ბურაულთ, სჯერათ, რომ ჩვენ თევზი ვართ, გარნა ჩვენ თევზი არა ვართ, ჩვენ ქუ ვართ“. სიტყვა „ქუ“ – ამ ნაყოფის სახელწოდება – ხაზარული ენის ერთადერთი სიტყვაა, რომელიც შაიტანმა მეხსიერებაში ჩაურჩინა სეფექალ ატეჰს▽ მას უკან, რაც მან თავისი ენა იგულმავიწყა.

ხანჭამისად ღამ-ღამ ძახილი ისმის: ქუ-ქუ! ეს სეფექალი ატეჰია, მეხსიერებაში ჩარჩენილ მშობლიური ენის ერთადერთ სიტყვას წარმოთქვამს და გულამომჯდარი ცდილობს თავის დავიწყებულ ლექსთა გახსენებას.

ხაზარები – არაბულად Khazar, ჩინურად K'osa – თურქული წარმოშობის ხალხის სახელწოდებაა. ამ სახელწოდების ძირია თურქული სიტყვა qazmak (ხეტიალი, მომთაბარეობა) ანდა quz (ჩრდილოეთისკენ მიქცეული მთის ქვეყანა, ჩრდილიანი მხარე). გვხვდება აგრეთვე სახელწოდება Aq-Khazar, რაც თეთრ ხაზართ აღნიშნავს. როგორც ჩანს ასეთი სახელი იმიტომ შეარქვეს, რათა „შავ ხაზართაგან“ (Qara-Khazar) განესხვავებინათ, რომელთაც ისთაქრი ახსენებს. 552 წლიდან, ყველაფერი ამას მეტყველებს, რომ ხაზარნი ეკუთვნოდნენ დასავლეთ თურქულ სამეფოს და, შესაძლოა, სულის, ანუ დარბანდის, ციხე-სიმაგრეზედ დასავლელ თურქთა პირველი ხაკანის ლაშქრობაში მონაწილეობდნენ. VI საუკუნეში კავკასიის ჩრდილოეთით მდებარე მიწა-წყალი საბირთ ეკუთვნოდათ (საბირთა ტომი დიდი ჰუნური ტომიდან ერთ-ერთი იყო). თუმცა მასუდი-მდივან-მწიგნობარი X საუკუნეში აღნიშნავდა, რომ თურქნი ხაზართ „საბირთა“ სახელით მოიხსენიებდნენ. ასეა თუ ისე, მუდამ, როცა კი მუსულმანური წყაროები ხაზართ ახსენებენ, გაუგებარი რჩება, ერთი ხალხი იგულისხმება თუ არა. ჩანს, მთელ ხალხს, როგორც ამ ხალხისავე მთავარს, ორეული ჰყავდა. უკეთუ აგრეა, თეთრებად და შავებად დაყოფის გაგება სხვაგვარადაც შეიძლება: ვინაიდან ხაზარი არაბულად თეთრ ფრინველსაც აღნიშნავს და შავსაც, გამორიცხული არ უნდა იყოს, რომ თეთრი ხაზარები წარმოადგენენ დღეებს, ხოლო შავები – ღამეებს. საეჭვო სულაც არ არის, რომ მეხსიერებაში შემორჩენილი თავიანთი თავგადასავლის პირველ ხანს ხაზართ სძლიეს ჩრდილოეთიდან მოსულ ერთ-ერთ მძლავრ ტომს, რომელსაც W-n-d-r ერქვა და რომლის შესახებაც ლაპარაკია *„ჰუდუალ ლამ“* თხზულებაში (*„ქვეყნიერების მიჯნები“*). ამ ტომის სახელწოდება შეესატყვისება „ონოგუნდურ“ სახელწოდებას, აგრე ეძახდნენ ბერძნები ბულგარელთ. ასე რომ, ჩანს, პირველი შეტაკება ხაზართ კავკასიისპირეთში ბულგარელებთან და არაბებთან მოუწია. ისლამურ წყაროთა თანახმად, პირველი არაბ-ხაზართა ომი 642 წელს მოხდა კავკასიაში. 653 წელს ბალანჯარასთან გამართულ ბრძოლაში არაბი მხედართმთავარი დაიღუპა, და ომიც დამთავრდა. როგორც მდივან-მწიგნობარი მასუდი აღნიშნავს მთავარი ქალაქი, თავქალაქი თავდაპირველად ბალანჯარა ყოფილა, მერე გამხდარა სამანდარი და, ბოლოს, ათილი, ანუ ითილი. მეორე არაბ-ხაზართა ომი დაიწყო 772 წელს, იქნებ ცოტა ადრეც, და 773 წელს ხაზართა დამარცხებით დამთავრდა. ეს ამბავი მუჰამად მარვანის დროს ხდებოდა, და ხაკანი მაშინ ისლამის აღმსარებელი იყო. ხაზართა სახელმწიფოს, როგორც არაბი გეოგრაფის იდრისის რუკიდან ჩანს, ვოლგისა და დონის ქვემოწელი ეჭირა, სარკილისა და ათილის ჩათვლით. ისთაქრი უბნობს ხაზრეთიდან ხორეზმში მიმავალ საქარავნო გზაზედ, გარდა ამისა, ნახსენებია ხორეზმიდან ვოლგისკენ დაქნილი „სამეფო გზაც“.

ისლამური წყაროების მიხედვით, ხაზარნი ხელგამომავალნი მიწათმოქმედნი და მეთევზენი იყვნენ. კერძოდ, ის წყაროები იუწყებიან, რომ ხაზართა ქვეყანაში ერთი დაბლობი ადგილი იყო, სადაც მთელი ზამთრის განმავლობაში იმდენი წყალი გროვდებოდა, რომ ტბა ჩნდებოდა, აქ ისინი თევზს აშენებდნენ, თანაც ისეთ ცხიმიანს, რომ უზეთოდ წვავდნენ, საკუთრივ თევზისავე ქონში. გაზაფხულზედ, როცა წყალი დაშრებოდა, იმავე დაბლობზედ ისინი ხორბალსა თესავდნენ და ზღვა ჭირნახული მოჰყავდათ, რაკილა მიწა თევზის ტურტლით იყო განოყივრებული, აგრე და ამრიგად, ერთი და იმავე ფართობიდან ისინი თევზის უხვ მოსავალსაც იწევდნენ და პურისასაც. სუყველანი ერთიანად იმისთანა საზრიანები და გერგილიანები იყვნენ, ხეებს მიდიებს, ანუ ორსაგდულიან მოლუსკებს ასხმევინებდნენ. ზღვის პირას მდგარ ხეებს ისინი წყლის ფსკერზედ ხრიდნენ, იქ ქვებით ამაგრებდნენ, და ორ წელიწადში იმ ხეებს იმდენი მოლუსკი ედებოდათ, რომ მესამე წელიწადს, წყლიდან ამოყრილთ, ტოტები სულ უგემრიელესი მიდიებით ჰქონდათ დახუნძლული. ხაზართა სამეფოში ორსახელიანი მდინარე გადიოდა, რომლის წყალიც კალაპოტში ერთდროულად ორი სხვადასხვა მიმართულებით მიედინებოდა: დასავლეთიდან აღმოსავლეთისკენ და აღმოსავლეთიდან დასავლეთისკენ. მდინარეთ იგივე სახელები ერქვათ, რაც ორ ხაზარულ წელიწადის დროს, რადგან, ხაზართა აზრით, წელიწადის ოთხი დროის ცვლისას გადიოდა არა ერთი, არამედ ორი წელიწადი, თანაც პირველი წელიწადი ერთი მიმართულებით მდინარებდა, ხოლო მეორე წინაუკმო (ზუსტად ისევე, როგორაც იმათი მთავარი მდინარე). ამასთანავე ამ ორი წელიწადის დღეთა და დროთა არევა სათამაშო ქაღალდივით, ანუ ბანქოსავით შეიძლებოდა, რა არი ზამთრის დღეები გაზაფხულისას შენაცვლებოდნენ, ხოლო ზაფხულის დღეები შემოდგომისას, მაგრამ ჯერეთ კიდევ არც ამით მთავრდებოდა ყველაფერი – ერთი ხაზარული წელიწადი მომავლიდან წარსულში მდინარებდა, ხოლო მეორე წარსულიდან მომავალში.

თითოეულ ხაზარს კვერთხი რამ ჰქონდა, რომელზედაც თავისი ცხოვრების სუყველა მნიშვნელოვანი ამბავი ამოეკვეთა. თანაც ეს ჩანაწერები ცხოველთ გამოხატავდნენ, რომელნიც ამბებს კი არა, მდგომარეობასა და განწყობილებას აღნიშნავდნენ. კვერთხის პატრონის სამარეს იმ ცხოველს ამგვანებდნენ, რომლის გამოსახულებაც ყველაზედ უფრო ხშირად გვხვდებოდა კვერთხზედ. ამიტომ იმათ ფავნის-სასაფლაოებზედ საფლავები იმის მიხედვით იყო დაჯგუფებული, რომელ ცხოველსაც ისინი გამოხატავდნენ: ვეფხვს, ჩიტს, აქლემს, თევზს, ანდა ფოცხვერს, რომელსაც ვიეთნი ვარშაყს ეძახდნენ, ვიეთნი კილდონს, ზოგ საფლავზედ კი კვერცხი ან თხა იყო გამოხატული.

ხაზართ სწამდათ, რომ კასპიის ზღვის ღურღუმ სიღრმეში ცხოვრობს უთვალებო თევზი, რომელიც საჟამოსავით, ანუ საათსაებრ წიკწიკით გვაუწყებს სამყაროში ყველაზედ უფრო ზუსტ დროს. თავდაპირველად, როგორც ხაზარული თქმულება გადმოგვცემს, ყოვლიერება, ანუ, რაც კი რამ იყო შექმნილი – გარდასული და მერმისი, სუყველა მოვლენა და ნივთი თუ საგანი, დამდნარი ტივტივებდა დროის ცეცხლოვან მდინარეში, სუყოველი არსება, ყოფილი თუ სამომავლო, ერთმანეთში იყო არეული, ვითარცა საპონი და წყალი. ყოველ ცოცხალ ქმნილებას, იმ დრო ასე იყო, როცა უნდოდა და რომელი სხვა ქმნილების შექმნაც უნდოდა, მაშინ შექმნიდა იმას, რაც თავზარსა სცემდა დანარჩენთ, და მხოლოდ ხაზართა მარილის ღმერთმა დაუდო ზღვარი ამგვარ თვითნებობას და თითოეული სულდგმულისაგან მხოლოდ თვისთა მსგავსთა გაჩენა ბრძანა. მან ერთმანეთისგან გაყო გარდასული და მერმისი, ანუ წარსული და მომავალი, ტახტი აწმყოში დაიდგა, მაგრამ ამასთანავე სტუმრობს მომავალს და თავს დასტრიალებს წარსულს, გულდაგულ დამზრეს. იგი თვითონ თავისი თავისაგან ქმნის მთელ ქვეყნიერებას და თავადვე სანსლავს, ყოვლსავე ძველსა ცოხნის, რათა მერმე განახლებული ამოანთხიოს. სუყოველი კაცხორციელის ბედ-იღბალი ჩაწერილია ხალხთა ბედ-იღბლის წიგნში, რომელსაც განაგებს სამყარო, სადაც თითოეული ვარსკვლავი თითოეული ხალხისა და ენის ბუდესა და უკვე თავდადგმულ ცხოვრებას წარმოადგენს. ამრიგად, სამყარო ხილული და შეკუმშული მარადიულობაა, რომელშიც კაცობრიულ მოდგმათა ბედ-იღბალი ვარსკვლავთაებრ ციმციმებს.

ხაზარნი ფერთ ისე კითხულობდნენ, ვითომც მუსიკალური რამ ჩანაწერი ანდა ასოები და ციფრებიაო. სადმე მეჩეთში ან ქრისტიანულ საყდარში რომ შევიდოდნენ და კედლის მხატვრობასა თუ ხატთ დაინახავდნენ, გამოსახულების ფერთაგან უმალ შინაარსის თხზვას იწყებდნენ და კითხულობდნენ ან გალობდნენ უკვე შეთხზულ შინაარსს, რაც იმაზედ მეტყველებს, რომ წარსულის ფერმწერალნი სისხლხორცეულად ფლობდნენ ამ ჩვენთვის შეუცნობელ, იდუმალ ოსტატობას. მუდამ, როცა კი ხაზართა სამეფოში ებრაელთა ზეგავლენა იმძლავრებდა ხოლმე, ხაზარნი სურათებს აღარ ეტანებოდნენ და ივიწყებდნენ ფერთა კითხვის ამ იშვიათ უნარს, რაც ყოვლის მეტად ცარგრადში ხატთმლეწველობის ჟამს დაზარალდა და იმის მერე აღარც გამოცოცხლებულა.

მომავალი ხაზართ წარმოდგენილი ჰქონდათ მხოლოდ სივრცეში და არცროდის დროში. ლოცვით ისინი წინ-წინ განსაზღვრული მკაცრი წესითა და რიგით ლოცულობდნენ, და სუყველა იმათ ლოცვას ერთ მთლიანად თუ შევკრავდით და შევკონავდით, ადამ რუჰანის, ანუ მესამე ანგელოზის, სრული პორტრეტი გამოვიდოდა, რომელი მესამე ანგელოზიც ხაზართა სეფექალის სჯულისა და იმის მღვდელმსახურთა სექტის სიმბოლო იყო. ხაზართა სუყოველი სიზმრის პერსონაჟს დაუბრკოლებლად შეეძლო სხვათა სიზმრებში გადასახლება, და ისინი თვალს ადევნებდნენ იმის მოძრაობას. სეფექალ ატეჰის▽ უკვე ხსენებულ სექტაში ისეთი მღვდელმსახურნიც იყვნენ, სიზმრიდან სიზმარში რომ დასდევდნენ იქ მოძრავ ადამიანთ და, თითქოს წმინდანთა ან წინასწარმეტყველთა ცხოვრებას წერენო, ისე საგულდაგულოდ აღწერდნენ იმათ ცხოვრებას მთელი თავიანთი ღვაწლითა და სიკვდილთან გაუთავებელი ჭიდილით. ეს სიზმართა მებადურნი✝ ხაზართა ხაკანს გულზედ არ ეხატნენ, მაგრამ ვერცრას უშვრებოდა. სიზმართა მებადურთ მუდამ ერთი რამ მცენარის ფოთოლი დაჰქონდათ თან, რომელ მცენარესაც ფრიად საიდუმლოდ ახარებდნენ, და სახელად „ქუ“☾ ერქვა. უკეთუ იმ ფოთოლს აფრის ნახვრეტს ანდა ჭრილობას დაადებდნენ, ერთიცა და მეორეც თვალის დახამხამებაში პირს შეიკრავდა.

ხაზართა სახელმწიფო საკმაოდ რთულად იყო მოწყობილი, ხოლო იქაურნი ქვეშევრდომნი იყოფოდნენ ქარქვეშ დაბადებულებად (ხაზარნი) და დანარჩენ სხვებად, რომელნიც ქარზევით დაბადებულებად ითვლებოდნენ, ანუ ხაზართა ქვეყანაში სხვა ადგილებიდან მოსულიყვნენ (ბერძნები, ებრაელები, სარკინოზები თუ რუსები). სამეფოს უმრავლესობას ხაზარნი შეადგენდნენ, სხვანი კი მცირე ჯგუფებად იყვნენ წარმოდგენილი. თუმცა, ადმინისტრაციულად სამეფო ისე იყო დაყოფილი, რომ ეს ამბავი თითქმის თვალში საცემად არა ჩანდა. სახელმწიფო რამდენიმე მხარისგან შედგებოდა და, სადაც ებრაელი, ბერძენი თუ არაბი მოსახლეობა ბინადრობდა, მხარესაც შესაბამისად იქ მოსახლე ხალხის სახელი ერქვა, ხოლო ქვეყნის ყოვლის უფრო დიდი ნაწილი, სადაც მხოლოდ ხაზარნი ცხოვრობდნენ, რამდენიმე სხვადასხვა სახელწოდებიან მხარედ იყო დაყოფილი. ამრიგად, ამ წმინდა ხაზარულ მხარეთაგან მხოლოდ ერთს ერქვა ხაზარეთი, ხოლო ყველა დანარჩენმა მხარემ თავისი სახელი და ადგილი სულ სხვა საფუძველზედ ირგუნა. ჩრდილოეთში, მაგალითად, მთელი ახალი ხალხი გამოიგონეს, რომელიც თანახმა გახდა თავისი ხაზარული სახელისა და ხაზარული ენის უარყოფაზედ და, ამისდა კვალად, თავის მხარეს სხვა სახელს ეძახდა.

თარგმნა
გურამ გოგიაშვილმა

(გაგრძელება იქნება)

გაგრძელება. დასაწყისი იხ. „სრ“ № 51-81.

რას წერენ, რას ამბობენ ჩვენზე

ივლიანე ხაინდრავა: „საქართველოს მოქალაქეები თავს საცდელ ბოცვრებად გრძნობენ“

საქართველოს ოპოზიცია მთელი აპრილის განმავლობაში ბოიკოტს უცხადებს პარლამენტის სესიებს. მაისში განახლდება ქუჩის საპროტესტო აქციები. დაპირისპირების ესკალაციის მიზეზების შესახებ „ვრემია ნოვოსტეის“ კორესპონდენტს მიხეილ ვიგნანსკის ესაუბრა ოპოზიციის ერთ-ერთი ლიდერი, დეპუტატი რესპუბლიკური პარტიისგან ივლიანე ხაინდრავა.

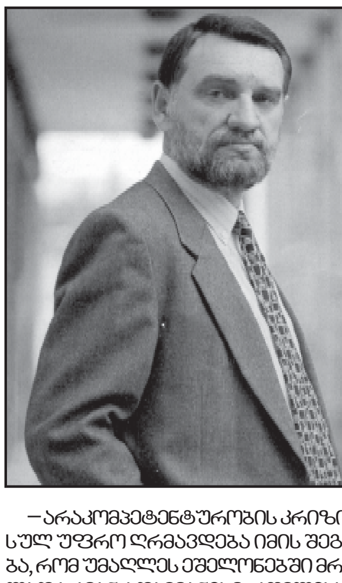

– უფსკრული საზოგადოებასა და ხელისუფლებას შორის სულ უფრო ღრმავდება. მაგრამ ხელისუფლება რატომღაც არ ახდენს რეაგირებას ადამიანების შეშფოთებაზე. რა არის ამ შეშფოთების მიზეზი?

– ჯერ ერთი, ხალხი აშკარად გრძნობს, რომ მას უსამართლოდ ექცევიან. ანალოგიური სიტუაცია იყო 2003 წლის ნოემბერში, რაც, საბოლოო ანგარიშით, „ვარდების რევოლუციით“ დასრულდა. მაგალითად, საზოგადოებას ვერ გაუგია, თუ რატომ ხვდება საპყრობილეში ჟურნალისტი, რომელიც, თითქოს აშანტაჟებდა პრეზიდენტის მომხრე უმრავლესობის წევრ დეპუტატს (იგულისხმებიან ტელეჟურნალისტი შალვა რამიშვილი და პარლამენტარი კობა ბექაურიძ. გამოძიებას ახორციელებს პარლამენტის კომისია, რომელიც ცდილობს, ეს დეპუტატი ფრთაშესხმულ ანგელოზად წარმოგვიდგინოს. თუ ასეა, შანტაჟისთვის რა საფუძველი უნდა არსებობდეს? ანდა, ავიღოთ, ის შემთხვევა, როცა მანდატი ჩამოართვეს ოპოზიციონერ პარლამენტარს ვალერი გელაშვილს, რომელიც თითქოს ლობირებდა თავის ბიზნესს. მაგრამ არ უნდა დაგვავიწყდეს, რომ უამრავი დეპუტატი ძალზე წარმატებით ეწევა ბიზნესს.

მაგრამ, როგორც იტყვიან, მოთმინების ფიალა აავსო ახალგაზრდა ბანკის კლერკის სანდრო გირგვლიანის მკვლელობამ. ეტყობა, რაღაც არ მოეწონათ შინაგან საქმეთა სამინისტროს მაღალი თანამდებობის პირებს და ახალგაზრდა კაცსაც მოუსწრაფეს სიცოცხლე. საპყრობილეში აღმოჩნდნენ მხოლოდ შემსრულებლები, ისინი კი, ვინც გასცა ანგარიშსწორების ბრძანება, არ დაუპატიმრებიათ.

– მეორე მიზეზი რა არის?

– არაკომპეტენტურობის კრიზისი. სულ უფრო ღრმავდება იმის შეგნება, რომ უმაღლეს ეშელონებში მრავლად არიან ადამიანები, რომლებსაც არ გააჩნიათ პროფესიული თუ ცხოვრებისეული გამოცდილება ქვეყნის წინაშე წამოჭრილი ამოცანების გადასაწყვეტად. საქართველოს მოქალაქეებს დისკომფორტი ეუფლებათ, რადგან, ასეთ პირობებში, თავს საცდელ ბოცვრებად გრძნობენ. ექსპერიმენტებმა შეცვალეს რეფორმები.

– ოპოზიციამ გააკრიტიკა ასევე რუსეთის სამხედრო ბაზების გატანის შესახებ მარტის დამლევს დადებული შეთანხმებაც...

– მორიგება ბაზების გატანის შესახებ მიღწეული იყო ჯერ კიდევ შვიდი წლის წინათ, ეუთოს სამიტზე. ანუ, ეს მოხდა შევარდნაძის ეპოქაში. მაშინ გაიტანეს კიდეც პირველი ბაზა – ვაზიანის. აფხაზეთში მდებარე გუდაუთის ბაზის საკითხი დღემდე არ გადაწყვეტილა – რუსეთი აცხადებს, რომ დახურა იგი. საქართველო კი რეგულარული საერთაშორისო მონიტორინგის განხორციელებას მოითხოვს. რაც შეეხება ბათუმის და ახალქალაქის ბაზებს, მაგალითად, ძალზე ბევრ კითხვას ბადებს ბათუმში რუსეთ-საქართველოს ანტიტერორისტული ცენტრის შექმნის განზრახვა. რატომ მაინცდამაინც ბათუმში, ნატოს წევრი ქვეყნის – თურქეთის საზღვრის მახლობლად? რატომ არ უნდა გახდეს ცენტრი მრავალმხრივი – შეერთებული შტატების და ევროპელების მონაწილეობით? მეორე ხელმოწერილი შეთანხმება – საქართველოს ტერიტორიაზე რუსეთის სამხედრო პერსონალისა და სამხედრო ტვირთების ხუთწლიანი ტრანზიტის შესახებ – საერთოდ არ შეესაბამება საქართველოს ინტერესებს. ჩვენთვის რა სარგებელი უნდა მოიტანოს იმან, თუ რუსეთი შეუფერხებლად და ყოველგვარი ბაჟის გარეშე გადაისვრის სამხედრო ძალებს სომხეთში? ალბათ, ჩვენ ამას დავთანხმდით როგორც იძულებით ნაბიჯს რუსეთის ბაზების გატანის სანაცვლოდ. მაშინ, რაღას ლაპარაკობენ ტრიუმფზე? მით უმეტეს, რომ ასეთმა მდგომარეობამ შეუძლებელია, არ გამოიწვიოს ჩვენი მეორე მეზობლის – აზერბაიჯანის შეშფოთება.

– კიდევ რა სახის პრეტენზიები გააჩნია ოპოზიციას?

– შეიძლება ვილაპარაკოთ ნდობის კრიზისზე. მიხეილ სააკაშვილის ამჟამინდელი რეიტინგი მესამედზე მეტით ჩამოუვარდება ხმათა იმ 96 პროცენტს, რომლებიც მან მიიღო სულ რაღაც ორი წლის წინათ გამართული არჩევნების დროს. მმართველი „ნაციონალური მოძრაობის“ რეიტინგმა კი ერთიორად და მეტად იკლო.

– მაშასადამე, ოპოზიცია საქართველოს ახალ რევოლუციას უწინასწარმეტყველებს?

– ხელისუფლების ვადამდე შეცვლის აუცილებლობის შეგნება ჯერჯერობით არ მომწიფებულა მასების დონეზე. მაგრამ მოსახლეობამ ვერ იგრძნო მდგომარეობის გაუმჯობესება. არ შექმნილა უფრო მეტი სამუშაო ადგილი, სასამართლოები კარიკატურული გახდა. შემოდგომისთვის დანიშნულია ადგილობრივი არჩევნები, ამიტომ ამომრჩეველი და ოპოზიცია გამოთქვამს შეშფოთებას იმის თაობაზე, თუ რამდენად ობიექტურად დაფიქსირდება შედეგები. თუ ობიექტურობა არ იქნება, მოსალოდნელია საზოგადოებაში დაძაბულობის ახალი ეტაპი. სიტუაციას პარალელურად აუარესებს ენერგომატარებლების ტარიფების ზრდა, რასაც აუცილებლად მოჰყვება მთლიანად ფასების მომატება, აგრეთვე, ის პრობლემები, რომლებიც წარმოიქმნა ბიზნესსა და გლეხობას რუსეთში ღვინის და სასოფლო-სამეურნეო პროდუქციის შეტანის აკრძალვასთან დაკავშირებით. ერთი სიტყვით, წლევანდელი შემოდგომა შეიძლება კრიტიკული აღმოჩნდეს.

– მაგრამ ხელისუფლებას ხომ აძლევს ხელს სადღეისოდ რუსეთისგან „მტრის ხატის“ შექმნა?

– ქართულ პროდუქციაზე ემბარგოს დაწესება აშკარად პოლიტიკური მოტივებითაა ნაკარნახევი. ჩვენი დამოუკიდებლობის 15 წლის განმავლობაში წარმოქმნილი ყველა კრიზისული სიტუაციის დროს ხელს ჩრდილოეთისკენ ვიშვერდით. ეს იარაღი უკვე დაჩლუნგდა. დროა, ვისწავლოთ სიტუაციის წინასწარ გათვლა და პრევენციული ზომების მიღება, მაგალითად, იმ შემთხვევაში, თუ რუსეთი კვლავ მოუმატებს ენერგომატარებელთა ფასებს. აშკარაა, რომ როცა ქართული ღვინოების 80 პროცენტი რუსეთში იყიდება, ძალზე ძნელი იქნება ალტერნატიული ბაზრის სწრაფად გამონახვა.

– შესაძლებელია მთავრობის გადადგომა?

– ეს გამორიცხული არ არის, მაგრამ პასუხისმგებლობას სააკაშვილი ვერ გაექცევა. ხელისუფლების სტრუქტურა საქართველოში მეტისმეტად ცენტრალიზებულია. პრეზიდენტი ქარიზმატული, ენერგიული პიროვნებაა, უნარიანად იყენებს პიარ-ტექნოლოგიებს, მას ჯერჯერობით ბევრი თაყვანისმცემელი ჰყავს, მაგრამ სხვებისთვის პასუხისმგებლობის დაკისრება მას არ გამოუვა. ჯერ კიდევ ცოტა ხნის წინათ ამერიკელები საქართველოში მიმდინარე მოვლენებს ფართოდ დახუჭული თვალით უყურებდნენ. ეს გასაგებიცაა: მათი საგარეო პოლიტიკისთვის „ვარდების რევოლუცია“ არის ერთ-ერთი ძალზე მცირე რაოდენობის წარმატებული პროექტთაგანი. მაგრამ ამ დღეებში სახელმწიფო მდივნის თანაშემწე დენიელ ფრიდმა, საკმაოდ მნიშვნელოვანმა ფიგურამ, განაცხადა, რომ საქართველოში არ უნდა იყოს ავტორიტარიზმი. ამ სიგნალმა უნდა გამოაფხიზლოს ჩვენი ხელმძღვანელობა.

– თქვენ რას გვთავაზობთ?

– ვფიქრობ, საქართველოსთვის სულ უფრო აქტუალური ხდება გადასვლა საპარლამენტო რესპუბლიკაზე. დამოუკიდებლობის 15 წლის განმავლობაში ძლიერმა საპრეზიდენტო ხელისუფლებამ ვერ გაამართლა ვერც ერთ შემთხვევაში. ჩვენთვის ძალზე საინტერესო უნდა იყოს უკრაინის მაგალითი, რომელმაც შეზღუდა პრეზიდენტის უფლებამოსილებანი.

– მარტის დამლევს ბადრი პატარკაციშვილმა გამოთქვა უკმაყოფილება იმის გამო, რომ ხელისუფლება ფაქტობრივად, ართმევს ფულს ბიზნესმენებს. მაშინ ხელისუფლებამ ეს შეაფასა, როგორც ოლიგარქის პრეტენზია ოპოზიციის ლიდერობაზე. რამდენად შეიძლება ბადრი პატარკაციშვილის წარმოდგენა ამ როლში?

– ხელისუფლება უტევს პატარკაციშვილს, მაგრამ, არა მგონია, რომ მას ელოდეს „ქართველი ხოდორკოვსკის“ ბედი. ვერ წარმომიდგენია პატარკაციშვილი ქართულ საპყრობილეში. ჩემი აზრით, იგი ეცდება ურთიერთობის მოგვარებას ხელისუფლებასთან, თუმცა, არ მოისურვებს კვლავ დარჩეს „მეწველ ძროხად“. თუ არ შეწყდება პატარკაციშვილზე თავდასხმა, იგი იპოვის სხვა თავშესაფარს. თუმცა, მე ვერ წარმომიდგენია პატარკაციშვილი, როგორც წინა პლანის აქტიური ოპოზიციური ფიგურა. რა თქმა უნდა, მას შეუძლია ოპოზიციის დაფინანსება, მაგრამ ჩემთვის ნამდვილად არ არის ცნობილი, აკეთებს თუ არა ამას იგი ახლა. ის კი ფაქტია, რომ პატარკაციშვილი რიცხავდა თანხებს ხელისუფლების რაღაც გაურკვეველ ფონდებში.

ВРЕМЯ
26 აპრილი.

ალკოჰოლის ომი

როგორ აფასებენ ექსპერტები საქართველოსა და რუსეთს შორის „ალკოჰოლის“ კონფლიქტთან დაკავშირებულ მოვლენებს? თუ შეიძლება, რომ მოსკოვის ასეთი პოლიტიკა ეფექტიანი გამოდგეს?

გია ნოდია, კავკასიის მშვიდობისა და დემოკრატიის ინსტიტუტის თავმჯდომარე:

– რუსეთი ცდილობს, ამით დასაჯოს საქართველო იმ პოლიტიკის გამო, რომელიც მას არ მოსწონს. საქართველო მიილტვის ნატოსკენ და დაჟინებით მოითხოვს, რომ რუსეთმა გაიტანოს მისი ტერიტორიიდან სამხედრო ბაზები. თბილისი ილაშქრებს აფხაზეთსა და სამხრეთ ოსეთში რუსი სამშვიდობოების ყოფნის წინააღმდეგ. მოსკოვი, ფაქტობრივად, უწესებს ეკონომიკურ სანქციებს საქართველოს, რომლისთვისაც რუსეთი არის ღვინისა და მინერალური წყლების მთავარი საექსპორტო ბაზარი.

რა თქმა უნდა, ასეთი მოქმედებით რუსეთი ცდილობს, რაც შეიძლება მეტად დააზარალოს საქართველო ეკონომიკური თვალსაზრისით. როგორც ჩანს, რუს პოლიტიკოსებს იმედი აქვთ, რომ ასეთი აკრძალვა გამოიწვევს კრიზისს და გააუარესებს ქვეყანაში ეკონომიკურ სიტუაციას, და, როგორც ყოველივე ამის შედეგი, დაეცემა საქართველოს მთავრობის პოპულარობა. ანგარიში აქვთ აღებული იმაზე, რომ ასეთი ზემოქმედების შედეგად საქართველოში შეიძლება მოხდეს ახალი რევოლუცია ან რაღაც ამის მსგავსი, რასაც მოჰყვება ქვეყნის ამჟამინდელი მთავრობის დამხობა და ხელისუფლების სათავეში პრორუსულად განწყობილი ძალების მოსვლა. მაგრამ ეს რომ არ მოხდეს კიდეც, რუსეთისთვის მიუღებელი პოლიტიკის გამო საქართველოს დასჯის ფაქტიც კი, ალბათ, მორალურ კმაყოფილებას მიანიჭებს რუს პოლიტიკოსებს.

არა მგონია, მოსკოვის სანქციათა პოლიტიკა ეფექტიანი იყოს. მოკლევადიანი პერსპექტივისთვის საქართველოს მთავრობა არ შეცვლის თავის პოლიტიკურ პრიორიტეტებს. ძალზე ნაკლებად სარწმუნოა, რომ გაამართლოს რუსი პოლიტიკოსების გათვლა, რომლებიც მიზნად ისახავენ, რომ საქართველოში წარმოიქმნას სახალხო მღელვარება და თვით სააკაშვილის წასვლის შემთხვევაშიც კი ხელისუფლების სათავეში მოვიდეს პრორუსულად განწყობილი მთავრობა.

საქართველოს საზოგადოება ძალზე ტრაგიკულად არ აღიქვამს რუსეთის ხელისუფლების მიერ ქართული ღვინოებისა და მინერალური წყლების იმპორტზე დაწესებულ აკრძალვას. რა თქმა უნდა, ეს არავის მოსწონს, მაგრამ, არც იმის თქმა შეიძლება, თითქოს მთელი საქართველოს საზოგადოებრიობა მხოლოდ ამაზე ფიქრობდეს და ეს მისთვის უმნიშვნელოვანესი პრობლემა იყოს. არ ვარ დარწმუნებული, არსებობს თუ არა რაიმე კონკრეტული სამართლებრივი მექანიზმები, რომელთა მეშვეობითაც საქართველო შეძლებს ზემოქმედებას რუსეთზე, რათა მან გააუქმოს ეს აკრძალვა. ერთადერთი, რისი გაკეთებაც საქართველოს რეალურად შეუძლია, არის ის, რომ დაბლოკოს მსოფლიო სავაჭრო ორგანიზაციაში რუსეთის გაწევრება.

ფედორ ლუკიანოვი, ჟურნალ „როსია ი გლობალნაია პოლიტიკას“ მთავარი რედაქტორი:

– რუსეთში ქართული ღვინოებისა და მინერალური წყლების იმპორტის აკრძალვის ირგვლივ წარმოქმნილ პრობლემას პოლიტიკური ხასიათი აქვს. რა თქმა უნდა, წინათაც არსებობდა და ახლაც არსებობს რუსეთის ბაზარზე წარმოდგენილი ქართული პროდუქციის ხარისხის პრობლემა, მაგრამ ამ შემთხვევაში ამას იყენებენ როგორც საქართველოზე ზემოქმედების პოლიტიკურ იარაღს. პრინციპში, ეს არც არავის დაუმალავს.

საკმაოდ რთული გასაგებია, თუ კონკრეტულად რის გამო ხორციელდება ასეთი ზემოქმედება. მას შემდეგ, რაც რუსეთმა საბოლოოდ გამოაცხადა, რომ გამოიტანს სამხედრო ბაზებს საქართველოს ტერიტორიიდან, პრინციპში, მოსკოვს საქართველოში მეტი არაფერი აღარ უნდა სჭირდებოდეს. ჩემი აზრით, ერთადერთი მიზეზი შეიძლება იყოს ის, რომ მოსკოვი ასეთი გზით ცდილობს, გავლენა მოახდინოს თვითაღიარებული სამხრეთ ოსეთის მიმართ საქართველოს პოზიციაზე. საქართველო ახლა დაინტერესებულია იმით, რომ გაუქმდეს ათი წლის განმავლობაში მოქმედი სტატუს-კვო. თვითაღიარებული ტერიტორიების ცენტრალური ხელისუფლებისადმი დაქვემდებარებამდე ჯერ კიდევ შორია, მაგრამ, თბილისი მოითხოვს, რომ პროცესი არ გაიყინოს და განვითარდეს.

თბილისის მიმართ მოსკოვის მიერ შერჩეული ზემოქმედების მეთოდი ძალზე ეფექტიანია. ჩემი აზრით, საქართველოს უნდა გაუჭირდეს თავისი პროდუქციის გასაღებისთვის სხვა ბაზრების გამონახვა. ქართულ ღვინოს ხომ ტრადიციულად სვამდნენ ყოფილ სსრ კავშირში. უფრო მეტიც, მოსკოვში განიხილავენ საქართველოში რუსეთის ბანკების მეშვეობით ფულადი გზავნილების შეწყვეტის შესაძლებლობას, რაც უაღრესად მძიმე დარტყმას აგემებს საქართველოს ეკონომიკას, რადგან რუსეთში მომუშავე ადამიანებისგან საქართველოში გადარიცხული თანხები ასობით მილიონ და იქნებ მილიარდობით დოლარსაც კი შეადგენენ.

შესაძლოა, საქართველომ სცადოს ამ პრობლემის გადაჭრა საერთაშორისო საარბიტრაჟო სასამართლოების მეშვეობით, მაგრამ ამას დიდი დრო დასჭირდება. ჩემი აზრით, საქართველოს თავის დასაცავად დიდი რესურსები არ გააჩნია. თბილისს შეიძლება გამოექომაგოს დასავლეთი, რომელსაც აქვს მოსკოვზე ზემოქმედების სხვადასხვა მექანიზმი. მაგრამ, სადღეისოდ ძნელი სათქმელია, აქვთ თუ არა ამის სურვილი მსოფლიოს წამყვანი სახელმწიფოების ლიდერებს. თუ გადავხედავთ იმას, რაც ახლა მსოფლიოში ხდება, ვგულისხმობ პალესტინას, ირანს, საქართველო აშკარად ვერ მოხვდება პრიორიტეტების ნუსხაში.

„დენ“ (უკრაინა). 26 აპრილი.
(იბეჭდება შემოკლებით).

მოკლედ

ეგვიპტეში გრძელდება ტერორისტული აქტები. ამჯერად, სინას ნახევარკუნძულზე, მრავალეროვნული ძალების ბაზის მახლობლად მოხდა აფეთქება. ეგვიპტის პოლიციის მონაცემებით, არიან დაჭრილები, თუმცა, არ იტყობინებიან, თუ რომელი ეროვნების სამხედრო მოსამსახურეები დაშავდნენ.

* * *

„ალ-ყაიდას“ იდეოლოგმა აიმან აზ-ზავაჰირიმ კვლავ მოუწოდა ჯიჰადისთვის მუსლიმანებს და განაცხადა, რომ „იერუსალიმის განთავისუფლების გზა კაიროს განთავისუფლებაზე გადის“, ამიტომ მთელი ძალები უნდა დავრაზმოთ ეგვიპტეში საბრძოლველად, მივაყენოთ დარტყმები ადგილობრივ რეჟიმს, დასავლეთის მოქალაქეებს და ებრაელებს“. ახლა ჰამასის ხელმძღვანელობა გამოთქვამს შეშფოთებას იმის თაობაზე, რომ „ალ-ყაიდამ“ შეიძლება მხარდამჭერები მოიპოვოს პალესტინაში.

თეთრი სახლის ახალი პრესმდივანი

ამერიკის შეერთებული შტატების პრეზიდენტმა ჯორჯ ბუშმა ცნობილი კომპანიის „ფოქსის“ ტელეწამყვანი ტონი სნოუ დანიშნა თეთრი სახლის ახალ პრესმდივნად.

1991 წელს სნოუ, რომელიც მანამდე ხელმძღვანელობდა გაზეთ „ვაშინგტონ ტაიმსის“ სარედაქციო გვერდს, სამუშაოდ გადავიდა თეთრ სახლში. იგი გახდა ბუშ-უფროსის თანაშემწის მოადგილე, შემდეგ კი დაიკავა პრეზიდენტის თანაშემწის მოადგილის ოფისი თეთრ სახლში და ეკისრებოდა მუშაობა მასობრივი ინფორმაციის საშუალებებთან.

1996 წელს იგი მივიდა „ფოქს“ ტელეკომპანიაში, სადაც უძღვებოდა შაბათის სარეიტინგო ანალიზურ პროგრამას, აგრეთვე, ყოველდღიურად გამოდიოდა რადიოეთერში გადაცემით „ტონი სნოუსთან ერთად“.

სნოუ ბევრს წერდა და ლაპარაკობდა შეერთებული შტატების ამჟამინდელ პრეზიდენტზე და ხშირად აკრიტიკებდა კიდეც მას. „ბუშის გაუბედაობამ დიდი შეშფოთება გამოიწვია რესპუბლიკელთა შორის, რომლებსაც სურთ, რომ პრეზიდენტი ბოლოს და ბოლოს შეუდგეს მუშაობას, — წერდა სნოუ ნოემბერში, როცა რესპუბლიკელები დამარცხდნენ ვირჯინიის შტატის გუბერნატორის არჩევნებში. — გამარჯვების მოპოვებაში მათ კვლავ შეუშალა ხელი ჯორჯ ბუშის პასიურობამ“.

გასულ თვეს სნოუ წერდა, რომ ჯორჯ ბუშმა და რესპუბლიკელების კონტროლსდაქვემდებარებულმა კონგრესმა „დაკარგეს კონტროლი ფედერალურ ბიუჯეტზე და ახლა აღარ შეუძლიათ შეაჩერონ „თავდასხმები“ ხაზინაზე“.

ამის თაობაზე ტონი სნოუმ განაცხადა: „დიახ, ხშირად მიწევდა დამეწერა ყოველგვარი კრიტიკული აბდაუბდა. როცა მიმომხილველად მუშაობ, გიწევს ხან გააკრიტიკო, ხანაც ქება-დიდება შეასხა პოლიტიკოსს“. არაოფიციალური ინფორმაციით, თეთრმა სახლმა გადაწყვიტა, არ გაემახვილებინა ყურადღება სნოუს კრიტიკულ სტატიებზე — ამან ხაზი უნდა გაუსვას, რომ ბუშის ადმინისტრაცია ყურად იღებს განსხვავებულ აზრს.

თუმცა, მუშაობაში ტონი სნოუს შეიძლება შეუშალოს ხელი ჯანმრთელობასთან დაკავშირებულმა სერიოზულმა პრობლემებმა. შარშან მას ამოკვეთეს მსხვილი ნაწლავი. ახლა სნოუ გადის ქიმიათერაპიის ექვსთვიან კურსს, მას შემდეგ, რაც კიბოს დიაგნოზი დაუდგინეს. გასულ კვირას გაუკეთეს კომპიუტერული ტომოგრაფია და ურჩიეს, რომ არ შეეცვალა სამუშაო მანამ, სანამ არ გაივლიდა კონსულტაციას ექიმებთან.

შეგახსენებთ, რომ თეთრი სახლის წინა პრესმდივანი სკოტ მაკლელანი ერთი კვირის წინ გადადგა თანამდებობიდან. მან ეს პოსტი დაიკავა 2003 წლის ივნისში, ამერიკელთა ჯარების ერაყში შეჭრის შემდეგ. საერთო ანგარიშით, 38 წლის მაკლელანმა ჯორჯ ბუშის გუნდში 10 წელზე მეტ ხანს იმუშავა.

ამერიკელები ცდილობენ, დააჩქარონ უკრაინის გაწევრება ნატოში

შეერთებული შტატები აპირებს, რომ 2008 წლისთვის, ჯორჯ ბუშის საპრეზიდენტო ვადის ამოწურვამდე, უზრუნველყოს უკრაინის შესვლა ნატოში, წერდა გაზეთი „ფაინენშლ ტაიმსი“, რომელიც იმოწმებდა ჩრდილოატლანტიკური ალიანსის ერთ-ერთი მაღალი თანამდებობის დიპლომატის გამონათქვამს.

„სოფიაში დანიშნულ შეხვედრაზე შეერთებული შტატების სახელმწიფო მდივანი კონდოლიზა რაისი ეცდება, შეიპიროს სხვა პარტნიორების მხარდაჭერა „ნატოში გაწევრიანებისთვის სამოქმედო გეგმასთან“ უკრაინის მიერთების საკითხში. ეს გეგმა არის უმთავრესი ეტაპი ქვეყნის ალიანსში მიწვევის წინ“, — წერდა ბრიტანული გამოცემა.

„შეერთებულ შტატებს სურს, რომ უკრაინა გეგმას შეუერთდეს უკვე სექტემბერში, ანუ მანამ, სანამ გაიმართება რიგაში დანიშნული ნატოს სამიტი. ეს უკრაინას მისცემს იმის შესაძლებლობას, რომ ნატოს წევრი გახდეს მანამ, სანამ ჯორჯ ბუში დატოვებს პრეზიდენტის პოსტს — 2009 წლის დამდეგამდე“, — აღნიშნავს „ფაინენშლ ტაიმსი“, რომლის მონაცემებითაც ახლა დაგეგმილია ნატოს მეორე სამიტის გამართვა, რომელიც 2008 წლისთვის არის დანიშნული და მიეძღვნება ალიანსის გაფართოების საკითხებს.

უკრაინის ხელისუფლება ჯერ კიდევ ზამთარში აცხადებდა, რომ ქვეყანა ნატოში უნდა გაწევრიანდეს 2008 წლისთვის. „ამ წელს მოსალოდნელია ნატოს გაფართოების ახალი ტალღა. რა თქმა უნდა, გვსურს, რომ ამ ტალღამ შეგვიყვანოს ჩრდილოატლანტიკურ ალიანსში“, — თქვა უკრაინის საგარეო საქმეთა მინისტრის მოადგილემ ვლადიმერ ხანდოგიმ.

მან გამოთქვა იმედი, რომ აპრილის დამლევს სოფიაში, საგარეო საქმეთა მინისტრების არაფორმალური შეხვედრის ფარგლებში გაიმართება უკრაინა-ნატოს კომისიის სხდომა, რომლის დროსაც შეიძლება მიიღონ გადაწყვეტილება იმის შესახებ, რომ უკრაინა ჩააბან ნატოში გაწევრიანებისთვის სამოქმედო გეგმაში.

ისრაელის თანამგზავრი თვალყურს ადევნებს ირანს

ისრაელმა გაუშვა მზვერავი-თანამგზავრი, რომელიც, როგორც ოფიციალური პირები ამბობენ, უთვალთვალებს ირანში ბირთვული პროგრამის განხორციელებას.

თანამგზავრი გაუშვეს რუსეთის ტერიტორიიდან, კერძოდ, შორეულ აღმოსავლეთში მდებარე სასტარტო მოედნიდან.

როგორც იტყობინებიან, თანამგზავრი, რომელსაც შეუძლია მკაფიო ფოტოსურათები გადაუღოს დედამიწაზე განლაგებულ ნახევარ მეტრზე ოდნავ მეტი ზომის ობიექტებს, მუშაობას უკვე რამდენიმე დღის შემდეგ დაიწყებს.

„ეროს-ბი“ სახელით ცნობილი ამ თანამგზავრის შემმუშავებლები აღნიშნავენ, რომ მას შეუძლია დაფაროს დედამიწის ზედაპირის ყოველი კვადრატული კილომეტრი.

ისრაელის თავდაცვის მინისტრის შაულ მოფაზის თქმით, ირანის ბირთვული პროგრამა ებრაელი ხალხისთვის ყველაზე დიდ საფრთხეს წარმოადგენს ჰოლოკოსტის შემდეგ. ისრაელში მიაჩნიათ, რომ ირანის ბირთვული პროგრამა უშუალო საფრთხეს უქმნის ამ ქვეყანას, თუმცა, ირანი დაჟინებით აცხადებს, რომ მის ატომურ ნამუშევრებს მხოლოდ და მხოლოდ მშვიდობიანი ხასიათი აქვს.

აღსანიშნავია, რომ ირანის პრეზიდენტმა მაჰმუდ აჰმადინეჯადმა ორშაბათს გაკეთებულ განცხადებაში ხაზი გაუსვა, რომ „შეცდომაა“ ისრაელის სახელმწიფოს არსებობა და დასძინა, რომ ეს ქვეყანა ქმნის „მუდმივ საფრთხეს“. „გსურთ ეს თქვენ, თუ — არა, მაგრამ სიონისტური რეჟიმი, აუცილებლად მოისპობა“, — თქვა აჰმადინეჯადმა.

ნიშანდობლივია, რომ გასული წლის ოქტომბერშიც ირანის პრეზიდენტმა ასეთი განცხადება გააკეთა: ისრაელი უნდა აღიგავოს პირისაგან მიწისა, ევროპამ კი უნდა გამონახოს ახალი ადგილი იმ ებრაელებისთვის, რომლებმაც აღარ უნდა იცხოვრონ პალესტინელთა მიწებზე“.

მოკლედ

ოქროს მონეტები, დასტებად შეკრული ასდოლარიანი კუპიურები და ძვირფასი სამკაულები სრულიად შემთხვევით ჩაუვარდა ხელში 48 წლის მექსიკელ ძველმანებით მოვაჭრე გონსალესს. ეს განძი მას ჩააბარა ხანდაზმულმა ქალმა ძველი, გაყვითლებული გაზეთების შეკვრებთან ერთად, რომლებშიც, როგორც ჩანს, მისი ქმარი მალავდა ძვირფასეულობას. გონსალესმა ნივთები კანონიერ მფლობელებს დაუბრუნა, რის სანაცვლოდაც მიიღო ჯილდო ...14 დოლარი.

* * *

ამერიკელი ექიმების გაანგარიშებით, შეერთებულ შტატებში აუტიზმით დაავადებული ერთი ადამიანისთვის საშუალოდ იხარჯება 3,2 მილიონი დოლარი. ამ თანხაში შედის როგორც სახელმწიფოს მიერ ავადმყოფთა დახმარებისთვის გამოყოფილი ფული, ისე გამოკვლევების დაფინანსება.

* * *

რამსფელდის შემდეგ, ერაყს მოულოდნელად ეწვია კონდოლიზა რაისიც. ინფორმირებული წყაროების მონაცემებით, სახელმწიფო დეპარტამენტისა და პენტაგონის ხელმძღვანელების ვიზიტის მიზანია მხარი დაუჭირონ ჯავად ალ-მალიქის, რომელსაც დაევალა ერაყის ახალი მთავრობის ჩამოყალიბება.

* * *

ამერიკის შეერთებული შტატები არ ცნობს პალესტინელთაგან ისრაელის ცალმხრივ გამოყოფას. მსოფლიო გაერთიანების და, უწინარეს ყოვლისა, ვაშინგტონის მხარდაჭერა არის ძირითადი პირობა ისრაელის პრემიერ-მინისტრის ეჰუდ ოლმერტის ჩანაფიქრის განხორციელებისთვის, რომელმაც განაცხადა, რომ 2010 წლისთვის ცალმხრივი წესით დაადგენს ებრაული სახელმწიფოს მუდმივ საზღვრებს, და მათ პერიმეტრში შევა მდინარე იორდანის დასავლეთი ნაპირის ვრცელი ტერიტორიებიც.

* * *

შაბათს ბიშკეკში გაიმართება მიტინგი. ოპოზიციის მთავარი მოთხოვნა პრეზიდენტ ბაკიევისადმი არის ის, რომ დაუყოვნებლივ დაიწყოს ქვეყანაში რეალური რეფორმების განხორციელება, აღკვეთოს კრიმინალთა თარეში, რომლებმაც უკვე სახელისუფლებო სტრუქტურებშიც შეაღწიეს. წინააღმდეგ შემთხვევაში, ოპოზიციონერები ბაკიევს და მის მთავრობას გადაყენებით ემუქრებიან.

* * *

სუდანში სამშვიდობო პროცესს ხელი შეუშალეს ახალმა შეტაკებებმა და გაეროს სანქციებმა. სუდანის დარფურის პროვინციაში გაჩაღდა მორიგი ბრძოლა მთავრობის ძალებსა და ამბოხებულებს შორის, რის შედეგადაც უკვე დაღუპულია რამდენიმე ათეული კაცი. წინა

დღით კი გაეროს უშიშროების საბჭომ სანქციები შემოიღო სუდანის იმ პოლიტიკურ მოღვაწეთა წინააღმდეგ, რომლებიც აფერხებენ სამშვიდობო პროცესს, მაგრამ, რუსეთის აზრით, ეს რეზოლუცია ხელს უშლის დაპირისპირებულ მხარეებს შორის მშვიდობიანი შეთანხმების მიღწევას.

◉ სიბერე – ჭირთა სიბევრე

ორიოდე წელი და... საუკუნის გახდება

რაც დამიტოვა, ყველაფერს გულდასმით გავეცანი. მოტანით კი მომიტანა წიგნები, გაზეთები, ოფიციალური მიმართვები, მადლობის სიგელები და ბარათები. მკერდზეც შთამბეჭდავად მოუჩანდა ორდენებისა და მედლების ნაირფერი ნიშნები. სულ ოცდაორი ცალი დავითვალე! არადა, 98 წლის კაცისთვის არანაირი ჯილდო არ მეცოტავება!

უბრალო გლეხის შვილი იყო. ოც წლამდე მშობლიურ სოფელ არბოშიკში იზრდებოდა, მერე კი ცხოვრების დიდმა გზამ მოუხმო – ჯარში წაიყვანეს. „ჩვენს რაიონში უფროსი ლეიტენანტი გიორგი ყურაშვილი იყო მოვლინებული. ეს ის გიორგი ყურაშვილია, შემდგომში გენერალი რომ გახდა. მაშინვე მივაკითხე და ჯარში გაწვევა ვთხოვე. ორი დღის შემდეგ წნორის სადგურში შეგვკრიბეს ორმოცი ჭაბუკი და თბილისის გზას გაგვიყენეს. ორი წელი ვიმსახურე, მერე ავლაბრის მილიციაში ვიმუშავე რვა წელიწადი“.

გული მაინც სხვას ითხოვდა, სხვა საქმეებისკენ ეწეოდა. შევიდა თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტში და 1935 წელს ისტორიკოსის დიპლომი მიიღო.

მას შემდეგ სამოცდაათ წელზე მეტი გავიდა. ახლა ილია სეხნიაშვილი პენსიაზეა, თუმცა, განა პენსია ეთქმის იმ გროშებს? „მთავრობამ და ხელისუფლებამ გაითვალისწინა ჩემი დამსახურება, 1983 წელს 140 მანეთი პენსია დამინიშნეს. მყოფნიდა. მერე ქვეყანა აირია... 1998 წელს ალმასკომში გამომიძახეს და მითხრეს, დღეიდან 45 ლარს მოგცემთო. რის საფუძველზე შემიმცირეს პენსია, დღესაც არ ვიცი. მიუხედავად ამისა, ფარ-ხმალს არ ვყრი, დავდივარ ორი ჯოხით ხელში. ზოგჯერ კალამსაც ვაწვალებ – ვწერ ლექსებსა და მოთხრობებს, რომლებშიც ჩემი ხანგრძლივი ცხოვრების გამოცდილებაა ჩადებული. ერთადერთი, რაზეც გული მწყდება, ის არის, რომ მხედველობამ მიღალატა. წლებმა დამიმძიმა მხრები – მე ხომ ოთხმოცდათვრამეტისა ვარ! ერთ ლექსში ვამბობ კიდეც: **„დავბერდი, თვალთაც დამაკლდა, გამომელია ძალია, თუმც ძველებურად კი მიყვარს ეს ჩემი მიწა-წყალია“.**

რაც ამ ცხრა ათეული წლის მანძილზე ნახა, განიცადა და მოიმოქმედა, იმ სიგელებში, ორდენებსა და მედლებშია ასახული. არა, დიდ-დიდი თანამდებობები არ სჭერია, მაგრამ სადაც ილვაწა – სკოლაში, ჯარსა თუ მილიციაში, თავის მოვალეობას კაცურად ასრულებდა, როგორც იტყვიან, არაფერში ჩაჭრილა. მე მგონი, სწორედ ეს შეუბღალავი რეპუტაცია და სახელი აამაყებს ყველაზე უფრო. „როცა დიდი სამამულო ომი დაიწყო, მეც გამიწვიეს. მოსკოვში მოვხვდი. და აი, ბედი არ გინდა? თვით გენერალმა ლესელიძემ მიგვიღო. იქვე იყო ჩემი ძველი ნაცნობი გიორგი ყურაშვილი. თბილისიც გავიხსენეთ, ავლაბარიც და არბოშიკიც. მაშინ ქერჩის ტრაგედია ჯერ კიდევ არ მომხდარიყო — იქ ხომ უამრავი ქართველი გაწყდა. არ ვიცი, იქნებ ამანაც გვიხსნა, ფრონტისთვის არ გაგვწირეს. მუსიკაში საკმაოდ ვერკვეოდი – ვუკრავდი, ვმღეროდი. ჰოდა, ირანში გამამწესეს. მთელმა ომმა ჩემთვის „ცუმპა-ცუმპათი“ ჩაიგრიალა...“

ხუმრობის ფასიც გცოდნიათ, ბატონო ილია, თორემ რაც თქვენ სიმწარე გინახავთ! სხვა რომ არაფერი, იმ ხუთი შვილიდან, ერთგულმა მეუღლემ თამარ ალადაშვილმა რომ გაჩუქათ, სამი ცოცხალთა შორის აღარ არის. ერთი მანამდე გარდაცვლილა, ვიდრე სახელს დაარქმევდით. გივის მუსიკალური განათლება მიუღია და დიდხანს უმუშავია ქუთაისში მუსიკალური სკოლის დირექტორად. აღარც ის შეგარჩინათ ღმერთმა. რამდენიმე წლის წინათ ცხოვრების თანამგზავრიც – თამარიც დაჰკარგეთ. და დარჩით ორი შვილის – სარიდანისა და ლიას იმედად. ისინი გავსებენ სიცოცხლის ხალისით და გიადვილებენ სიბერესთან გამკლავებას. მერე რა, რომ ყველა შვილიშვილის სახელიც თანმიმდევრობით ველარ გაიხსენეთ, ეგეც წლების ბრალია... წუხხართ, „დიდი ხანია, არბოშიკში აღარ ვყოფილვარ, დრო აღარ მაქვს, თუმცა იქაური ნათესავები ხშირად არა, მაგრამ მაინც მაკითხავენ, ცხოვრებას მიიოლებენ, ბავშვობის დღეებს მახსენებენ“.

გულახდილად გითხრათ, მომეწონა ეს ხანდაზმული, მაგრამ მაინც ენერგიით სავსე ადამიანი. 98 წლისა ისევ შეჰხარის სიცოცხლეს, ისევ უნდა, რომ საზოგადოებას რაღაცაში გამოადგეს, მისი დანამატი კი არა, აქტიური წევრი იყოს. წარმოდგენილი მაქვს, როგორი მოუსვენარი იქნებოდა, როცა ჯანიც მოსდევდა! ყველაზე მეტად, ყველაზე ხაზგასმით მაინც ერთ საკითხზე გაამახვილა ყურადღება – **თამბაქოს მოხმარებასა და ნარკომანიაზე. თავისი ხანგრძლივი სიცოცხლის მანძილზე, სადაც ხმა მიუწვდებოდა, ყველგან ცხოვრების ჯანსაღ წესს ქადაგებდა და თვითონ იძლეოდა ამის მაგალითს – ამ შთამბეჭდავ ასაკს ისე მიაღწია, ერთი ღერი სიგარეტი არ მოუწევია!**

– რამ შეგაძულათ ასე სიგარეტი? – ვეკითხები.

– ოთხი წლისა ვიყავი, დედა რომ გარდამეცვალა. მამა სულ მეფერებოდა, მაგრამ დასანახავად ვერ ვიტანდი – თამბაქოს სუნად ყარდა! ღეჭავდა და წვენს ყლაპავდა, ბებო კი ცხვირში წარამარა ბურნუთს იყრიდა. მაშინ ბევრი ჩემი თანასოფლელი იქცეოდა ასე. სულ მეგონა, რომ დედა იმ საშინელმა სუნმა იმსხვერპლა, მამას და ბებოს რომ ასდიოდათ. ვუთხარი კიდეც მამაჩემს, დედა შენ მოჰკალი-მეთქი... არც მამას უცოცხლია დიდხანს – ორმოცდაოთხი წლისა გარდაიცვალა...

– თქვენი შვილები არ ეწეოდნენ?

– არა! ვერც გაბედავდნენ. აი, ახლა ხელისუფლებამ მწეველებისთვის მთელი რიგი შეზღუდვები დააწესა. ძალიანაც კარგი! შენ თუ გინდა, სიცოცხლე გაიმწარო, სხვას რაღას ერჩი– ამიტომ, სადაც სხვებიც არიან, ნება იბოძე და თამბაქოზე უარი თქვი... კაცო, ჯანდაბას, მამაკაცები ეწევიან, ეწევიან, ამ ქალებს რაღა დაემართათ? განა შეიძლება, მომავალმა დედამ ნიკოტინს ანაცვალოს შვილის სიცოცხლე? არ ვიცი, ვისა ბაძავენ...

აი, ასეთია ომისა და შრომის ვეტერანის ილია სეხნიაშვილის დამოკიდებულება თამბაქოსადმი, რომელიც, უნდა ვაღიაროთ, ბევრ ადამიანს სიცოცხლეს უმწარებს. ვინც შეისმენს მის შეგონებას, ალბათ არც წააგებს. „ვინც არა და თავის თავს დააბრალოს“.

ბატონმა ილიამ თავისი შემოქმედებაც გამაცნო. წერს საყოველდღიურო პრობლემებზე, მეგობრებზე. ვის აქებს, ვის – ამათრახებს. **„ცოდვა გადევს უთვალავი – თელის, ცაცხვის, რცხილის, არ შობილა კაცი შენებრ ნამუსგარეცხილი“,** – მიმართავს მეტყევეს. თუმცა აღიარებს: **„არა ვარ დიდი პოეტი, არცა მაქვს პრეტენზიაო, რასაცა ვხედავ, იმას ვწერ, მომწონს, რაც ლამაზიაო“.**

ღმერთმა გადღეგრძელოთ, ბატონო ილია! მალე ას წელსაც მიუკაკუნებთ. საუკუნე ცოტა არ არის, მაგრამ ისე გატყობთ, კაი ხნით ამასაც იცოტავებთ.

ალალი იყოს!

ელგუჯა ლებანიძე

სურათზე: თამარ და ილია სეხნიაშვილები.

◉ მეცნიერება

თეორიები

თანამედროვე სწავლულთ მხოლოდ მიხვედრა შეუძლიათ იმისა, თუ როგორ ჩაისახა და ვითარდებოდა სიცოცხლე დედამიწაზე. დღეისათვის ცნობილია ოთხი თეორია და ყოველ მათგანს აქვს თავისი ღირსებები და ნაკლოვანებები.

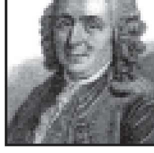

1. კრეაციონიზმი. ყველა ცოცხალი არსების ღვთაებრივი წარმოშობის თეორია. ***შინაარსი:*** უფალმა 6 ათასიოდე წლის წინათ შექმნა სამყარო, ცა და დედამიწა და იმათთან ერთად ყველა ცოცხალი არსება. ასე მოისურვა და იმიტომ. თეორია ჩამოყალიბებულია დაახლოებით 3 ათასი წლის წინათ.

პლუსები: თავის თავში მოიცავს უნივერსალურ პასუხს ყველა შეკითხვაზე: „იმიტომ, რომ ღმერთმა ინდომა აგრე!“

მინუსები: გამორიცხავს შემდგომი მეცნიერული კვლევებისა და პროგრესის ყოველგვარ აუცილებლობას – რა საჭიროა რაიმეს შესწავლა; როგორც სწავლულმა კარლ ლინეიმ შენიშნა, ცხოველთა და მცენარეთა კლასიფიკაციის მეთოდის ფუძემდებელმა, „არსებობს სწორედ იმდენი სახეობა, რამდენიც თავდაპირველად შექმნა გამჩენმა“.

2. გრადუალიზმი. ევოლუციისა და თანდათანობითი განვითარების თეორია, რომელიც პირველმა ჩარლზ დარვინმა ჩამოაყალიბა. ***შინაარსი:*** დედამიწაზე ყველა ცოცხალი არსების სახეობა წარმოიქმნა ერთი საერთო წინაპრისაგან – უფორმო ამებისაგან. შემდეგ იყო მძაფრი სახეთაშორისი ბრძოლისა და ბუნებრივი შერჩევის მილიარდობით წელი, გადარჩნენ მხოლოდ ის არსნი და სახეობანი, რომლებმაც სხვებზე უკეთ შესძლეს გარემოს ცვლად პირობებთან შეგუება.

პლუსები: დარვინის თეორიამ ვეებერთელა ბიძგი მისცა მეცნიერების განვითარებას.

მინუსები: ადამიანთა უმრავლესობას არ სურს წინაპრებად მაიმუნთა ყოლა.

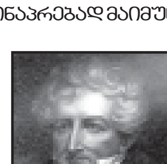

3. კატასტროფიზმი. „ნახტომისებური“ სიცოცხლის თეორია. ***შინაარსი:*** ახალი ბიოლოგიური სახეების გაჩენა (ისევე როგორც სიცოცხლის სხვა ფორმების მასობრივი გაქრობაძ რაღაც პლანეტარული კატასტროფების შედეგია. არ არსებობს არავითარი ევოლუცია, სიცოცხლე ვითარდება ფეთქებათა დარად. მოძღვრება ფორმულირებულია ფრანგი ნატურალისტის ჟორჟ კიუვიეს მიერ XIX საუკუნის დასაწყისში.

პლუსები: გრადუალიზმი თეორიასავით მოსაწყენი არ არის.

მინუსები: გაუგებარია, რატომ ხდება კატასტროფები და საერთოდ, საიდან იწყება სიცოცხლე.

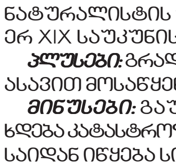

4. პანსპერმია. კოსმოსიდან დედამიწის „დასენიანების“ თეორია. ***შინაარსი*** პირველი მიკროორგანიზმები დედამიწაზე ძველმა მეტეორიტებმა ჩამოიტანეს. უცხოპლანეტელი ბაქტერიები, აღმოჩნდნენ რა თბილ წყალში, გაძნენ და აქტიური გამრავლება იწყეს – ევოლუციის კანონებით (სხვა ვერსიით, ჩვენ ყველას კლონირება გაგვიკეთეს უცხოპლანეტელებმაძ. შემუშავებულია XX საუკუნის დასაწყისში რუსი მეცნიერის ვლადიმერ ვერნადსკის მიერ.

პლუსები: უფრო პროგრესული ვერსიაა კრეაციონიზმთან შედარებით.

მინუსები: უცნობია, თუ საიდან გამოტყვრა სიცოცხლე კოსმოსში. გაქვავებული უცხოპლანეტელი ბაქტერიებიც ვერ მოძებნეს აქამდე მეტეორიტებში, რომ არაფერი ვთქვათ „გონებისმიერ მწვანე მოძმეებზე“...

ОГОНЁК

◉ „ჩალღარის“ თაოსნობით

ჩვეულებრივში დაინახონ „არაჩვეულებრივი“

კაცობრიობის განვითარება და წინსვლა დამოკიდებულია ნიჭიერ და სხარტად მოაზროვნე ადამიანებზე, რომელთაც წინასწარ განჭვრეტის უნარი აქვთ და შეუძლიათ ჩვეულებრივში დაინახონ „არაჩვეულებრივი“. სწორედ ამგვარად მოაზროვნე მეცნიერთა წყალობით გახდა შესაძლებელი ისეთი პროექტებისა და ხელსაწყოების გამოგონება, რომელიც მყისიერად გვახედებს მსოფლიოს საიდუმლოებით მოცულ წარსულსა და მომავალში. სწორედ ამ მიზანს ითვალისწინებს „ჩალღარის“ სასწავლო დაწესებულებების ნორჩ მეცნიერთა და გამომგონებელთა მეორე რესპუბლიკური კონკურსი. როგორც პირველი კონკურსის, ისე მეორე კონკურსის მიზანია განსაკუთრებული ნიჭიერებით გამორჩეული მოსწავლეების გამოვლენა, მათი დაინტერესება კვლევითი და გამომგონებლობითი საქმიანობით, რათა მოსწავლეებმა შეძლონ მეცნიერული იდეების პრაქტიკულად თვალსაჩინო ნაშრომის (ხელსაწყოს ან პროექტისძ სახით ახსნა და გადმოცემა. როგორც პირველი კონკურსის, ასევე ახლაც მისი ორგანიზატორები არიან საქართველოს განათლებისა და მეცნიერების სამინისტრო, „ჩალღარის“ სასწავლო დაწესებულებების სამეთვალყურეო საბჭო და თბილისის მასწავლებელთა დახელოვნების ინსტიტუტი. მისი პასუხისმგებელი პირები არიან მურათ სუნგუ, თინა ჩხაიძე და ჯიჰან მერთი.

„ჩალღარის“ სამეთვალყურეო საბჭოს წევრი თინა ჩხაიძე:

– კონკურსის მონაწილეებს თავიანთი ნამუშევრების წარმოდგენა შეუძლიათ თბილისის „ჩალღარის“ სასწავლო დაწესებულებების სამეთვალყურეო საბჭოში (თბილისი, ამაღლების ქ. № 5ძ 2006 წლის პირველ მაისამდე, ასევე, ბათუმის შაჰინის სახელობის მეგობრობის მუზეუმში, ქუთაისში – ნიკო ნიკოლაძის სახელობის ლიცეუმში. V-XI კლასების მოსწავლეების პროექტი ქართულ ენაზე მზადდება, რომელსაც თან უნდა ახლდეს სკოლის ადმინისტრაციის რეკომენდაცია. კონკურსი თბილისში ჩატარდება 12-14 მაისს.

ამ კონკურსით ახალგაზრდობას საშუალება ეძლევა ხორცი შეასხას საკუთარ იდეებს, სწორედ ამის ხელშემწყობია „ჩალღარის“ სასწავლო დაწესებულებების ნორჩ მეცნიერთა და გამომგონებელთა მეორე რესპუბლიკური კონკურსი.

ნათელა ფაილოძე

◎ ჩემპიონთა ლიგა

ჩაშლილი „ვილიაგრიალი“

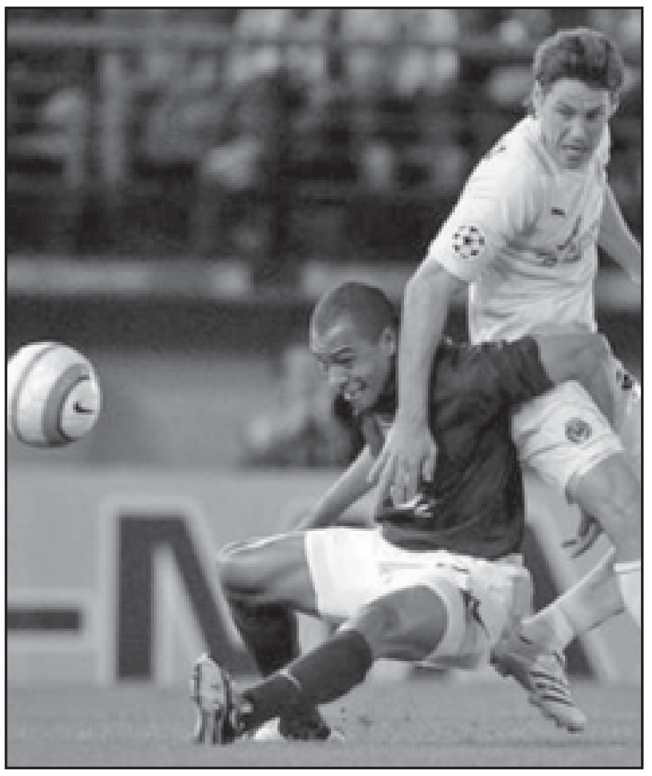

თვენახევარში გერმანიაში XVIII მსოფლიო ჩემპიონატი იწყება, სადაც ერთ-ერთი ფავორიტის – არგენტინის ნაკრების ლიდერი ხუან რომან რიკელმე კარგა გვარიანად დათრგუნული ჩავა. ყოველ შემთხვევაში, გუშინწინდელი დრამის შემდეგ მას, ალბათ, მეტისმეტად გაუძნელდება ფსიქოლოგიურად მომძლავრება.

ჩემპიონთა ლიგის საპასუხო ნახევარფინალურ შეხვედრაზე მოგახსენებთ, უფრო სწორად, მის საკვანძო ეპიზოდზე – ბოლო წუთი. კლიში გაუმართლებლად არღვევს საკუთარ საჯარიმოში თამაშის წესს ხოსე მარისთან ბრძოლაში და „არსენალის“ კარში რუსი მსაჯი ივანოვი, ზოგის აზრით, საეჭვო პენალტს ნიშნავს. ობიექტივში ალბეჭდილმა სამხრეთამერიკელის გაფითრებულმა სახემ ჩინებულად გამოხატა საბედისწერო დუელის შესაძლო შედეგი – „ვილიარეალის“ ვარსკვლავს დარტყმამდე ჰქონდა წაგებული შერკინება ლემანთან. ასეც მოხდა – ბუნდესნაკრების მეკარემ „მეთოფეები“ პირველად გაიყვანა ჩემპიონთა ლიგის ფინალში – 0:0 (პირველი მატჩი 0:1).

რაც შეეხება მთლიანად შეხვედრას, არსენ ვენგერმა ზუსტად ის ტაქტიკა აირჩია, რამაც წინა ეტაპებზე მის გუნდს თვით „რეალი“ და „იუვენტუსი“ დაამხობინა. კოკამ წყალი ამჯერადაც მოიტანა, არადა, ფრანკომ და ფორლანმა რამდენჯერმე ისეთი მომენტი გააფუჭეს, ჩვენს გაძვალტყავებულ ეროვნულ ჩემპიონატშიც რომ იშვიათად ნახავ კაცი. დაბოლოს – ესპანელთა კარს ანრი პირველად და უკანასკნელად ბოლო წუთზე დაემუქრა, თუმცა მეტი არც იყო საჭირო.

გუშინ ზესტაფონში გაიმართა 21-წლამდელთა ევროპის ჩემპიონატის საპასუხო საკვალიფიკაციო მატჩი საქართველო – მალტა. პირველი შეხვედრის მსგავსად, რალფ მინგეს გუნდმა მეტოქეს ამჯერადაც იმავე ანგარიშით სძლია – 2:1 და შესარჩევი ტურნირის ჯგუფურ ეტაპზე ლიტველ და სერბ თანატოლთა წინააღმდეგ მოუწევს თამაში.

სტუმართა კარში გოლები ხუბუტიამ და ჭელიძემ (პენალტით) გაიტანეს, ხოლო ღვინიანიძე მინდვრიდან გააძევეს.

◎ კალათბურთი

ანგარიში გაიხსნა

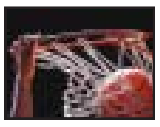

გუშინ ვერის ბაღის მიხეილ კეკელიძის სახელობის საკალათბურთო დარბაზში დაიწყო ვაჟთა XV ეროვნული ჩემპიონატის ნახევარფინალური სერია, რომელიც სამ მოგებამდე გაგრძელდება.

პირველი მატჩი რეგულარული სეზონის გამარჯვებულმა „ავიამშენმა“, როგორც მოსალოდნელი იყო, უპრობლემოდ მოუგო საქართველოს ტექნიკური უნივერსიტეტის გუნდს – 110:88. ამ წარმატებაში განსაკუთრებული წვლილი ხოშტარიამ შეიტანა.

დღეს 16 საათზე იქვე ბრძოლაში ჩაებმება „პლეი-ოფის“ მონაწილე მეორე წყვილი თსუ „ნიკორა“ – რუსთავის „აზოტი“. მათ დუელში მოვლენები, ალბათ, გაცილებით საინტერესოდ განვითარდება.

◎ ჭიდაობა

„კლასიკოსები“ დღეს იწყებენ

მოსკოვის სპორტკომპლექს „ოლიმპიისკიში“ დღეს იწყება მოჭიდავეთა ევროპის ჩემპიონატი. შეჯიბრებაში პირველი „კლასიკოსები“ ჩაებმებიან. საქართველოს ბერძნულ-რომაული სტილით მოჭიდავეთა ნაკრები (მთავარი მწვრთნელი ბეგი დარჩია) ასეთი შემადგენლობით გაემგზავრა რუსეთის დედაქალაქში: რევაზ

ლაშხი (55კ), დავით ბედინაძე (60კ), ალექსანდრე ტაბატაძე (66კ), მანუჩარ კვირკველია (74კ), შალვა გადაბაძე (84კ), პაატა დვალიძე (96კ) და რევაზ ჭელიძე (მძიმე წონა).

ფაქტობრივად, გადახალისებული გუნდია. აშკარა ფავორიტები – ბადრი ხასაია (74კ) და რამაზ ნოზაძე (96კ) ამ შეჯიბრებას ტრავმების გამო გამოტოვებენ.

დღეს ხალიჩაზე საქართველოს სპორტულ ღირსებას ზარშანდელი ევროპის ჩემპიონატის მესამე პრიზიორი ბედინაძე, მსოფლიოს ექსჩემპიონი კვირკველია და დებიუტანტი დვალიძე დაიცავენ.

◎ ვარსკვლავები

„პოლიტიკოსად ვერაფერი შვილია, აი, მოჭადრაკე კი შესანიშნავია“

– გარი დედამ მოიყვანა ბაქოს პიონერთა სახლში, – იხსენებს ოლეგ კრივოროტსკი, გარი კასპაროვის პირველი მწვრთნელი, – მაშინ 7 წლისა იყო. ბიჭუნამ განმაცვიფრა ცნობილი მოჭადრაკეების ბიოგრაფიების, მათი პარტიების, საერთოდ, ჭადრაკის ისტორიის კარგი ცოდნით.

მალე გაუსწრო თანატოლებს, რაშიც მას დედის კლარა კასპაროვას მონადინება და აქტიურობა დაეხმარა. გავლენიანი და შეძლებული ნათესავებისა და ახლობლების მხარდაჭერით შეძლო 9 წლისამ საფრანგეთში საჭადრაკო ჩემპიონატზე გამგზავრება. დედა

გვერდიდან არ სცილდებოდა, აგულიანებდა. მახსოვს, 20 წლის გარი დედის უნებართვოდ ნაბიჯს არ დგამდა.

კლარა კასპაროვამ 11 წლის ვაჟს ეროვნება შეუცვალა (თავისი ქალიშვილობის გვარზე ჩაწერა). ასე იქცა მომავალი დიდოსტატი და მსოფლიო ჩემპიონი გარი კასპაროვად (მამა – კიმ ვაინშტეინი ბავშვობაში ლეიკემიით მოუკვდა).

... ახლა რომ შემახვედრა, ვეტყოდი: „გარიკ, მორჩი სისულელეს, პოლიტიკას შეეშვი და ჭადრაკს დაუბრუნდი“. – ვერაფერი შვილი პოლიტიკოსია, მოჭადრაკე კი – მართლაც დიდებული. ამჟამად მსოფლიო საჭადრაკო რეიტინგში არ შეიყვანეს, მაგრამ ეს გარის დისკრიმინირებას როდი ნიშნავს. უბრალოდ, წესია ასეთი – მოჭადრაკეს, რომელიც დიდხანს არ მონაწილეობს ტურნირებში და არც მატჩებს მართავს, რეიტინგიდან „აძევებენ“. ისე კი, კასპაროვის დამსახურებას ვერავინ ჩრდილს ვერ მიაყენებს.

„სობესედნიკ“

◎ კრივი

სტუმრებიც და მასპინძლებიც კმაყოფილი დარჩნენ

საქართველოს განათლებისა და მეცნიერების სამინისტროს დავით კვაჭაძის სახელობის ბავშვთა და მოზარდთა კრივის ოლიმპიური რეზერვის სპეციალიზებული სასპორტო სკოლის (დირექტორი რევაზ მეგრელიშვილი) ინიციატივით ვარიანში 23-ედ გაიმართა ევროპისა და საბჭოთა კავშირის სამგზის ჩემპიონის დავით კვაჭაძის სახელობის საერთაშორისო ტურნირი. შეჯიბრებაში (მთავარი მსაჯი რამაზ ნიკოლაძე) საქართველოს თორმეტი ქალაქისა და რაიონის, ასევე, სომხეთის 100-მდე წარმომადგენელი მონაწილეობდა. რინგზე პირველობისთვის 1990-1991 წლებში დაბადებული მოკრივეები იბრძოდნენ.

ოთხდღიანი დაძაბული პაექრობების შემდეგ წონითი კატეგორიების მიხედვით პირველ ადგილებზე გავიდნენ არტურ ბარსაგიანი (ერევანი), გიორგი ღვინიაშვილი, მიშიკო პავლიაშვილი, ზაურ ბურნაძე (სამივე – ვარიანი), გიორგი კიკალეიშვილი, გიორგი შონია, ბექა გრიგოლია (სამივე – ფოთი), გიორგი ჯაყელი (თბილისი), გურამ გოგიაშვილი (გორი), ჯაბა ხოსიტაშვილი, ბაქარ ყურმაშვილი (ორივე – ახალციხე), ნოდარ ივულაშვილი (გამარჯვება), გიორგი კილასონია (ფოთი) და ლადო ცაციაშვილი (გორი).

ტურნირის გამარჯვებულები და პრიზიორები შესაბამისი ხარისხის მედლებით, დიპლომებითა და ფასიანი საჩუქრებით დაჯილდოვდნენ. დავით კვაჭაძის თასი გიორგი ჯაყელმა დაიმსახურა, საუკეთესო ტექნიკისთვის დაწესებული პრიზი ნოდარ ივულაშვილს ხვდა, გამარჯვებისკენ სწრაფვისთვის სპეციალური ჯილდო კი თბილისელ ბექა როგავას გადაეცა.

– ტურნირი შესანიშნავად იყო ორგანიზებული, – მითხრა სომხეთის გუნდის მთავარმა მწვრთნელმა **არარატ ბარსეგიანმა**. – ჩვენი ბავშვები ქართველ თანატოლებთან ცხოვრობდნენ ოჯახებში და უსაზღვროდ კმაყოფილნი დარჩნენ. სამწუხაროა, რომ საასპარეზოდ არ ჩამოვიდნენ ბელორუსი და რუსი მოკრივეები, აქაოდა, საქართველოში არასტაბილური მდგომარეობააო. პირიქით. ზედიზედ მეხუთედ ვესტუმრე საქართველოს და ყოველთვის უკეთესობას ვამჩნევ, ქართული სტუმარ-მასპინძლობა ხომ ისედაც ცნობილია.

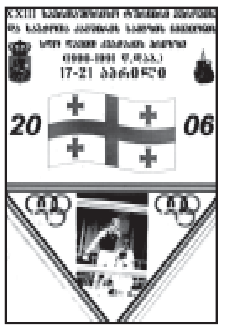

წლეულს ზაფხულს ბათუმში საწვრთნელ შეკრებაზე 15-20 სპორტსმენის ჩამოყვანას ვვარაუდობ. უკვე ველაპარაკე ჩემს კოლეგებს და თანხმობაც მივიღე. ერთობლივი ვარჯიშით ერთმანეთს გამოცდილებას შევძენთ.

– კვაჭაძის სახელობის ტურნირში მონაწილეობა ჩვენი ჭაბუკებისთვის ევროპისა და მსოფლიო პირველობებისთვის მზადების ერთ-ერთი ნაყოფიერი ეტაპი იყო, – ჩაერია საუბარში ბატონი **რევაზ მეგრელიშვილი**. – ამ დღეებში საქართველოს პირველობასაც გავმართავთ და საბოლოოდ იქ შეირჩევა ნაკრების მთავარი ბირთვი, რომელიც სპეციალურ პროგრამით გაივლის საწვრთნელ შეკრებას.

მას შემდეგ, რაც ბატონმა გიორგი კანდელაკმა ვარიანის სპორტული კომპლექსი 10 წლის სარგებლობის უფლებით გადმოგვცა, ახალგაზრდა სპორტსმენებს შეჯიბრებებისთვის მოსამზადებლად პირობები საგრძნობლად გაუუმჯობესდათ და ისინიც, იმედია, საერთაშორისო სარბიელზე უკეთესი შედეგებით გაგვახარებენ.

ვაჟა დანელია

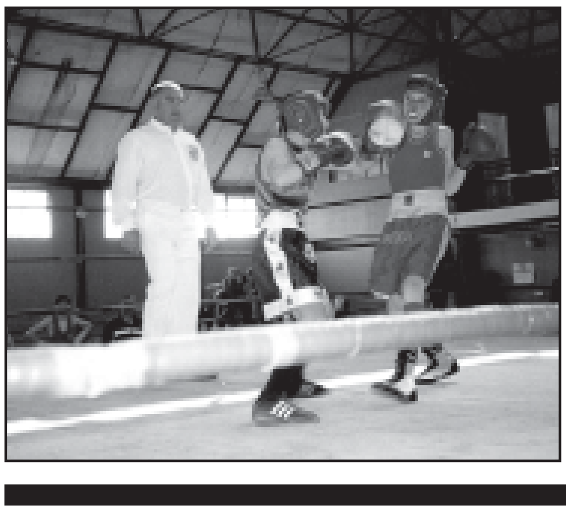

სურათებზე: ორთაბრძოლის მომენტი; დავით კვაჭაძის პრიზის მფლობელი გიორგი ჯაყელი.

◎ ორბიტაზეა

ძლივს მოათვინიერეს

გლაზგოში, საზოგადოებრივ ადგილებში უწესოდ მოქცევისთვის დააპატიმრეს WBO ვერსიით მსოფლიო ჩემპიონი, 57,2 კილოგრამი წონითი კატეგორიის მოკრივე, შოტლანდიელი სკოტ ჰარისონი.

მოკრივემ და მისმა ორმა მეგობარმა სკანდალი ატეხეს გლაზგოს ერთ-ერთ ბარში. იძულებულმა თანამშრომლებმა პოლიცია გამოიძახეს, რათა ჩემპიონი დაეშოშმინებინათ. წესრიგის დამცველებს სპეცსაშუალებების, მათ შორის ცრემლმდენი გაზის, გამოყენება დასჭირდათ.

ყველაზე მდიდარი

თავისი შემოსავლებით ბრაზილიელმა რონალდინიომ გადაუსწრო ინგლისელ დევიდ ბექჰემს და პლანეტაზე ყველაზე მაღალანაზღაურებადი ფეხბურთელი გახდა.

მსოფლიოს საუკეთესო ფეხბურთელის, ესპანური „ბარსელონას“ თავდამსხმელის წლიური შემოსავალი 23 მილიონი ევროა. ამ თანხაში შედის ხელფასის, პრემიების, სპონსორული კონტრაქტების და შემოსავლის სხვა წყაროების ფული. დევიდ ბექჰემი, ბოლო სამი წელი რომ ლიდერობდა ამ რეიტინგს, 18 მილიონ ევროს ღებულობს, თუმცა ადრე 25 მილიონს იჯიბავდა.

ამ რეიტინგში მესამეა ბრაზილიელი რონალდო – 17,4 მილიონი ევრო, შემდეგ მოდის ინგლისის ნაკრებისა და „მანჩესტერ იუნაიტედის“ ფორვარდი უეინ რუნი – 16.1 მილიონი ევრო.

მწვრთნელთა შორის ყველაზე მაღალანაზღაურებადია „ჩელსის“ მწვრთნელი ჟოზე მოურინიო, – 10,9 მილიონი ევრო, მეორე კი ინგლისის ნაკრების დამრიგებელი სვენ-გორნ ერიქსონი – 6,9 მილიონი ევრო.

საროსკიპოებმა დათმეს

მოგეხსენებათ, რომ გერმანიაში პროსტიტუცია ნებადართულია, რასაც სახელმწიფო ბიუჯეტში მნიშვნელოვანი თანხები შემოაქვს იმ გადასახადების სახით, რასაც „სიყვარულის ქურუმებს“ აკისრებენ.

სექსუალური მომსახურების ბაზარზე განსაკუთრებულ ბუმს მოელიან ფეხბურთში მსოფლიო ჩემპიონატის დღეებში, თუმცა, როგორც ამბობენ, ყველგან ხალხი ისე როდია გახრწნილი, როგორც ევროპულ ქვეყნებში.

როგორც როიტერის სააგენტო იტყობინება, გერმანიაში მცხოვრები მუსულმანები იმუქრებიან ძალის გამოყენებას, თუკი საროსკიპოთა პლაკატებიდან, რომლებზეც გამოსახულია შილიფად ჩაცმული ქალი და აწერია „მსოფლიოს სტუმრად ქალებთან“, არ ამოშლიან არაბული ქვეყნების დროშებს.

საროსკიპოთა ხელმძღვანელობა კომპრომისზე წავიდა და გადალება პურიტანულად განწყობილ სახელმწიფოთა დროშები.

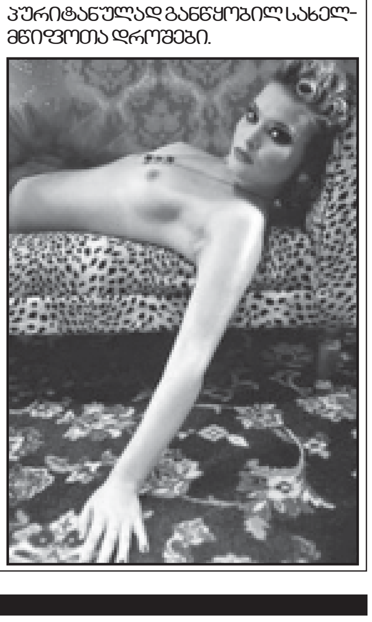

მცხეთის რაიონის სოფელ ლისის საკრებულოს ტერიტორიაზე სახელმწიფო საკუთრებაში არსებული სასოფლო-სამეურნეო დანიშნულების მიწის პრივატიზაციისათვის

აუქციონის ჩატარების გრაფიკი და პირობები:

[illegible]	მცხეთის რაიონის ლისის საკრებულო, სოფელი [illegible] ნაკვეთი №56
[illegible]	[illegible]
[illegible]	მცხეთის რაიონის ლისის საკრებულო, სოფელი [illegible] ([illegible]) ზონა 72 სექტორი 16 კვარტალი 01 ნაკვეთი 308
[illegible]	[illegible]
[illegible]	1,918 ჰა.
[illegible]	149,45 ლარი
[illegible]	[illegible] №200122900, [illegible] 220101107, [illegible] 300134100
[illegible]	[illegible] 20%.
[illegible]	[illegible]
[illegible]	[illegible]
[illegible]	ქ. მცხეთა [illegible] №65 ტელ.(82732)3093
[illegible]	21-05-2006 - 19-06-2006 14:00 - 17:00
[illegible]	20-06-2006, 12:00
[illegible]	მცხეთის რაიონის [illegible]
[illegible]	[illegible]
[illegible]	[illegible]
[illegible]	

[illegible]	მცხეთის რაიონის ლისის საკრებულო, სოფელი [illegible] ნაკვეთი №57
[illegible]	[illegible]
[illegible]	მცხეთის რაიონის ლისის საკრებულო, სოფელი [illegible] ([illegible]) ზონა 72 სექტორი 16 კვარტალი 01 ნაკვეთი 306
[illegible]	[illegible]
[illegible]	2,501 ჰა.
[illegible]	226,28 ლარი
[illegible]	[illegible] №200122900, [illegible] 220101107, [illegible] 300134100
[illegible]	[illegible] 20%.
[illegible]	[illegible]
[illegible]	[illegible]
[illegible]	ქ. მცხეთა [illegible] №65 ტელ.(82732)3093
[illegible]	21-05-2006 - 19-06-2006 14:00 - 17:00
[illegible]	20-06-2006, 12:00
[illegible]	მცხეთის რაიონის [illegible]
[illegible]	[illegible]
[illegible]	[illegible]
[illegible]	

[illegible]	მცხეთის რაიონის ლისის საკრებულო, სოფელი [illegible] ნაკვეთი №58
[illegible]	[illegible]
[illegible]	მცხეთის რაიონის ლისის საკრებულო, სოფელი [illegible] ([illegible]) ზონა 72 სექტორი 16 კვარტალი 01 ნაკვეთი 307
[illegible]	[illegible]
[illegible]	2,315 ჰა.
[illegible]	180,57 ლარი
[illegible]	[illegible] №200122900, [illegible] 220101107, [illegible] 300134100
[illegible]	[illegible] 20%.
[illegible]	[illegible]
[illegible]	[illegible]
[illegible]	ქ. მცხეთა [illegible] №65 ტელ.(82732)3093
[illegible]	21-05-2006 - 19-06-2006 14:00 - 17:00
[illegible]	20-06-2006, 12:00
[illegible]	მცხეთის რაიონის [illegible]
[illegible]	[illegible]
[illegible]	[illegible]
[illegible]	

[illegible]	მცხეთის რაიონის ლისის საკრებულო, სოფელი [illegible] ნაკვეთი №59
[illegible]	[illegible]
[illegible]	მცხეთის რაიონის ლისის საკრებულო, სოფელი [illegible] ([illegible]) ზონა 72 სექტორი 16 კვარტალი 01 ნაკვეთი 293
[illegible]	[illegible]
[illegible]	3,108 ჰა.
[illegible]	164,43 ლარი
[illegible]	[illegible] №200122900, [illegible] 220101107, [illegible] 300134100
[illegible]	[illegible] 20%.
[illegible]	[illegible]
[illegible]	[illegible]
[illegible]	ქ. მცხეთა [illegible] №65 ტელ.(82732)3093
[illegible]	21-05-2006 - 19-06-2006 14:00 - 17:00
[illegible]	20-06-2006, 12:00
[illegible]	მცხეთის რაიონის [illegible]
[illegible]	[illegible]
[illegible]	[illegible]
[illegible]	

მცხეთის რაიონის სოფელ ლისის საკრებულოს ტერიტორიაზე სახელმწიფო საკუთრებაში არსებული სასოფლო-სამეურნეო დანიშნულების მიწის პრივატიზაციისათვის

აუქციონის ჩატარების გრაფიკი და პირობები:

[illegible]	[illegible]
[illegible]	[illegible]
[illegible]	[illegible] 72 [illegible] 16 [illegible] 01 [illegible] 309
[illegible]	[illegible]
[illegible]	1,593 ჰა
[illegible]	124,26 [illegible]
[illegible]	[illegible]
[illegible]	[illegible] 20%.
[illegible]	[illegible]
[illegible]	[illegible]
[illegible]	[illegible]
[illegible]	21-05-2006 - 19-06-2006 14:00 - 17:00
[illegible]	20-06-2006, 12:00
[illegible]	[illegible]
[illegible]	[illegible]
[illegible]	[illegible]
[illegible]	

2006 წლის 19 მაისს, 15 საათზე, გაიმართება სს „გრაალი-92“-ის მორიგი საერთო კრება. მისამართი: თბილისი, გარდაბნის გზატკეცილი 42.

დღის წესრიგი:

1. 2005 სამეურნეო წლის შედეგების განხილვა;
2. მოგების განაწილება, დივიდენდების საალრიცხვო და გაცემის დაწყების თარილის დადგენა.
3. სხვადასხვა.

ინფორმაცია

საბუთი? ფაფუ!

რეგიონული სამმართველო „აჭარის“ სასაზღვრო-სამიგრაციო კონტროლის განყოფილება „სარფში“, თურქეთის რესპუბლიკიდან საქართველოში შემოსვლისას, სასაზღვრო-საპასპორტო კონტროლის გავლის დროს, მესაზღვრეებმა საქართველოს მოქალაქე დააკავეს, რომელსაც პირადობის დამადასტურებელი დოკუმენტები არ ჰქონდა.

აღძრულია სისხლის სამართლის საქმე.

ავტო-ტრანსპორტის მოძრაობა აკრძალულია

საქართველოს საავტომობილო დეპარტამენტის ინფორმაციით, დიდთოვლობის გამო ბათუმი-ახალციხის საავტომობილო გზის 105-120 კმ-ში (გოდერძის უღელტეხილი) ყველა სახის ავტოტრანსპორტის მოძრაობა აკრძალულია.

კიდევ ერთი ქართველი გაიტაცეს

ოჩამჩირის რაიონის სუფელ აგუბედიაში ავტომატური ცეცხლსასროლი იარაღით შეიარაღებული ოთხი ნიღბიანი ბოროტმოქმედი თავს დაესხა შაკაიების ოჯახს და გაიტაცეს ეროვნებით ქართველი, 60 წლის მიტუშა შაკაია.

გამტაცებლები უკვე დაუკავშირდნენ გატაცებულის ოჯახს და გამოსასყიდად 500 ათას დოლარს ითხოვენ.

მედიანიუსი

მეუღლეც ამას ჰქვია!

სამართალდამცველებმა მეუღლის მკვლელობაში ეჭვმიტანილი დააკავეს.

დაკავებულია ონის რაიონის სოფელ ღარში მცხოვრები, 62 წლის ავთანდილ ჯელაძე, რომელმაც დანით ყელში სასიკვდილო ჭრილობა მიაყენა მეუღლეს 55 წლის ზეინაბ ჯაფარიძეს.

სისხლის სამართლის საქმე განზრახ მკვლელობის მუხლით აღიძრა.

მკვლელობაში ეჭვმიტანილი დააკავეს

სამართალდამცველებმა 22 წლის გოგა ნაჭყებიას მკლვლელობაში ეჭვმიტანილი მარტვილის რაიონის სოფელ დიდიჭყონში მცხოვრები 16 წლის ბუბა გოგია დააკავეს.

პოლიციის ინფორმაციით, გოგია ეჭვმიტანილია გოგა ნაჭყებიას განზრახ მკვლელობაში. ნაჭყებია გულმკერდის არეში დანით მიყენებული ჭრილობების შედეგად გარდაიცვალა.

სისხლის სამართლის საქმეს მარტვილის შს სამმართველო იძიებს.

ინტერპრესნიუსი

სულთათანა

ამალია დიდებულიძე

25 აპრილს მეორმოცე დღე მიილია უშენოდ, დედა. ვინ იფიქრებდა ასე მოულოდნელად წამოგვწეოდა სიკვდილი. თითქმის გამოჯანმრთელებულს, რომ გვეგონა მძიმე სენი დავამარცხეთ, სწორედ მაშინ გულმა გიღალატა. სიცოცხლის ბოლო წლებში ჩუმი დარდი და ტკივილი გაწუხებდა. უცხოეთში მყოფი შენი შვილის ვანოს გამო ფიქრი არ გასვენებდა. დიდი ხნის უნახავი გყავდა... ხშირად მასთან სატელეფონო საუბარსაც ვერ ახერხებდი. ალბათ განგების ხელიც ერია ან თუნდაც დედაშვილობის აუხსნელი სიყვარულის, განცდის და წინათგრძნობის ნიშანი იყო გარდაცვალებამდე ერთი დღით ადრე შვილის სატელეფონო ზარი, რომელმაც თან გაგაყოლა უსაზღვრო სითბო და სიყვარული. გერმანიაში მყოფმა შენმა უსაყვარლესმა შვილიშვილმა ლელამ კი დიდი ცრემლით და სიყვარულით დაგიტირა.

დედა, ისე წახვედი ამ ქვეყნიდან, ერთი ადამიანის წყენაც არ გაგყოლია. სევდა და მონატრება გვტანჯავს. ის სიკეთე, რომელსაც გარშემო თესავდი შენს შვილებს და შვილიშვილებს შეეშველება ცხოვრების გზაზე, სამწუხაროდ, უკვე უშენოდ გასავლელზე.

ღმერთმა სასუფეველი დაუმკვიდროს შენს დაღლილ, დატანჯულ სულს.

შვილები, შვილიშვილები

ხელოვნება

მერი კარბელაშვილი

გარდაიცვალა ღვაწლმოსილი მეცნიერი და პედაგოგი, ახალი და თანამედროვე ქართული ხელოვნების ცნობილი მკვლევარი **მერი კარბელაშვილი.**

იგი გიორგი ჩუბინაშვილის სახელობის ქართული ხელოვნების ისტორიის ინსტიტუტში მრავალი წლის მანძილზე შეისწავლიდა ქართული სახვითი ხელოვნებისა და ხუროთმოძღვრების კარდინალურ პრობლემებს, უძღვებოდა ახალი და თანამედროვე ქართული ხელოვნების განყოფილებას, ხოლო თბილისის სახელმწიფო სამხატვრო აკადემიაში წაკითხული ჩინებული, არაორდინარული ლექციები დღესაც ახსოვთ მის მოწაფეებსა და თანამშრომლებს.

ქალბატონი მერი დიდი ავტორიტეტით სარგებლობდა როგორც ხელოვნების ისტორიკოს მეცნიერთა, ისე მხატვართა წრეში. იგი პირველთაგანი იყო, ვინც ღირსეულად დააფასა ორმოცდაათიანი წლების ქართველ მხატვართა ნოვაციები. მისი შრომები ყოველთვის დიდ ინტერესს იწვევდა ხელოვნების მოყვარულთა შორის — დაწყებული უადრესი გამოკვლევიდან გიორგი ოჩიაურის ქანდაკებაზე. სიღრმით, ამომწურავობით, გულისხმიერებით გამოირჩევა ნაშრომები, რომლებიც მიუძღვნა დავით გაბაშვილს, ანი შალიკაშვილს, ზურაბ ლეჟავას, სულ უკანასკნელ ხანს — ჰენრიკ ჰრინევსკისა და სხვ. ქართული ხელოვნებათმეცნიერების სერიოზული მონაპოვარია ყველაზე სრული მონოგრაფია ელენე ახვლედიანის შემოქმედებაზე, რომელშიც სხვა პრობლემებთან ერთად, განხილულია უახლესი ქართული სახვითი ხელოვნების პერიოდიზაციის ძალზე აქტუალური საკითხები. დიდი ფასეულობის მქონეა წიგნები, მიძღვნილი სერგო ქობულაძისა და ლევან ცუცქირიძის მხატვრობისადმი და, ცხადია, ქართული გრაფიკის ზოგადი კანონზომიერებებისადმი მიძღვანილი ნარკვევი.

მერი კარბელაშვილმა საკუთარი წვლილი შეიტანა ძველი თბილისის ხუროთმოძღვრების შესწავლის საქმეში, ხოლო XX საუკუნის ევროპული ავანგარდისადმი მიძღვნილი მისი წერილების სერია არსებითად პირველ, გზისგამკვლავ ნაბიჯს წარმოადგენდა ჩვენს სინამდვილეში.

იგი იყო ნამდვილი ინტელიგენტი, დიდი პატრიატი, კარბელაშვილების სახელმოხვეჭილი გვარის ღირსეული წარმომადგენელი.

მისმა წასვლამ დიდი ტკივილი დაგვიტოვა.

გიორგი ჩუბინაშვილის სახელობის ქართული ხელოვნების ისტორიის ინსტიტუტი.

საქართველოს მხატვართა კავშირი ღრმა მწუხარებით იუწყება, რომ გარდაიცვალა კავშირის წევრი, ხელოვნებათმცოდნეობის კანდიდატი

მერი კარბელაშვილი

და სამძიმარს უცხადებს გარდაცვლილის ახლობლებს.

პანაშვიდი 25, 26 IV, გამოსვენება 27 IV, 14 სთ.

ქ. რუსთავის საზოგადოება „რუსთაველების“ წევრების სახელით საზოგადოების საპატიო თავმჯდომარე ანზორ შონია ღრმა მწუხარებას გამოთქვამს დიდებული პიროვნების, რუსთავის საპატიო მოქალაქის

კონსტანტინე ბაქრაძის

გარდაცვალების გამო და თანაგრძნობას უცხადებს შვილებს — მაიას, ლიას და სიძეს — ჯონი გოგოლაურს.

განცხადება

2006 წლის 25 მაისს, 12 სთ-ზე, გაიმართება სს „დიდუბის წისქვილქარხნის“ აქციონერთა საერთო კრება მისამართზე: ქ. თბილისი, სტანისლავსკის ქ. № 12.

დღის წესრიგი:

1. საზოგადოების 2005 წლის საფინანსო-სამეურნეო შედეგების განხილვა;
2. აუდიტორის არჩევის შესახებ;
3. დირექტორისა და სამეთვალყურეო საბჭოს განმარტება 2005 წლის აგვისტოს თვეში დადებული იპოთეკის ხელშეკრულების შესახებ;
4. სამეთვალყურეო საბჭოს შესახებ.

აქციონერთა საალრიცხვო თარიღად სამეთვალყურეო საბჭოს მიერ დანიშნულია 2006 წლის 10 მაისი.

დღის წესრიგის საკითხებთან დაკავშირებული რეკომენდაციების გასაცნობად აქციონერებს გთხოვთ მოგვმართოთ საზოგადოების დირექტორატსა და სამეთვალყურეო საბჭოში მისამართზე: ქ. თბილისი, სტანისლავსკის ქ. № 12. ტელ. 35-62-14, 94-02-87.

აქციონერებს კრების ჩატარებამდე 10 დღის განმავლობაში შეუძლიათ შეამოწმონ კრებაში თავიანთი მონაწილეობის უფლება საქართველოს ფასიანი ქაღალდების დამოუკიდებელ რეგისტრატორთან „ეროვნული რეესტრი“ მისამართზე: ქ. თბილისი, ჭავჭავაძის გამზ. № 74. ტელ. 29-20-03, 29-91-30.

დირექტორი

ირჩქარეთ! იჩქარეთ!

ვისაც ჯიბის ფული გინდათ!..

დღეში 10 ლარიც კი შეგიძლიათ იშოვნოთ

გაზეთ „საქართველოს რესპუბლიკის“ გავრცელების საქმეში სიახლეა: საცალო ქსელში ამ გაზეთის უკეთ გავრცელების მიზნით რედაქციამ გადაწყვიტა არნახულ დათმობაზე წავიდეს და ყოველ გაყიდულ ეგზემპლარზე 20 თეთრი გამავრცელებელს მისცეს!

„საქართველოს რესპუბლიკის“ ყოველი ეგზემპლარი 50 თეთრი ღირს. ვინც გაყიდის 10 გაზეთს, 2 ლარი მისია, ვინც 20 ეგზემპლარს გაასაღებს – 4 ლარი, 50 ცალი გაზეთის გამყიდველი უკვე 10 ლარის მფლობელი გახდება!..

ყოველ სამუშაო დღეს 10 ლარი! – ეს უკვე სოლიდური თანხაა, რომელიც შეიძლება თანდათან მოაგროვო და „მცირე ბიზნესიც“ დაიწყო!

მოვმართავთ ყველას, განსაკუთრებით ახალგაზრდებს – უფროსკლასელებს, სტუდენტებს, დიპლომიან და უდიპლომო უმუშევრებს, რომელთაც თბილისის ხალხმრავალ ადგილებში კეთილშობილი, უპრეტენზიო, არცთუ ისე შრომატევადი საქმის გაძღოლა შეგიძლიათ! რაც უფრო მოინდომებთ, მეტ ფხასა და საზოგადოებასთან ხალისიანი ურთიერთობის უნარს გამოიჩენთ, მით მეტ ფულს იშოვნით.

– მააპატიე, ლამაზო, უკვე ვიყიდე სხვა „კრიკუნისგან“

გაზეთის გამავრცელებლებს, კეთილი მისიის შემსრულებლებს, „მყვირალებიც“ შეიძლება გიწოდოთ, რუსულად „კრიკუნებს“ რომ ეძახიან!

არ დაგავიწყდეთ, მცირედიდან იქმნება დიდი, მთავარია არ დაიზაროთ, ამოქრავდეთ, ხალხში გახვიდეთ, ალალი ლუკმა ჭამოთ!

ოპერატიულად დაგვიკავშირდით!

25 აპრილიდან გელოდებით რედაქციაში: კოსტავას ქ. №14, მეოთხე სართული, ტელეფონები: 98-96-34, 98-96-33, 98-96-32; 899 17-21-21, 899 53-16-76, 899 56-81-86, 899 36-00-35, 899 79-76-79...

„საქართველოს რესპუბლიკის“ რედაქცია.

ვარსკვლავები

ჰობი ბევრნაირია

ჯესიკა ბილი ახლა 23 წლისაა, მინესოტას შტატში, ელიში დაიბადა და ბავშვობაში მომღერლობასა და მუსიკალურ თეატრზე ოცნებობდა. 9 წლისას ჰქონდა დებიუტი სპექტაკლში „ენი“, მერე მოდელად მუშაობდა, მერი კიდანი შეასრულა პოპულარულ ტელესერიალში „მეშვიდე ცა“, სწავლობდა ბოსტონის უნივერსიტეტში, მაგრამ საბოლოოდ კინომსახიობობა აირჩია.

ის მარჯვედ იწყობს კარიერას, ხან ბლოკბასტერებში თამაშობს, ხანაც ამერიკული კინოს ახალი მიმართულების ფილმებში: „ტეხასური ხოცვა-ჟლეტა“, „ფიჭური“, „სტელსი“.

მკაფიოდ გამოხატული მსახიობური ნიჭისა და მშვენიერი გარეგნობის პატრონს „ახალი თაობის ვარსკვლავს“ ეძახიან. ბოლო წლებში ბევრს მუშაობს. ამჟამად სამ სურათშია დაკავებული: „ელიზაბეთთაუნი“ (რეჟისორი – კამერო ქროუ, თანამონაწილენი – ორლანდო ბლუმი და ქირსთენ დანსთიძ, „მეფოკუსე“ (პარტნიორია ედ ნორთონიძ და „ლონდონი“ (ქელი ჰარნერთან ერთადძ. ეს ბოლო ფილმი პირველ სიყვარულზე, პირველ ღალატზე და იმ გრძნობაზე მოგვითხრობს, რომელსაც ყოველი ჩვენგანი განიცდის სიჭაბუკეში.

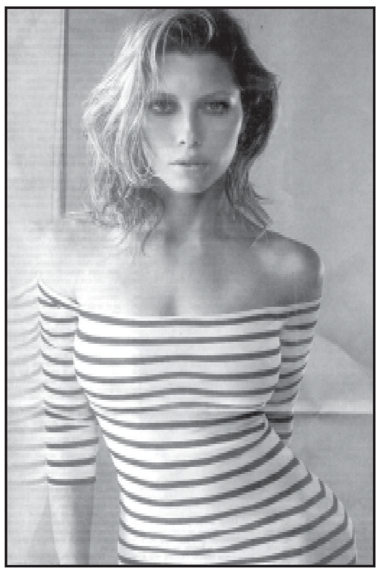

ჰერცოგინია სოფის როლმა „მეფოკუსეში“ ჯესიკა არაჩვეულებრივი კოსტიუმებით მიიზიდა. ვინტაჟური სამოსელი მისი ერთ-ერთი ჰობია: თავისუფალ დროს უყვარს ბაზრობებზე ხეტიალი და არაჩვეულებრივი რამეების მოძიება. პარალელურად ასწრებს მოვაჭრეთა ორიგინალური სახეებისა და ჟანრული სცენუკების გადაღებას. მსახიობის კიდევ ერთი ჰობი ბალეტია.

„16 წლისა რომ ვიყავი, ვტიროდი ელვის პრესლის სიმღერებზე და მეგონა, რომ გული გამისკდებოდა ნაღველისა და მარტოობისაგან“, – იგონებს ჯესიკა. ეგებ რომანტიკოსობაც ერთ-ერთი ჰობია...

განცხადება

სს „ყაზბეგის“ აქციონერთა კრების მოწვევის შესახებ

სს „ყაზბეგის“ დირექცია იწვევს სს-ის აქციონერებს საზოგადოების მორიგ საერთო კრებაზე, რომელიც გაიმართება **2006 წლის 18 მაისს, 12 საათზე,** ქ. რუსთავში, მშვიდობის ქ. № 6-ში მდებარე სააქციო საზოგადოების სააქტო დარბაზში.

დღის წესრიგი:

1. 2005 წლის წლიური ანგარიში

აძ წლიური ანგარიშის წარმოდგენა დირექტორისა და სამეთვალყურეო საბჭოს ანგარიშებთან ერთად;

ბძ მოგების განაწილების შესახებ გადაწყვეტილების მიღება;

2. გენ. დირექტორის ანგარიშის დამტკიცება;

3. სამეთვალყურეო საბჭოს ანგარიშის დამტკიცება;

4. ახალი სამეთვალყურეო საბჭოს წევრთა არჩევნების შესახებ;

5. 2006 წლის აუდიტის არჩევის შესახებ;

საერთო კრების საალრიცხვო დღედ დანიშნულია 2006 წლის 18 აპრილი.

დღის წესრიგის საკითხების თაობაზე დაწვრილებითი ინფორმაციის მიღება აქციონერებს შეუძლიათ სს-ის დირექციაში.

ქ. რუსთავის სს „ყაზბეგის“ გენ. დირექტორი: ნ. ბახტაძე

ანეკდოტები

– ოფიციანტო, მე ამ სისაძაგლეს არ შევჭამ, მზარეულს დაუძახეთ!

– აზრი არა აქვს, სერ, არც ის შეჭამს!

* * *

ბელორუსის კანონმდებლობაში შეიტანეს ცვლილება, რომლის მიხედვითაც ამ სახელმწიფოს პრეზიდენტი შეიძლება გახდეს მხოლოდ ბელორუსის ის მოქალაქე, რომელსაც პრეზიდენტად მუშაობის სულ მცირე ოთხი წლის გამოცდილება აქვს.

* * *

– როდესაც სახლიდან გამოვდიოდი, ქმარმა მითხრა, თუ მიღალატებ, მოგკლავო!

– მერე?

– არაფერი, მივალ სახლში და მოვკვდები.

* * *

ორი არაბი ტერორისტი-კამიკაძე დავალებაზე მიდის.

– ნერვიულობ? – იკითხება ერთი.

– რა თქმა უნდა, რაც არ უნდა იყოს, პირველად მივდივარ ასეთ საქმეზე.

* * *

– კაკ-კუკ!

– ვინ არის მანდ?

– შენი შანსი.

– ტყუი!

– რატომ გგონია ასე?

– შანსი ორჯერ არ აკაკუნებს.

* * *

– გათხოვილი ბრძანდებით?

– არა, უბრალოდ, სახლიდან უმაკიაჟოდ გამოვედი.

* * *

ქალთა უმეტესობის აზრით, მექალთანე კაცებზე უარესი მხოლოდ იმპოტენტი კაცები არიან.

გვწერენ

ჩვენც მოგვხედეთ!

ახლა დედაქალაქში ბევრი კარგი საქმე კეთდება, უამრავ ქუჩაზე, სადაც კაცი ადრე ფეხითაც ვერ გაივლიდა, ასფალტი დაიგო. თუმცა ჩვენთან, კაიროს ქუჩაზე, სადაც ბლოკისა და ასფალტ-ბეტონის საწარმოები მუშაობს, ქუჩები კვლავ ჩაოხრებული – ორმოებითა და წყლის გუბეებით სავსეა. იქნებ ჩვენც მოგვხედოთ!

ქუჩის მცხოვრებთა სახელით
ლია კეშურაშვილი,
ნინო შითლაშვილი.

ლარის კურსი

27 აპრილიდან დადგინდა ლარის მიმართ უცხოური ვალუტების შემდეგი კურსები

ინგლისური გირვ. სტერლ.	1	3,2454 ლარი
აშშ დოლარი	1	1,8160 ლარი
ევრო	1	2,2511 ლარი
რუსული რუბლი	1	0,0662 ლარი.
აზერბაიჯანული მანათი	1	2,0093 ლარი.
უკრაინული გრივნა	10	3,5932 ლარი.
თურქული ლირა	1	1,3752 ლარი.

დარია თუ ავდარია

დასავლეთ საქართველოში – მცირე მოღრუბლულობა, ჰაერის ტემპერატურა: დღისით $+15^0$ – $+22^0$, ღამით $+9^0$ – $+11^0$.

აღმოსავლეთ საქართველოში – მცირე მოღრუბლულობა, ჰაერის ტემპერატურა: დღისით $+8^0$ – $+14^0$, ღამით $+5^0$ – $+10^0$.

27 აპრილი

თბილისში – მცირე მოღრუბლულობა, ჰაერის ტემპერატურა: ღამით $+8^0$ დღისით $+11^0$.

ბათუმი – ღ. $+5^0$, დ. $+11^0$; **სოხუმი** – (წვიმა) ღ. $+4^0$, დ. $+14^0$; **ქუთაისი** – ღ. $+8^0$, დ. $+11^0$; **ოზურგეთი** – ღ. $+5^0$, დ. $+12^0$, **ზესტაფონი** – ღ. $+6^0$, დ. $+14^0$; **რუსთავი** – ღ. $+8^0$, დ. $+11^0$; **ფოთი** – ღ. $+8^0$, დ. $+15^0$; **მესტია** – ღ. $+2^0$, დ. $+7^0$; **სტეფანწმინდა** – ღ. $+3^0$, დ. $+9^0$; **თელავი** – ღ. $+7^0$, დ. $+12^0$; **გორი** – ღ. $+8^0$, დ. $+15^0$; **ახალციხე** – ღ. $+3^0$, დ. $+14^0$; **ბორჯომი** – ღ. $+4^0$, დ. $+14^0$; **ცხინვალი** – ღ. $+5^0$, დ. $+15^0$; **სამტრედია** – (წვიმა) ღ. $+7^0$, დ. $+14^0$; **ზუგდიდი** – (წვიმა) ღ. $+7^0$, დ. $+14^0$; **ჭიათურა** – (წვიმა) ღ. $+5^0$, დ. $+13^0$.

გვირეკავენ, გვეკითხებიან

– გთხოვთ განგვიმარტოთ, როგორი ოდენობით ანაზღაურდება დახმარება დროებითი შრომისუუნარობის, ორსულობისა და მშობიარობის გამო?

ლალი მაისურაძე

– საჯარო სამართლის იურიდიული პირის – საქართველოს სოციალური დაზღვევის ერთიანი სახელმწიფო ფონდის მიერ დროებითი შრომისუუნარობის გამო დახმარება ანაზღაურდება საქართველოს შრომის, ჯანმრთელობისა და სოციალური დაცვის მინისტრის 2006 წლის 15 მარტის № 85/6 ბრძანებით დამტკიცებული „დროებითი შრომისუუნარობის, ორსულობისა და მშობიარობის გამო დახმარების დანიშვნისა და გაცემის წესის“ მე-11 მუხლის შესაბამისად, თვეში 115 ლარის ლიმიტის ფარგლებში. ხოლო ორსულობისა და მშობიარობის გამო დახმარება ანაზღაურდება მთელ პერიოდზე, საქართველოს სოციალური დაზღვევის ერთიანი სახელმწიფო ფონდის მიერ, საქართველოს 2006 წლის ბიუჯეტის კანონით დადგენილი ოდენობის ფარგლებში.

ირინე ღლონტი.

დაგვირეკეთ, შეგვეკითხეთ: 93-16-90; 93-28-54.

საქართველოს რესპუბლიკა
SAKARTVELOS RESPUBLIKA
იბეჭდება გამომცემლობა „კოლორის“ სტამბაში, რკინიგზის ჩიხი, 20.

დამფუძნებლები – გაზეთ „საქართველოს რესპუბლიკის“ თანამშრომლები

გამომცემელი – შპს „თანადგომა-1“
ქიზიყის ქ. №12, ტ: 71-68-81, 899 797679

მთავარი რედაქტორი რუსლან რუსია.
მორიგე რედაქტორი ელგუჯა ლებანიძე.

ინდექსი 66434,
მისამართი: 0108, თბილისი, მ. კოსტავას ქ. №14.
მთავარი რედაქტორი: 98-96-34.
მთავარი რედაქტორის მოადგილე: 98-96-33.
სარეკლამო განყოფილება: 98-96-32; 899 328576

რედაქციის მიერ შეუკვეთავი მასალები დაიბეჭდება ავტორთა ხარჯით. წერილებში მოყვანილი ფაქტების უტყუარობაზე პასუხს აგებენ ავტორები, რომელთა მოსაზრებები, შესაძლოა, მუდამ არ ემთხვეოდეს რედაქციის პოზიციას.

ავტორებს ვთხოვთ, კომპიუტერზე ანაწყობ 2-2,5 ნაბეჭდ გვერდზე მეტი მოცულობის სტატიებს ნუ შემოგვთავაზებენ.